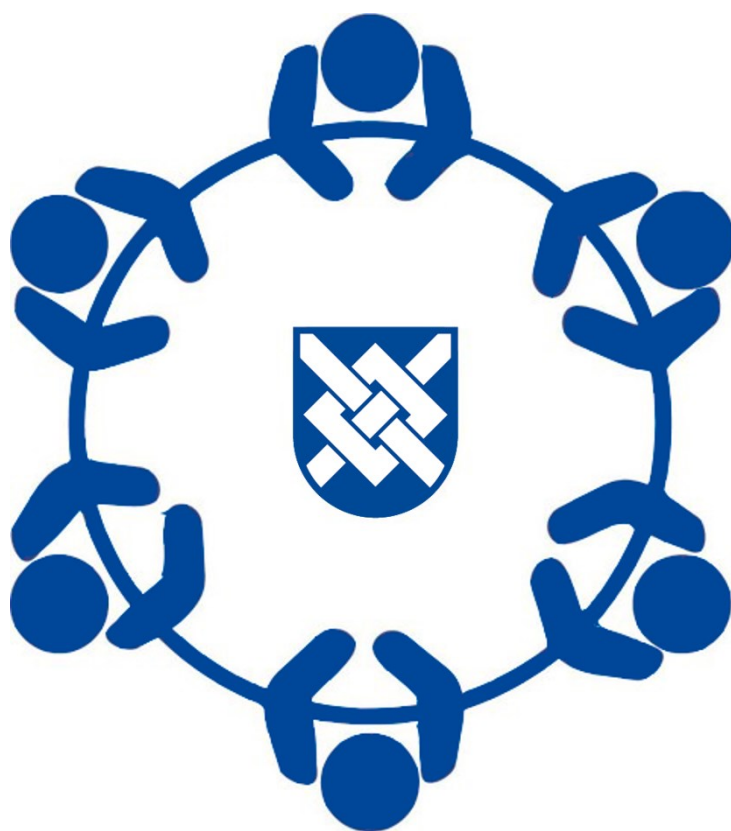
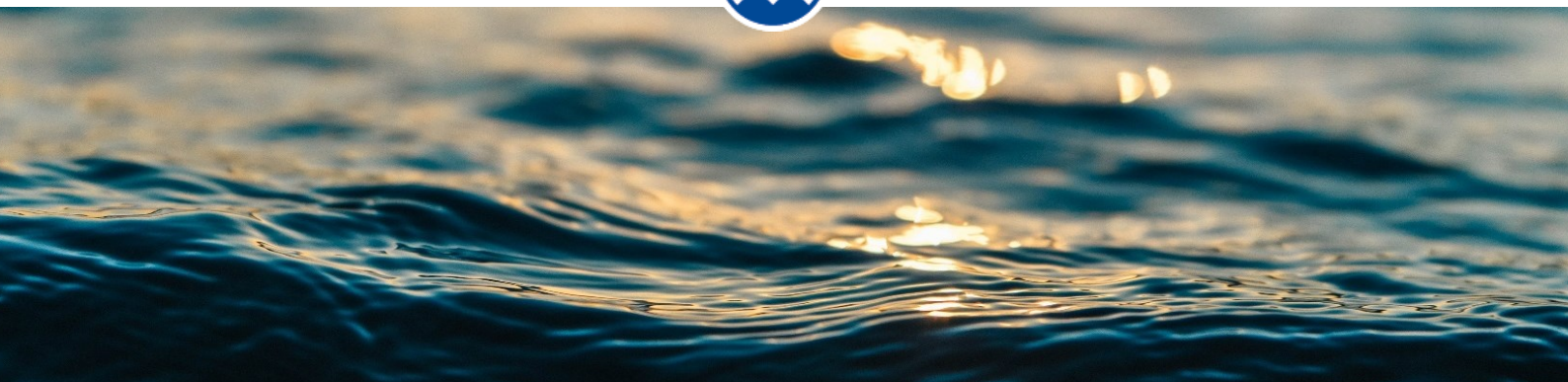

Velfærdsborgersamling

Greve Kommune

Materialsamling

Materialsamlingen til velfærdsborgersamlingen i Greve Kommune 2024

Redaktion: Velfærdsborgersamlingens tredjepartssekretariat.

Indhold: We Do Democracy og Komponent – kommunernes udviklingscenter, velfærdsborgersamlingens ekspertgruppe og Greve Kommune.

Greve Kommune

Center for Økonomi & HR

Henvendelse vedrørende velfærdsborgersamlingen:

Kontakt Lene Lykke Sjøstrand, organisationskonsulent

Telefon 21 22 32 10

Mail lels@greve.dk

Web greve.dk/velfærdsborgersamling

Indholdsfortegnelse

Forord på vegne af byrådet.....	4
Læsevejledning	5
DEL 1 – Introduktion til velfærdsborgersamlingen.....	6
Velfærdsborgersamlingen i Greve Kommune.....	7
Sådan kommer borgersamlingen til at foregå	7
Hvad er en borgersamling?.....	7
Velfærdsborgersamlingens opgave og mandat	8
Organisering og roller	9
Rettigheder	9
Ansvar og fortrolighed	10
Praktiske forhold.....	10
DEL 2 - Materiale fra ekspertgruppen	11
Mød ekspertgruppen	12
Udvalgte artikler fra ekspertgruppen	14
Forord.....	14
DEL 3 – Materiale fra Greve Kommune.....	35
Greve Kommunes vision	36
Greve Kommune i tal	40
Befolkningsprognose	41
Greve Kommunes driftsudgifter	46
Benchmark af Greve Kommunes serviceniveau (ECO-nøgletal fra Vive).....	52
De kommunale nøgletal.....	53
Kend din kommune (KL).....	55
Børn i uddannelse (Region Sjælland og Epinion)	60
Det specialiserede børneområde i Greve Kommune.....	62
Det specialiserede socialområde for voksne i Greve Kommune	65
Erhvervsområdet – Virksomhedsdynamik i Greve Kommune	67
Erhvervsområdet – Jobs i Greve Kommune.....	71
Mangel på arbejdskraft.....	76

Forord på vegne af byrådet

Kære deltagere i Greve Kommunes velfærdsborgersamling

Tak for at tilmelde jer borgersamlingen, som skal komme med anbefalinger til byrådet om fremtidens velfærd i Greve Kommune.

I er 38 borgere, som er hverdagseksperter, udvalgt repræsentativt til at bidrage med jeres forskellige perspektiver på velfærd i Greve Kommune. Og sammen skal I over de næste måneder dykke ned i, hvordan fremtidens velfærd i vores kommune skal se ud.

I byrådet har vi en vision om, at udviklingen i Greve Kommune sker gennem helhedssyn og fællesskaber sammen med jer borgere, der bor i kommunen. Derfor har vi stillet jer denne opgave.

Vi er nysgerrige på jeres svar, idéer og perspektiver på, hvordan vi prioriterer pengene bedst, og hvordan vi sammen kan finde på nye løsninger, så vores samfund fortsat er godt og trygt for alle.

I byrådet har vi med denne borgersamling forpligtet os til at modtage og svare på jeres anbefalinger i vores arbejde med velfærd fremover.

Vi ser frem til at drøfte jeres anbefalinger og blive klogere på jeres arbejde sammen med jer.

Vi er overbeviste om, at det bliver en lærerig oplevelse for jer som borgere og for os som politikere – til glæde og gavn for os alle i Greve Kommune.

Rigtig god arbejdslyst.

Marc Genning (V), formand for Plan- og Tryghedsudvalget

Læsevejledning

Denne materialesamling kan klæde jer på til at deltage i borgersamlingen. Den er udarbejdet af Greve Kommune i samarbejde med borgersamlingens tredjepartssekretariat We Do Democracy, kommunernes udviklingscenter Komponent og borgersamlingens uafhængige ekspertgruppe. Materialesamlingen er et opslagsværk, hvor I kan finde forskellige informationer om Greve Kommune, borgersamlingens opbygning og anden relevant faglig viden.

Det er ikke et krav, at I læser materialesamlingen, men hvis I er interesserede og nysgerrige, kan I bruge den til at lære mere om borgersamlingen og om Greve Kommune. Noget af indholdet vil være særligt relevant for jer ved borgersamlingens start, mens andet vil være mere relevant senere. Materialesamlingen kan derfor bruges igennem hele borgersamlingens forløb.

Udover materialesamlingen vil I blive præsenteret for relevant viden fra forskellige oplægsholdere, og borgersamlingens hjemmeside greve.dk/velfærdsborgersamling, hvor denne materialesamling også findes, vil blive opdateret undervejs. Derfra er der links til uddybende materiale, som I vil blive præsenteret for i materialesamlingen.

Materialesamlingen består af tre dele

Del 1 er en introduktion til, hvad en borgersamling er samt praktisk information om dette forløb. I denne del kan I bl.a. også læse om jeres rettigheder.

Del 2 er materiale fra borgersamlingens uafhængige ekspertgruppe. Ekspertgruppen hjælper med at finde relevant viden, der kan hjælpe jer i jeres arbejde.

Del 3 består af en præsentation af Greve Kommunes vision og økonomiske situation. Her kan du også finde tal, statistikker og afsnit om forhold i kommunen, som kan bruges både til at danne sig et overblik og til at slå op i senere.

Vi håber, at I med denne materialesamling vil føle jer godt klædt på til jeres arbejde i borgersamlingen. Hvis I oplever at mangle noget viden I jeres arbejde, er I meget velkomne til at give os besked – så vil vi gøre vores bedste for at supplere materialet.

Med venlig hilsen

Greve Kommune

DEL 1 – Introduktion til velfærdsborgersamlingen

Velfærdsborgersamlingen i Greve Kommune

Ca. 40.600 borgere i Greve Kommune har fået en invitation til at deltage i velfærdsborgersamlingen. 365 har tilmeldt sig, og heraf er der blevet udtrukket 38 borgere til samlingen. Lodtrækningen er foretaget, så den afspejler Greve Kommunes befolkning, når man ser på køn, alder, uddannelse, og hvor I bor i Greve Kommune. Det er tredjepartssekretariatet We Do Democracy, der har stået for lodtrækningen.

Sådan kommer borgersamlingen til at foregå

Hen over fem møder skal I borgere mødes og reflektere, drøfte og nå frem til anbefalinger til byrådet i Greve Kommune. I løbet af samlingerne bliver I præsenteret for viden, som giver jer indsigt i dilemmaer og muligheder i forhold til fremtidens velfærd. Det er jeres opgave at varetage fællesskabets interesser, så flest muligt kan se sig selv i anbefalingerne. I skal derfor undersøge, udfordre, indhente viden, prioritere, arbejde med værdier og balancer og give jeres anbefalinger til fremtidens velfærd i Greve Kommune.

Hvad er en borgersamling?

Borgersamlinger og borgerting bruges både i Danmark og i udlandet til at involvere borgerne i samtalen om store beslutninger. Typisk starter man en borgersamling, fordi politikerne ønsker borgernes hjælp til at træffe svære beslutninger. Det kan være, at politikerne står over for et politikområde med mange dilemmaer, hvor det er vigtigt at vide, hvad borgerne mener om sagen. I Greve Kommune har vi holdt en borgersamling før. Som en af landets første kommuner bad vi borgerne om hjælp til at komme med anbefalinger til at nå kommunens mål om CO₂-reduktion. De anbefalinger er nu omsat i Greve Kommunes klimahandlingsplan.

Metoden består i, at 38 repræsentativt udvalgte borgere over en længere periode mødes og drøfter den opgave, som de er blevet stillet af politikerne. Undervejs får borgersamlingens medlemmer også input fra kommunens øvrige borgere og kan bede om viden fra eksperter og interessenter. På den måde bliver der plads til flere stemmer og perspektiver i beslutningsprocessen. Metoden hviler på principper, som OECD (Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling) har udviklet for borgersamlinger. Principperne sikrer, at en borgersamling er legitim og retfærdig, og at både politikere og borgere kan stole på, at det går ordentligt til. Politikerne og embedsværket må ikke påvirke borgersamlingens arbejde. Det er borgernes stemmer, viden og erfaringer, der er i centrum. Derfor driver og faciliterer rådgivningsvirksomheden We Do Democracy i samarbejde med Komponent processerne i borgersamlingen for at sikre såkaldt armslængde.

Målet med borgersamlingen er at udarbejde en række anbefalinger til politikerne, som tilgodeser forskellige synspunkter og behov. Til sidst overrækkes anbefalinger til de politikere, som startede borgersamlingen. Med anbefalingerne får politikerne indblik i, hvad borgerne foretrækker og ønsker prioriteret, når de har haft god tid til at forstå hinanden og tage hensyn til de mange forskellige behov, der findes blandt borgerne. Derudover offentliggøres anbefalingerne, så borgernes gode råd og tanker kan læses af alle, der kunne have gavn af dem.

Borgerne skriver selv det fælles slutprodukt for at sikre, at der ikke er andre, som kan påvirke de endelige anbefalinger. Hvis der ikke kan opnås fuld enighed om alle anbefalinger, har borgerne mulighed for at lave mindretalsudtalelser på de områder, de er uenige i.

Velfærdsborgersamlingens opgave og mandat

Opgave

Når I mødes i velfærdsborgersamlingen, skal I sammen arbejde med kerneopgaven, byrådet har stillet:

”Vi har brug for din hjælp til at forestille os, hvordan fremtidens velfærd skal se ud i Greve Kommune.”

Jeres opgave er at undersøge, diskutere og anbefale, hvad I vurderer, der kan gøres. Politikernes opgave er at designe og beslutte løsninger. Det betyder også, at det er politikernes ansvar, hvilke beslutninger der bliver truffet – ikke jeres.

I forbindelse med jeres arbejde med kerneopgaven har byrådet identificeret 6 forskellige udfordringer, som I skal forholde jer til i de anbefalinger, som I bringer videre til byrådet:

1. Hvordan bliver vi bedre til de svære samtaler?
2. Hvad er vigtigt for Greve Kommunes borgere, når det kommer til fremtidens velfærdssamfund?
3. Hvordan skal der prioriteres i en fremtid med færre ressourcer?
4. Hvordan kan fremtidens velfærd skabes i fællesskab?
5. Hvordan balancerer vi vores velfærds løsninger, når ressourcerne er pressede?
6. Hvordan kan borgere/erhvervsliv/civilsamfund bidrage aktivt i den kommunale velfærd?

Det er vigtigt at have en klar aftale mellem politikerne og borgersamlingens medlemmer. Aftalen handler om, hvilket handlingsrum medlemmerne kan arbejde inden for, og hvordan beslutningstagerne vil arbejde videre med borgersamlingens anbefalinger efterfølgende. Denne aftale kaldes for borgersamlingens mandat. Byrådet giver jer følgende mandat, som I skal arbejde ud fra:

Mandat

”Byrådet giver borgersamlingen mandat til at udarbejde uvildige anbefalinger i forhold til prioritering af kommunens samlede portefølje af velfærdsopgaver. Herudover gives mandat til at udarbejde anbefalinger til brug for fremadrettede beslutninger og prioriteringer inden for de kommunale velfærdsopgaver.

Byrådet vil støtte op om borgersamlingens arbejde og udvise respekt for medlemmernes anbefalinger - uanset andre politiske dagsordener og strategier.

Byrådet forpligter sig til at behandle anbefalingen i relevante fagudvalg og i byrådet - og i den forbindelse at redegøre for, hvordan anbefalingerne bliver fulgt eller ikke fulgt.

Byrådet forpligter sig til at give en status inden for de første 3 måneder efter aflevering af anbefalinger og igen inden for 12 måneder. Herunder sikre åbenhed i offentligheden i fremdriften af behandlingen, tilbagemelding på anbefalingerne og evaluering af proces.

Medlemmerne af borgersamlingen har til opgave at arbejde inden for rammen af borgersamlingens kerneopgave og søge anbefalinger, der rummer eller anskueliggør bredden af medlemmernes holdninger. Medlemmerne kan gøre brug af eventuel minoritetsudtalelse.

Byrådet er ikke forpligtet til politisk at følge eller vedtage borgersamlingens anbefalinger.”

Organisering og roller

Processens centrale aktører er:

- **Byrådet:** Byrådet i Greve Kommune har taget initiativ til borgersamlingen og formuleret, hvilket emne borgersamlingen skal arbejde med. Byrådet har forpligtet sig til at lade borgersamlingen arbejde uforstyrret og til afslutningsvis at modtage borgernes anbefalinger.
- **Borgersamlingens ekspertgruppe:** Ekspertgruppen har til opgave at sikre, at borgersamlingens arbejde er funderet på neutral, saglig viden. Ekspertgruppen har bidraget med materiale af forskellig karakter til denne materialesamling og hjælper desuden med at finde relevante oplægsholdere til samlingerne. Ekspertgruppens medlemmer præsenteres i 2. del af denne materialesamling.
- **Tredjepartssekretariat:** Demokratirådgivningsvirksomheden, We Do Democracy, er tredjepartssekretariat for borgersamlingen i et samarbejde med Komponent – kommunernes udviklingscenter. Sekretariatet vil designe og facilitere samlingerne, sørge for at borgerne kan arbejde trygt og uhindret og hjælpe borgersamlingen i mål med opgaven.
- **Borgersamlingen:** Borgersamlingen består af 38 borgere fra Greve Kommune. I fællesskab arbejder de med emnet, hører ekspertoplæg, lytter til hinanden, diskuterer og skriver afslutningsvis de anbefalinger, der skal overleveres til Greve Kommunes byråd.

Rettigheder

Som medlem i borgersamlingen har I nogle rettigheder, det er godt at være bevidste om.

- I har ret til at deltage i alle samlinger, som bliver arrangeret i forbindelse med borgersamlingen.
- I har ret til at stille spørgsmål til valg af eksperter, oplægsholdere og indhold.
- I har ret til at foreslå og anmode om supplerende viden og holdninger fra andre eksperter.
- I har ret til at tilkendegive, hvis I har mistillid til procesværtens eller hovedfacilitatorens neutralitet ift. proces og borgersamlingens tema.
- I har ret til at påpege, hvis I oplever, at ikke alle får lige ret til taletid i gruppearbejdet.
- I har ret til at deltage i diskussionen og udformningen af anbefalingerne.
- I har ret til ikke at være afsender på de anbefalinger, som I ikke kan vedkende jer.
- I har ret til alene eller i en gruppe at udarbejde en mindretalsudtalelse, der vil blive inkluderet i slutproduktet til byrådet.
- I har ret til ikke at udtale jer om borgersamlingens arbejde.
- I har ret til ikke at blive omtalt i andres udtalelse om borgersamlingens arbejde.
- I har ret til at få at vide, hvordan der efterfølgende arbejdes videre med borgersamlingens anbefalinger.
- I har ret til at være anonyme i offentligheden omkring jeres deltagelse i borgersamlingen.
- I har ret til ikke at udtale jer til pressen.
- Hvis I bliver kontaktet af pressen og gerne vil deltage i et interview, har I ret til at rådføre jer med tredjepartssekretariatet på forhånd.

Ansvar og fortrolighed

Som medlem af en borgersamling repræsenterer I ikke bare jer selv. I er udvalgt, fordi I på forskellige måder ligner en stor gruppe borgere i befolkningen – borgere der står i en lignende livssituation og muligvis har samme behov og måske endda samme holdninger som jer selv. Derfor har I som medlem af borgersamlingen et ansvar for at tale på vegne af hele den gruppe borgere, der ligner jer.

Derudover har I som medlem også et ansvar for at passe på borgersamlingens øvrige medlemmer. Borgersamlingen er et fortroligt rum, og alle skal trygt kunne dele deres personlige historier, oplevelser og synspunkter. Derfor beder vi alle medlemmer om at lytte og udvise respekt, når andre deler deres perspektiver på emnet – især hvis I selv er uenig.

Praktiske forhold

I borgersamlingen skal vi mødes fem gange til borgersamlingsmøder, herunder et åbent borgermøde, hvor alle andre interesserede borgere og politikere kan deltage, og til sidst skal I præsentere jeres anbefalinger for byrådet. Derudover vil der være mulighed for at planlægge flere møder undervejs med jeres arbejdsgrupper, fx onlinemøder, hvis der er behov for det. I skal som udgangspunkt deltage i alle møderne, men hvis I bliver syge eller forhindret bedes I informere Greve Kommune ved at skrive til kommunens tovholder på borgersamlingen Lene Lykke Sjøstrand på lels@greve.dk.

Dato, tid og sted for borgersamlingerne

1. samling	Onsdag den 28. februar 2024 kl. 17-21	Greve Gymnasium, Plenumsalen Rådhusolmen 12 2670 Greve
2. samling	Lørdag den 16. marts 2024 kl. 10-17	Greve Gymnasium, Plenumsalen Rådhusolmen 12 2670 Greve
3. samling og åbent borgermøde	Onsdag den 3. april 2024 kl. 17-21	Greve Gymnasium, Plenumsalen Rådhusolmen 12 2670 Greve
4. samling	Lørdag den 27. april 2024 kl. 10-17	Greve 10. klasse Rådhusolmen 14 2670 Greve
5. samling	Torsdag den 30. maj 2024 kl. 17-21	Greve 10. klasse Rådhusolmen 14 2670 Greve
6. Præsentation og overrækkelse af anbefalingerne til byrådet	Onsdag den 26. juni 2024 kl. 15.30-16.30	Greve Rådhus, byrådssalen Rådhusolmen 10 2670 Greve

DEL 2 - Materiale fra ekspertgruppen

Mød ekspertgruppen

Greve Kommunes velfærdsborgersamling skal have et godt grundlag af tilgængelig, balanceret og respekteret viden at stå på, når I drøfter anbefalingerne til byrådet i Greve Kommune. Ekspertgruppen nedenfor er derfor blevet bedt om at bidrage med viden fra forskningen og andre ekspertkilder om kommunal økonomi, velfærdssamfundets udvikling og de udfordringer, kommunerne og velfærden står overfor nu. De er også blevet bedt om at bidrage med ideer, der kan inspirere til at tænke nyt om, hvordan fremtidens velfærd i Greve Kommune kan se ud.

Ekspertene kommer fra forskellige faglige områder og forskningsinstitutioner for at sikre en bred repræsentation af viden. Ekspertgruppen faciliteres af Komponent - kommunernes udviklingscenter.

Vibeke Normann Andersen

Direktør for SUS (Socialt Udviklingscenter)
Ph.d. i statskundskab

Vibeke er uddannet MA in Politics fra University of Warwick i England, cand.scient.adm. fra Aalborg Universitet og ph.d. i statskundskab fra Syddansk Universitet. Hun har bl.a. været institutleder for Statskundskab og Journalistik på Syddansk Universitet, arbejdet i den private konsulentbranche primært med det sociale område og været forsknings- og analysechef på først KORA (Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning) og siden VIVE (Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd).

Arne Ullum

Ansv. chefredaktør, NB Økonomi
Journalist fra Danmarks Journalisthøjskole og American University
Washington DC.

Arne har arbejdet i den danske mediebranche siden 1984. Frem til 1993 politisk-økonomisk medarbejder på en række førende danske medier og havde flere ledelsesposter i DR og andre medier, blandt andet som adm. direktør på BT.

I 2017 startede han med at udgive NB-Økonomi, der hurtigt blev det førende nichesite for offentlig økonomi i Danmark. Sitet læses således i dag i alle danske kommuner, i ministerier, Folketinget og en lang række interesseorganisationer.

Jette Runchel

Præsident for Røde Kors
Formand for Vestegnen VUC & HF. Del af Runchel Consult.
Medforfatter til bogen "God offentlig ledelse i mellemrummet, 2023"
Jette har arbejdet med planlægning og gennemførelse af visionsprocesser, mange variationer af borgerinddragelse, organisationsudvikling, herunder fusioner og udvikling af fælles virksomhedskulturer. Som tidligere kommunaldirektør og tidligere fagdirektør har Jette særlig erfaring inden for børn, kultur og fritid, sundhed, arbejdsmarked, ældre og børn og borgere med særlige behov, marginaliserede og udsatte grupper. Som præsident i Røde Kors har Jette fokus på civilsamfundsinddragelse. Jette var i 2020-2021 ledelsesambassadør for god offentlig ledelse, udpeget af regeringen, Danske Regioner og Kommunernes Landsforening, KL.

Camilla Sort

Direktør for kreativitet og innovation, Operate
Master i filosofi og kommunikation. Uddannet i designledelse

Tidligere kommunikationsdirektør og kommunikationsrådgiver for en række private virksomheder og organisationer, tidligere partner i Muusmann med ansvar for forandringsledelse. I mere end ti år har hun desuden været udøvende kunstner.

Hun har mange års erfaring med at inddrage kreativitet og design thinking i større forandringsprocesser i organisationer, både i det offentlige og private.

Udvalgte artikler fra ekspertgruppen

Forord

Greve Kommune står overfor nogle svære prioriteringer i de kommende år. Flere børn og unge har brug for en ekstra indsats for at finde fodfæste i skole eller uddannelse. Flere voksne har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, og samtidig med at der bliver flere med behov, er priserne på de tilbud, vi skal købe udenfor kommunen, steget. Klimaforandringerne kræver tilpasninger og forebyggelse, så CO₂-forbruget reduceres, og kommunen kan sikre sig mod følgerne af ekstremt vejr.

Mangel på arbejdskraft i både erhvervsliv og kommunen medfører, at virksomhederne ikke kan skabe vækst i kommunen, og det er svært at levere den velfærd til borgerne, der er lovet og nødvendig.

Samtidig stiger antallet af borgere over 80 år, og dermed også behovet for hjælp fra kommunen, og der kommer flere børn i kommunen og dermed mangel på institutionspladser.

Kommunens politikere og administration står derfor i en situation, man på flere områder kender andre steder fra. Andre kommuner har også udfordringer med rekruttering og fastholdelse, stigende antal ældre og flere unge uden rodfæste i uddannelse eller på arbejdsmarkedet. Men samlet set er der endnu ikke fundet nogle løsninger, der bare kan tages ned fra hylderne og bruges direkte. Hver kommune er forskellig og må finde sine løsninger selv.

Greve Kommunes udfordringer skaber det, man kunne kalde nogle "vilde problemer". Problemer, der bider sig selv i halen og ikke umiddelbart kan løses med de redskaber, der hidtil har skabt en velfungerende kommune. Derfor skal I borgere hjælpe politikere og administration med jeres hverdagsviden og sammen finde frem til metoder for at tænke nye tanker om fremtidens velfærd, som politikerne kan finde inspiration i, når de skal træffe svære beslutninger om fremtidens budgetter.

Til jeres viden og inspiration har vi her samlet nogle artikler, rapporter og små film, som I kan tage udgangspunkt i, når I vil vide mere om, hvordan kommunernes økonomi bliver til, hvordan andre tænker om velfærdssamfundet og dets udfordringer, og få gode ideer til hvordan man kan tage fat om nogle af problemerne på nye måder.

På greve.dk/velfærdsborgersamling under "Materialer" kan I finde links til længere rapporter og hjemmesider, hvor I kan læse og se meget mere, hvis I er mere nysgerrige.

God læselyst!
Ekspertgruppen

Artikel fra danskekommuner.dk

11. januar 2024

Gabet mellem velfærden og borgernes forventninger risikerer at kælve

Dansk økonomi er i topform, men alligevel er borgernes forventninger til velfærden ved at stikke af fra den kommunale virkelighed. Og ligesom en gletcher risikerer velfærdssamfundet at kælve, hvis ikke man handler, lød det fra cheføkonom på Kommunaløkonomisk Forum.

Foto: Lars Horn / Baghuset

Tekst af Martin Pedersen, marp@kl.dk

Det går godt i Danmark

I hvert fald hvis man ser på den overordnede økonomi, hvor staten melder om et historisk stort økonomisk råderum.

Men når man ser på den oplevede velfærd i kommunerne og andre steder, er opfattelsen ikke helt den samme. Borgernes forventninger er nemlig ved at stikke af fra virkeligheden, økonomien og finansieringen af den velfærd, som kommunerne i dag er i stand til at levere. Sådan lød det blandt andet fra Ulrik Beck, der er cheføkonom ved Kraka, da han torsdag holdt oplæg på Kommunaløkonomisk Forum.

Og gabet mellem borgere og kommunen kan ende med at have store konsekvenser for velfærdssamfundet.

– Hvis forskellen mellem forventninger og velfærden bliver større og større, er det sammenligneligt med en gletcher, der bevæger sig kun et par centimeter om året, men som pludselig kælver, sagde Ulrik Beck.

Samfundet ser ind i en periode med især flere ældre borgere, hvilket er en udfordring, som mange kommuner allerede står med. Men det er der ifølge Finansministeriet råd til at holde hånden under. Værre ser det dog ud med velfærden, mener Ulrik Beck.

– Når vi kigger på velfærden, er der dog en del, der tyder på, at det går knapt så godt, sagde Ulrik Beck.

Der er nemlig tendenser, der viser, at folk i stigende grad ikke er tilfredse med den offentlige velfærd, og det viser sig blandt andet i, at flere og flere vælger private tilbud til.

Frisører og tv-apparater

Han eksemplificerede udviklingen i det offentlige og private med, at den offentlige velfærdsservice minder mere om frisører end produktionen af tv-apparater.

Over tid bliver vi alle rigere, ikke mindst på grund af teknologien, og vi bliver bedre til at producere. Det gælder blandt andet inden for tv-apparater, der i årenes løb har fået farver, er blevet tyndere og billigere. Her er der sket meget i udviklingen, mens frisører stadig står med en saks i hånden og klipper hår. Det er langt sværere for frisører at gøre det meget hurtigere og bedre, lød det fra cheføkonomen.

– Udfordringen er, at hvis du er frisør og ser, at folkene ved samlebåndet tjener mere, hvad stopper så dem i at løbe ud og tage et job der. Derfor må frisørens løn stige i samme takt, på trods af at de ikke bliver mere produktive. De offentlige lønninger må altså stige i samme takt som den generelle løn, uanset at det er svært at udføre velfærdshvervene hurtigere og hurtigere år efter år.

Konsekvensen vil dog blive, at med samme fremgang i det offentlige som i det private, vil det blive dyrere og dyrere at finansiere.

Udfordringen er der ingen nemme løsninger på, lød det fra Ulrik Beck.

Ét er at hæve skatterne, hvilket vil have konsekvenser for den økonomiske vækst og samtidig vil puste den offentlige sektor op.

Der er også mulighed for at diskutere, hvad der er kernevelværd, hvad der ikke er, og på den måde lægge et politisk snit i, hvad man vil prioritere. Det vil dog dele befolkningen op i dem, der kan betale sig til velfærdstilbud, og dem, der må nøjes med et forringet tilbud.

Derudover er der også den mulighed, at man laver ”strudsen” og lader tingene gå sin egen gang.

– Det er også en mulighed ikke at gøre noget. Det vil betyde, at gabet mellem forventninger og den kommunale service bliver større og større. Så er vi tilbage ved gletcheren, for hvornår det så stort, at det bliver et reelt problem. Det bliver svært at lade stå til, lød det fra Ulrik Beck.

Du kan finde mere materiale om emnet via link på greve.dk/velfærdsborgersamling.

Artikel fra kl.dk gengivet i uddrag

10. oktober 2023

De store strukturelle samfundsudfordringer

Vi står som samfund med en række store, strukturelle samfundsudfordringer, som er karakteriseret ved, at de er vanskelige at løse, griber ind i hinanden og ikke kan håndteres af en aktør alene.

Klimaforandringer- og omstilling

På verdensplan er der fortsat en stigning i udledningen af drivhusgasser, og vi ser desværre frem mod en temperaturstigning på 2,5 til 3 grader ved udgangen af det 21. århundrede. Men allerede nu er konsekvenserne en realitet. Verdens mest fattige og klimasårbare lande rammes hårdt af de stigende temperaturer, hyppigere tørker, oversvømmelser mv. I Danmark mærkes klimaforandringerne i særlig grad i form af regn og stigende vandstand, der fører til hyppige oversvømmelse.

Klimaforandringerne er en af vor tids største udfordringer. De kommer til at påvirke både vores samfund og vores levevis. Og de kommer til at forandre vores byer, landskaber og lokalområder, både som følge af klimaforandringerne i sig selv og som følge af den nødvendige omstilling, som de fører med sig. Der kommer til at ske gennemgribende ændringer af de steder, vi som befolkning færdes i, de landskaber, vi har en tilknytning til, og de rammer, vi har for at leve og bo, drive virksomhed og udfolde familie- og fritidsliv.

Alle har en holdning til eller et mål for klimaomstillingen. Erhvervslivet, civilsamfundet, de unge, bedsteforældrene. Men hvordan fordeler vi ansvaret for at løse udfordringen? Og hvordan sikrer vi, at omstillingen bliver klog, social og geografisk retfærdig, samfundsøkonomisk mest hensigtsmæssig og skaber en fremtid, som danskerne kan se sig selv i.

Arbejdsmarked i balance

Hver dag bliver der forgæves slået stillinger op i både kommuner og private virksomheder. Frem mod 2033 bliver vi omkring 143.000 flere ældre over 80 år. I samme periode kommer vi til at mangle titusindvis af medarbejdere inden for fx sundhed, pasning og pleje såvel som faglærte til den grønne omstilling.

Der er ingen snuptagsløsninger, når vi skal have enderne på arbejdsmarkedet til at mødes - i dag og i fremtiden. Vi har brug for at se på hele paletten af muligheder og gå sammen om ambitiøse handlinger.

Børn og unges trivsel

Flere og flere børn og unge får en diagnose. Flere er i kontakt med psykiatrien. Flere på tværs af sociale lag giver udtryk for, at de ikke trives.

Selvom de fleste børn og unge stadig trives, så har stigningen i mistrivsel oplagt store konsekvenser for de enkelte børn og unge og deres nærmeste - men også for samfundet og for kommunerne. Det har betydning for børns og unges livsmuligheder - hvordan de bliver rustet til uddannelse og job og til at tage vare på sig selv.

Samtidig er der ikke klarhed over de forskellige typer af mistrivsel årsagerne til mistrivlsen og dermed, hvad man kan gøre for at komme problemet til livs. Hvilke samfundstendenser påvirker de unges trivsel? Hvad bliver mistrivslens konsekvenserne på sigt? Hvilke særlige udfordringer og muligheder gør sig gældende i det danske velfærdssamfund?

Hvordan ser udfordringerne ud i et globalt perspektiv?

Sundhed og ældre

De store årgange fra efterkrigstiden går på pension i disse år. Og de kommer til at leve længere end generationerne før dem. Derudover lever flere og flere danskere med en eller flere kroniske sygdomme. Det betyder, at mange flere danskere får brug for sundhedsvæsenet og ældreplejen i de kommende år samtidig med at der bliver færre til at levere den service, der skal til.

Samtidig betyder udviklingen på sundhedsområdet, at vi kan behandle stadigt mere, stadigt flere og stadigt bedre. Både mulighederne for og efterspørgslen på behandling synes uendelig.

Men ressourcerne er begrænsede. Og allerede nu har kommuner og regioner meget svært ved at rekruttere de nødvendige medarbejdere til sundheds- og ældreområdet.

Summen af disse udviklinger er, at presset på sundheds- og ældreområdet er stort og stigende. Der er derfor brug for en prioritering og omstilling, hvis der også i fremtiden skal være et offentligt sundhedsvæsen og en offentlig ældrepleje for alle.

Mange spørgsmål trænger sig på. Hvordan skal vi forandre for at bevare? Skal der være en klarere politisk prioritering i sundhedsvæsenet, og i givet fald hvor? Hvad betyder strukturelle forandringer af sundhedsvæsenet for sammenhæng, effektiv ressourceudnyttelse i det hele taget for at lykkes med omstillingen? Skal vi tænke sundhed og alderdom anderledes og ind i andre dele af vores livsførelse? Skal udfordringerne inden for sundheds- og ældreområdet kun løses inden for sundhedsvæsenet og ældreplejen?

Kommunale eksempler på arbejdet med at finde nye løsninger på de store samfundsudfordringer

Det er ikke kun KL, som arbejder med at finde nye løsninger på de store, strukturelle samfundsudfordringer.

Mange kommuner er allerede i fuld gang på mange forskellige måder og med vidt forskellige tiltag. KL er i løbende dialog med kommunerne for at indsamle og lære af de konkrete lokale erfaringer.

Kollektive ungebudgetter, Randers Kommune

Et helt nyt og eksperimenterende tilbud i Randers og Herning kommuner forsøger at hjælpe de mest sårbare unge videre gennem såkaldte 'kollektive ungebudgetter'. Små grupper af unge får stillet op mod 60.000 kroner til rådighed, som de selv må styre og bruge på, hvad de vil. Det eneste kriterium er, at investeringerne kan bidrage til et nyt og bedre afsæt til job og uddannelse.

Projektet er udviklet i et partnerskab mellem kommunerne, Socialt udviklingscenter SUS og med økonomisk støtte fra Poul Due Jensens Fond.

Onlineversionen indeholder link til "Kollektive ungebudgetter"

Fremtidens bæredygtige landskaber, Mariagerfjord Kommune

Danmark er et lille land og vi har ikke det tilstrækkelige areal til at nå alle vores mål, om fx opsætning af vindmøller og solceller, attraktive boligområder, plads til erhvervsliv, biodiversitet, effektivt landbrug, rekreative arealer etc.

Det skærper behovet for, at vi udnytter det areal, som vi har til rådighed, på den bedste måde.

Mariagerfjord kommune har i samarbejde med Realdania samlet landbrug, naturorganisationer, lokalsamfund, energisektoren og politikere i et fælles samarbejde om, omlægningen af jord og natur. Gennem en collective impact tilgang er det lykkedes at bryde siloerne og finde løsninger på tværs af modsatrettede interesser.

Onlineversionen indeholder link til "Collective impact"

De Små Børns Bornholm

På Bornholm vokser børn hyppigere op under sårbare familieforhold end i resten af Danmark. "De små børns Bornholm" er et tværgående initiativ for at styrke, gentænke og videreudvikle den samlede kommunale indsats for småbørnsfamilier på øen.

Programmet inddrager kommunale fagpersoner og institutioner, civilsamfund samt småbørnsfamilier i udviklingen af prøvehandlingerne. Egmont Fonden finansierer programmet sammen med Bornholms Regionskommune. Socialt Udviklingscenter SUS er med som programpartner, mens VIVE evaluerer.

Onlineversionen indeholder link til "De Små Børns Bornholm"

Opgang til opgang, Aarhus Kommune

I Gellerupparken vokser mange børn op i familier med flere forskellige sociale problemer ud over ledighed. "Opgang til opgang" har fokus på at give ledige forældre en stabil og varig tilknytning til arbejdsmarkedet, at få fere unge i uddannelse og fritidsjob, samt at forbedre både børns og voksnes generelle trivsel, sundhed og fremtidige livsmuligheder. De foreløbige evalueringer viser meget positive resultater.

I projektet indgår flere samarbejdspartnere, herunder Aarhus Kommune, Brabrand Boligforening, Socialt udviklingscenter SUS, Aarhus Universitet og Den A.P. Møllerske Støtte-fond.

Onlineversionen indeholder link til "Opgang til opgang"

Green Skills, Esbjerg Kommune

Det kræver kvalificeret arbejdskraft og nye kompetencer, hvis Danmark skal nå målet om at blive fri af fossile brændstoffer, når der lukkes for Nordsøens olie- og gashaner i 2050. Det kræver en hel ny tankegang, hvor der samarbejdes på tværs af sektorer.

I Esbjerg er Rybners, AMU-Vest, SOSU-Esbjerg og Jobcenter Esbjerg gået sammen om at oprette fællessekretariatet Green Skills. Fællessekretariatet understøtter at både kommune, uddannelsesinstitutioner og arbejdsmarkedets parter trækker i samme retning for at nå målet om tilstrækkelig og kvalificeret arbejdsstyrke til den videre grønne omstilling.

Onlineversionen indeholder link til "Green Skills"

I kan se filmen, der henvises til i artiklen, og læse mere om de enkelte eksempler via link på greve.dk/velfærdsborgersamling.

Artikel fra NB Økonomi / nb-okonomi.dk

Forstå på tre minutter: Sådan fungerer service- og anlægsrammer

Den såkaldte faseopdelte budgetlægning er gået i gang. Men hvad ligger egentlig i den proces, og hvordan fordeler kommunerne service- og anlægsrammer? Forstå processen her.

Udgivet: 24/08/2021

Af Peter Risager, peter@nb-medier.dk

Den faseopdelte budgetlægning i kommunerne er så småt gået i gang, og kommunerne begynder nu at skulle enes om servicerammer og anlægsrammer for budgetterne for 2022. Forstå her, hvordan den proces fungerer.

Økonomiaftalen

Hvert år aftaler Kommunernes Landsforening og regeringen de overordnede rammer for kommunernes økonomi i det efterfølgende år i økonomiaftalen, som typisk er på plads før Grundlovsdag.

Økonomiaftalen indeholder en række aftaler mellem regeringen og kommunerne, men sætter først og fremmest de overordnede rammer for kommunernes serviceudgifter og anlægsudgifter under ét.

Årsagen til at man laver aftalen er, at kommunernes udgifter skal ligge indenfor statens samlede budget, så man sikrer, at man overholder budgetloven, og opfylder de overordnede mål for dansk økonomi, som regeringen fastsætter. Med andre ord, så kan regeringen med kommuneaftalen sikre, at der er sammenhæng mellem de samlede indtægter og udgifter i den offentlige sektor.

Lige nu har regeringen en målsætning om strukturel balance i 2025, altså at offentlige indtægter og udgifter skal være lige store, og for at opnå det, skal man sikre, at kommunerne ikke bruger for mange penge, fordi det vil give underskud på den samlede saldo.

I økonomiaftalen fra juni 2021 aftalte regeringen og KL, at kommunerne i alt må bruge 19,9 milliarder kroner på anlæg og 275,4 milliarder kroner på serviceudgifter.

Anlægsudgifterne dækker over kommunernes samlede byggeri og vedligehold til eksempelvis skoler, veje og daginstitutioner, men tæller ikke ældreboliger.

Serviceudgifterne dækker over alle udgifter forbundet med undervisning, ældrepleje, administration, dagtilbud og alle andre løn- og driftsudgifter i kommunerne. Serviceudgifter tæller ikke overførsler, som kører i et separat spor, fordi ændringerne i overførsler som udgangspunkt ikke er strukturelle udgifter.

Den faseopdelte budgetlægning

Når kommunerne har fået en samlet ramme som de skal overholde, så kommer spørgsmålet om, hvor stor en andel hver kommune skal have af de to rammer.

Her vil nogle kommuner som udgangspunkt forsøge at få så stor en del af rammen som muligt, så de kan opfylde alle de ønsker, som byrådspolitikerne og borgerne i hver kommune har til det kommende års budget. Andre kommuner er begrænsede af, at indtægterne i kommunen ikke er høje nok til, at de kan udvide servicerammen eller igangsætte nye anlægsudgifter.

Hvert år står slagsmålet om, hvor meget det er rimeligt, at hver kommune får, og her har kommunerne mange forskellige måder at opføre en 'rimelig' serviceramme for deres kommune, så de kan få den andel af rammen, som de

gerne vil have. Vi har forsøgt at skabe tre forskellige måder at anskue servicerammen på, som du kan læse mere om i artiklen herunder:

Kommunerne skal under ét have samlede service- og anlægsudgifter i budgetterne for det kommende år, som ligger indenfor de aftalte rammer. Det skyldes dels, at kommunerne sanktioneres, hvis ikke man overholder rammerne, dels at kommunerne og KL skal opretholde troværdigheden overfor regeringen om, at man kan overholde de aftaler, man indgår.

Derfor er det vigtigt for kommunerne at få en serviceramme, så man undgår paniksparerunder i løbet af året.

Samtidig betød udligningsreformen, at mange af de kommuner, der tidligere ikke havde råd til at udvide rammerne, nu har fået en øget finansiering, som giver dem mulighed for at give borgerne bedre service. Derfor vil kommunerne kæmpe om at få så stor en andel af rammerne, som det er muligt.

Fordelingen af rammerne skal aftales inden kommunernes endelige budgetlægning i oktober, hvor hver kommunes budget for 2022 skal ligge klar. Den endelige fordeling af rammerne sker typisk ved det såkaldte borgmestermøde omkring første oktober, hvor alle landets 98 borgmestre mødes i KL-huset for endeligt at fordele de sidste service- og anlægsrammer.

Sanktioner, hvis kommuner ikke overholder rammerne

Hvis kommunerne ikke overholder rammerne, er der følgende sanktioner:

På anlægsområdet sanktioneres kommunerne kollektivt med op til én milliard kroner. Indtil den grænse er der et 'krone-for-krone princip'. Det vil sige, at hvis kommunernes samlede anlægsbudgetter ligger 500 millioner kroner over rammen, så får kommunerne 500 millioner kroner mindre i bloktilskud i 2022.

Der er til gengæld ingen officiel sanktion, hvis kommunerne ikke overholder anlægsbudgetterne, men det vil skade troværdigheden til det kommende års forhandlinger mellem KL og regeringen.

På serviceområdet sanktioneres kommunerne med op til tre milliarder kroner kollektivt, hvis ikke de overholder servicerammen i budgetterne. Til forskel fra anlægsrammen så er der på servicerammen også en sanktion for, hvis kommunerne under ét overskrider den samlede serviceramme i regnskaberne.

Hvis kommunerne overskrider serviceudgifterne i regnskabet, så modregnes kommunerne i bloktilskuddet 1:1 for op til tre milliarder kroner. 60 pct. af modregningen er en sanktion, som fordeles mellem de kommuner, der har overskredet budgettet, mens 40 pct. er en kollektiv sanktion mellem alle kommuner.

Hvis alle kommuner har overholdt servicerammen på nær kommune A, B og C, som har overskredet servicerammen med henholdsvis 500, 200 og 100 millioner kroner, vil det medføre følgende regnestykke:

$500+200+100=800$ millioner kroner, som trækkes i bloktilskud. Bloktilskuddet trækkes på følgende måde:

$800*0,4=320$ millioner kroner, som kommunerne kollektivt bliver trukket i bloktilskud, som fordeles efter kommunernes indbyggertal.

$800*0,6=480$ millioner kroner, som trækkes fra Kommune A, B og C på følgende måde:

$500*0,6=300$ millioner kroner, som betales af kommune A

$200*0,6=120$ millioner kroner, som betales af kommune B

$100*0,6=60$ millioner kroner, som betales af kommune C

Dermed kan det altså blive meget dyrt for kommunerne, hvis de ikke overholder rammerne, og derfor har hver enkelt kommune en stor interesse i at holde sig indenfor de rammer, som aftales i den faseopdelte budgetlægning.

Artikel fra Mandag Morgen/mm.dk

10. november 2023

Erik Rasmussen: Velfærdskrisen kunne være løst for 30 år siden. Men tiden er løbet fra en hybrid velfærdsmodel.

Velfærdens aktuelle udfordringer blev forudset for tre årtier siden. Det samme gjorde løsningen, nemlig at skabe en 'hybrid velfærdsmodel', der kan tilgodese forskellige behov, nytænke finansieringen samt udvikle nye velfærdsydelser. Kunne det blive svaret på de akutte problemer?

Foto: Mads Claus Rasmussen/Ritzau Scanpix

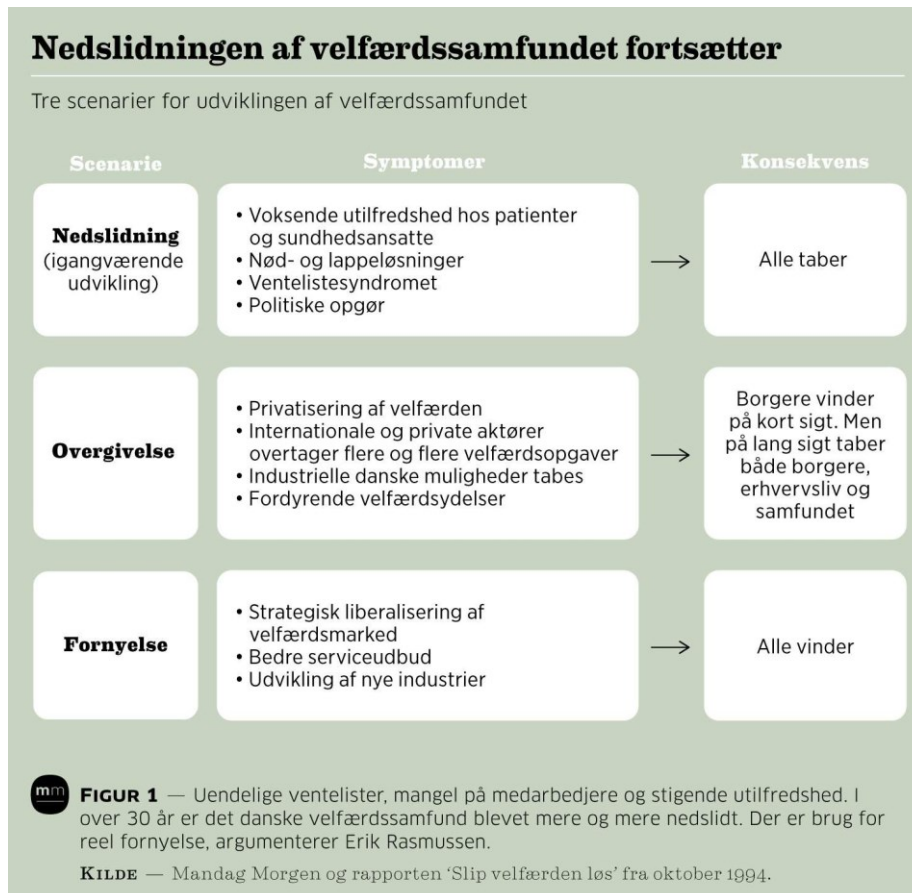
”Der er et markant behov for en fornyelse af det danske velfærdssamfund.

Det nuværende er fanget i en alvorlig fælde med en fortsat og accelererende nedslidning som en næsten uundgåelig konsekvens. Hver dag giver sine eksempler. Realiteten er, at velfærdssamfundet i sin nuværende udformning har overlevet sig selv - overhalet af en udvikling og opgaver af et omfang og en karakter, det ikke er gearret til at løse. Jo længere politikerne venter med at sikre de nødvendige reformer, des vanskeligere og dyrere bliver det at gennemføre fornyelsen.”

Kommuner og regioner udsender stadig mere desperate nødråb om voksende problemer med at levere de helt basale velfærdsydelser. Nedslidningen er i gang.

Ovennævnte diagnose rammer præcist velfærdsmodellens udfordringer i 2023, men blev udformet for 29 år siden, nemlig i oktober 1994! Det skete i Mandag Morgens velfærdsanalyse, der under titlen 'Slip velfærden løs' introducerede en strategi for velfærdssamfundets udvikling. Det var konklusionen på forudgående analyser siden oktober 1993, blandt andet med deltagelse af et bredt udsnit af offentlige og private ledere og udvalgte eksperter.

Konklusionen illustrerer også præcist, hvorfor vi næsten 30 år senere konfronteres med akutte og svært løsbare svar på meget komplekse velfærdsproblemer. Problemerne har årti for årti haft mulighed for at rodfæste sig stadigt stærkere, indtil de løber tør for kendte og afprøvede løsninger. Det vil sige, at en gradvis nedslidning af velfærden har nået et kritisk punkt. Se figur 1.

Nødråb - med 30 års forsinkelse

De aktuelle eksempler på nedslidning er mange og spænder fra et sundhedsvæsen i knæ med lange ventelister over manglen på pædagoger i børnehaver til en ældrepleje, der nedgraderes budget for budget. Kommuner og regioner udsender stadigt mere desperate nødråb om voksende problemer med at levere de helt basale velfærdsydelse. Alt sammen udtryk for, at denne ellers forudsigelige krise er kommet bag på politikerne, der kvitterer med de lige så forudsigelige nød- og lappeløsninger. Nedslidningen er i gang, og reaktionerne lader ikke vente på sig.

I forrige weekend kom så endnu et nødråb fra velfærdens ledende officerer, nemlig KL's bestyrelse. Foreningens formand, Martin Damm (V), krævede i Berlingske akut import af tusinder af udlændinge til at løse de øjeblikkelige behov for arbejdskraft - uanset nationaliteter. Alternativet er der ifølge Martin Damm ingen tvivl om: Hvis ikke regeringen vil det, "må de forklare danskerne, at velfærdssamfundet afvikles".

Politikerne bedrager sig selv og befolkningen ved at forvente, at så relativt beskedne investeringer skaber "historisk" effekt. Det er den form for bedrag, der er en del af forklaringen på velfærdskrisen.

Hvordan forslaget om import af arbejdskraft i praksis skal realiseres, og hvilke barrierer der skal overkommes, står ikke klart. Det gør til gengæld baggrunden for nødråbet, nemlig at politikerne for længe har forpasset muligheden for en langsigtet og gennemtænkt løsning på velfærdens udfordringer og nu er tvunget til kortsigtede og meget tvivlsomme eksperimenter.

I denne uge præsenterede regeringen sit svar på velfærdskrisen med sin 2030-plan. 32 milliarder kroner skal investeres i velfærd frem mod år 2030. Heraf er 19 milliarder alene til at holde trit med den demografiske udvikling. Det efterlader altså 13 milliarder kroner til reelle investeringer. Og det tal skal ses i relation til, at vi årligt bruger over 200 milliarder kroner alene på sundhedsvæsenet, ligesom de samlede offentlige udgifter er på knap 1.300 milliarder kroner om året. Politikerne bedrager sig selv og befolkningen ved at forvente, at så relativt beskedne investeringer skaber "historisk" effekt. Det er den form for bedrag, der er en del af forklaringen på velfærdskrisen - og at den heller ikke bliver løst denne gang.

Mange initiativer - få resultater

Det har ellers ikke skortet på initiativer og indgreb gennem årene. Talrige kommissioner, ekspertudvalg, afgrænsede forsøg m.m. har forsøgt at adressere prioriterede udfordringer og i vekslende omfang også haft en vis effekt - men måske også for en tid fjernet fokus fra de grundlæggende problemstillinger. Her skal nævnes et enkelt eksempel som på mange måder er symptomatisk for den situation, vi nu befinder os i, nemlig Anders Fogh Rasmussens etablering af en 'kvalitetsgruppe' i 2007 med det formål at forberede en kvalitetsreform.

Formålene var mange og ambitiøse, blandt andet en målrettet afbureaukratisering, 50 milliarder kroner til investering i bedre sygehuse, skoler, ældreboliger og daginstitutioner m.m. Hertil kommer 'frit valg' og 'brugerinddragelse', sammenhæng i velfærdsydelse, klare mål for ydelserne, en ledelsesreform og aktiv inddragelse af medarbejdere etc. Overskriften var at nytænke og innovere velfærd - meget i tråd med tankerne i 'Slip velfærdens løs'.

Personligt havde jeg projektet tæt inde på livet. Jeg var nemlig på grund af Mandag Morgens stærke fokus på velfærdens fremtid og som leder af det daværende Innovationsråd blevet medlem af den kvalitetsgruppe på 26 personer, der skulle forberede kvalitetsreformen. Ud over ledende repræsentanter fra organisationer, regioner, kommuner, erhvervsliv m.v. deltog fire uafhængige eksperter. Jeg var en af dem. Gruppen var under direkte lederskab af statsminister Anders Fogh Rasmussen, suppleret af fem centrale ministre fra alle velfærdsrelaterede ministerier. Holdet kunne næppe være stærkere. Gruppen udgjorde en slags 'velfærdens Rejsehold' og besøgte over flere måneder diverse velfærdsinstitutioner for at indhente praktiske erfaringer og indtryk. Konturerne til et gennembrud var tegnet, men hvorfor lykkedes det så ikke?

Et kort forenklet svar: Politisk udvanding. Midt i den nytænkende og innovative proces startede der trepartsforhandlinger, og de kortsluttede et ellers spændende og lovende forsøg. Projektet blev afrundet med en alenlang rapport med meget begrænset effekt. Det samme gælder kvalitetsreformen. En lignende skæbne har i varieret omfang ramt mange andre velmenende forsøg på at tænke nyt og anderledes. Det rejser spørgsmålet, om en fornyelse af velfærdsmodellen er blevet en så kompleks og betændt udfordring, at den kun kan løses gennem små og løbende politiske kompromisser, men uden at kunne gennemføre den gennemgribende omstilling, der bliver mere og mere nødvendig og akut - alt imens nedslidningen bliver stadig mere åbenbar.

Ud af velfærdsfælden

Spørgsmålet er så, om der kan hentes ideer fra omkring 30 år siden i 'Slip velfærden løs'. Den forudså, at vi bevæger os mod en 'velfærdsfælde' - klemmt mellem et demografisk og socialt drevet udgiftspres med stagnerende muligheder for fortsat skattefinansiering over for flere ældre og veluddannede borgeres stigende forventninger til velfærd samt de øgede muligheder for private velfærdsmuligheder. Dette pres vil ifølge rapporten fortsat øges de kommende årtier og derfor kræve hurtige og ambitiøse indgreb. Se figur 2.

Siden har udviklingen bekræftet, at den universelle velfærdsmodel er under stigende pres. Et par enkelte eksempler:

- 41 procent af borgerne valgte i 2022 et privat alternativ til kommunens hjemmehjælp
- 20 procent af danske børn går nu som landsgennemsnit i private skoler, i nogle kommuner drejer det sig om hver tredje
- Boom i antallet af private sundhedsforsikringer fra 300.000 til 1,5 millioner på 10 år - med risiko for, at Danmark opdeles i A-, B- og C-hold. Et A-hold, der kan købe sig til alt, et B-hold med en bred middelklasse, der gradvist har råd til at købe flere velfærdsydelser, og et C-hold, der ikke har råd til at købe noget som helst.

I erkendelse af samme udvikling foreslog rapporten at gennemføre en markant omstilling af velfærdsmodellen:

"Det betyder et opgør med et forholdsvist stift og politisk styret system til fordel for en model, der slipper velfærden løs over for borgerne - og samtidig åbner for helt nye alliancer mellem offentlig og privat sektor. Set over en tiårig periode er der tale om en fornyelse, der grænser til en revolution."

Dette skulle være bygget op omkring følgende hovedpunkter:

En 'hybrid' velfærdsmodel: Ifølge rapporten bør Danmark åbne for tættere offentligt-privat samarbejde. Det vil sige at overlade flere velfærdsydelser til private aktører, men med afsæt i præcise kravspecifikationer. Herved aflastes det offentlige, og samtidig kan Danmark udvikle en international konkurrencedygtig velfærdsindustri. Det vil sige et dobbeltgreb på velfærds krisen.

Den ide bakkes i dag - 29 år efter - op af erhvervsminister Morten Bødskov (S) og ældreminister Mette Kierkegaard (M) i en kronik i Berlingske. Her argumenteres for, at Danmark skal blive "blandt klodens førende inden for udvikling og anvendelse af velfærdsteknologi". Det vil ikke alene styrke ældreplejen, men åbne spændende muligheder for erhvervslivet.

En fleksibel finansieringsmodel: Ikke alene skal velfærden løsnes. Det samme skal finansieringen. Den foreslås at afspejle befolkningens forskellige forudsætninger og behov. Den skelner mellem tre niveauer: 1) Basale behov, der omfatter hele befolkningen og finansieres gennem skatter. 2) Prioriterede behov, der giver nogle grupper mulighed for tilkøb af velfærdsydelser ud fra egne ønsker. Det vil sige en kombination af skatte- og egenfinansiering. 3) Forsikringsfinansiering med mulighed for at imødekomme individuelle behov og prioriteringer.

Slip velfærden og ideerne løs

Ideen med at slippe velfærden løs er at tilpasse velfærdssamfundet til en ny virkelighed - en virkelighed, der domineres af såvel større forventninger som en stigende forskellighed - men også at vende udfordringen til en mulighed.

Det vil sige, at man både skal bevare de fundamentale værdier og samtidig finde nye finansieringsmuligheder, der afspejler forskelligheden og eventuelt kan skabe kimen til nye forretningsmodeller, jævnfør hvad også erhvervsministeren og ældreministeren påpeger. Altså den berømte win-win-model.

Realiteten er, at den hybride velfærdsmodel og den fleksible finansieringsmodel er begyndt at virke på markedets vilkår. Det bekræfter ovennævnte og andre tilsvarende eksempler. De afdækker et stille opgør med den gamle velfærdsmodel og bekræfter behovet for en ny. Den kan udvikles på to måder: Enten gennem en ukoordineret og fragmenteret proces. Eller ved at politikerne erkender den nye virkelighed og udvikler optimale rammer for en velfærdsmodel, der er tilpasset forskellige menneskers forskellige behov og forudsætninger. I modsat fald risikerer den forudsigelige nedslidning og afvikling af velfærden i Danmark blot at accelerere.

Et synes mere og mere åbenbart: Hvis ikke sådan en mængde mod og nytænkning kan mobiliseres, har vi allerede truffet et klart valg, nemlig at velfærdsmodellen i Danmark blot var udviklet til den nuværende generation og ikke til de fremtidige.

Hvad nu hvis vi gennem et dobbeltgreb med ny finansiering og tilførsel af nye kompetencer både kunne gøre velfærdsmodellen robust og resilient og skabe en god forretning? Hvad nu hvis det viste sig, at blandt andet kunstig intelligens og et tæt samspil med erhvervslivet også løste ressourceproblemet? Hvad nu hvis

politikere havde mod til at fremtidssikre en velfærdsmodel, der i så mange år har betydet så meget for så mange danskere?

Et synes mere og mere åbenbart: Hvis ikke sådan en mængde mod og nytænkning kan mobiliseres, har vi allerede truffet et klart valg, nemlig at velfærdsmodellen i Danmark blot var udviklet til den nuværende generation og ikke til de fremtidige.

Velfærdssamfundets fortræffeligheder må historikerne beskrive - medmindre vi lærer af historien.

Advarslen blev udstedt for 30 år siden, den er gentaget adskillige gange undervejs, og reagerer vi ikke på den nu, deler velfærdens krise skæbne med klimaforandringerne. Nemlig at vi så passerer endnu et tipping point, hvor konsekvenserne accelererer, og løsninger bliver sværere.

Det første skridt mod at slippe velfærden løs er at slippe ideerne løs.

Interview med Vibeke Normann Andersen i SUS årsmagasin 2023

Ingen løser et vildt problem alene i et lukket rum

Gruppen af mennesker i socialt udsatte positioner er ikke blevet mindre – trods mange års indsatser i velfærdssamfundet. Så hvordan skaber man forandring på det sociale område? I stedet for at blive ved med at gøre det, der ikke virker, skal vi hjælpe hinanden med at lave systemerne om, siger **Vibeke Normann Andersen**, direktør i SUS.

Af Ulrikke Moustgaard, kommunikationschef

SUS har nu i flere år arbejdet dedikeret med systemforandringer. Hvorfor er netop systemforandringer så vigtige for SUS at bruge kræfter på?

Hvis man skal tage det lange blik på, handler det om, at SUS eksisterer for at bidrage til at skabe bedre livsbetingelser for mennesker i udsatte positioner – og at vi samtidig har en stærk tradition for gerne at ville komme med relevante bud på andre og nye måder at se på problemstillingerne inden for det sociale felt. Ikke kun, når det gælder selve indholdet i socialpolitikken, men også rammerne på socialområdet og for indsatser og arbejdstilgange hos de fagprofessionelle. Det gør vi i erkendelse af, at hvis indsatser skal lykkes, skal der også være et system rundt om dem, der bakker op og tør tænke nyt. Det er ikke nok, at den enkelte

medarbejder gerne vil prøve at bruge nye greb i indsatser, metoder og tilgange. For når vi ser på udbyttet – på hvad, der virker – så står det klart, at systemet rundt om også skal anskue tingene på nye måder.

I SUS har vi eksperimenteret med involvering af de mennesker, det handler om; vi har eksperimenteret med udvikling af nye indsatser og med implementering af nye arbejdsgange. Og der kan vi se, at de problemer, man gerne vil løse, får man ikke taget helt taget livtag med uden at have systemerne med.

Hvad kunne systemer være for nogle?

Et eksempel kunne være en kommunal forvaltning. Der er et hierarki, nogle procedurer, en kultur, en praksis om, hvordan man griber ting

an. Alt sammen noget, der er defineret ud fra principper eller hensigtsmæssige måder om at sikre en arbejdsdeling, legalitet og borgernes retssikkerhed osv. Men nogle gange kommer det til at spænde ben for udvikling af bedre praksis eller indsatser til gavn for målgruppen. Hvis man i en kommune fx forsøger at få en gruppe af unge i uddannelse og job, kan der være procedurekrav, som er bundet op i en kommunal forvaltning, der giver systembegrænsninger på, hvor langt man kan strække rammen for at støtte de unge eller give dem en indsats, der ville passe bedre til dem. Fx tidsbegrænsninger i indsatser, samtaler, der skal være afholdt på tidspunkter eller med mellemrum, som måske ikke passer ind i den unges livsforløb. Og hvor man derfor i realiteten ikke får hjulpet den unge. Det vil være et typisk sted,

systemforandringer kunne gøre noget godt. Og vi ser jo heldigvis en større åbenhed i kommunerne og staten for at gøre noget andet. Men ofte får man kun taget ét sted, fx jobcenteret, uden at man får bygget systemer, der for alvor kan håndtere det unges menneskes livsforløb med de problematikker og udfordringer, der måtte være på spil.

Men det gælder også civilsamfundet, som jo driver nogle tilbud til stor gavn for vores velfærdssamfund. Det offentlige ville ikke kunne løfte opgaven alene. Her kan der være nogle tilsynsmæssige krav, som sætter en begrænsning på støtten til fx unge, der går fra anbringelse til egen bolig, men pludselig står og har brug for hjælp. Her vil det stærkeste netværk, man har, de personer, man er allermost tryk ved,

faktisk ofte være de voksne på det børne- og ungehjem, hvor man er vokset op. Og det ville måske være en stor hjælp, hvis en ung tidligere anbragt kunne komme på weekend og få lidt omsorg blandt de personer, som har kendt én gennem ens opvækst. Men børne- og ungehjem er underlagt nogle krav fra tilsynssiden, der handler om at den måde, der tildeles økonomiske ressourcer på. Ressourcerne må som udgangspunkt kun gå til de børn og unge, der er visiteret til og bor på børne- og ungehjemmet. Ser man samfundsøkonomisk på det, giver det ikke meget mening. For hvis det unge menneske fik den støtte og hjælp, hun havde brug for lige dér – og for relativt få ressourcer – ville det være at foretrække frem for måske dyrere foranstaltninger senere i hendes liv. Vi ved nemlig, at unge tidligere anbragte har svagere netværk end andre at læne sig opad som unge voksne og også højere risiko for fx at opleve hjemløshed. Hvis vi kunne tage livtag med sådanne udfordringer – uanset om det handler om lovgivningsmæssige benspænd, eller måden man udlever og fortolker rammerne – ville vi også være med til at skabe et mere menneskeligt system. Så tænk, hvis vi kunne bruge kriteriet, at vi skal bygge systemer, der er meget mere gearet til at skabe gode levebetingelser.

Det er ikke kun forandringer, der skal skabes inde i en socialforvaltning eller en beskæftigelsesforvaltning. Det er et system og en tænke-måde, der skal forandres. Ikke bare fordi, det skal være nyt, men fordi vi står med en række meget store samfunds-mæssige problemer, som vi ikke er lykkedes med at løse endnu. Vi har brug for systemet til at tilvejebringe rammer og sikre koordination mv. Vi er ikke lykkedes med at gøre grupperne af mennesker i udsatte positioner væsentligt mindre gennem de seneste mange år. Og samtidig er gruppen af mennesker i udsatte positioner ikke entydigt den samme som for 10-15 år siden. Og i stedet for at blive ved med at gøre det samme, eller i hvert fald nogenlunde det samme, inden for et system, så er det måske ikke så ulogisk at have en hypotese om, at der skal noget andet til, så

Forandringsordbog

Hvad betyder de tilgange til at skabe systemiske forandringer, der nævnes i interviewet? Bliv klogere her.

Collective impact

Collective impact hviler på præmissen om, at når der er tale om komplekse samfundsmæssige problemstillinger, er der ingen vej uden om et forpligtende og systematisk samarbejde på tværs af sektorer og organisationer på og i et givent område, hvis man vil opnå reelle og blivende forandringer. Derfor tilbyder collective impact en struktureret arbejdsramme. Rammen består af fem elementer, som sætter systematik, fokus-punkter og en form for leveregler op om det at samle en række aktører i en alliance om at tackle et komplekst socialt problem. Alliancen forpligter aktørerne på at koordinere deres forskellige og fælles initiativer og indsatser på området mod fælles mål om forandring.

Missionsdreven innovation

Internationalt har Mariana Mazzucato (2013; 2021) udfoldet en model for systemforandring med argumentet om, at stater i endnu højere grad bør gå aktivt ind i at definere målsætninger for samfundet, der skal løse de store og komplekse problemer vi står i.

I en dansk sammenhæng beskriver Dansk Design Center (DDC) tilgangen som en design-drevet tilgang til at lancere og drive missioner hvilende på tre bærende elementer: sætte retning, mobilisere økosystemet og opbygge kapacitet.

Social R&D

Se forklaring i brødtekst. Find mere info på: <https://www.inwithforward.com/2017/10/develop-deliver-making-case-social-rd-infrastructure/>

systemet bliver i stand til at fange skiftende behov, men også håndtere kompleksiteten i det at være i en udsat position.

Hvor begynder man, når man vil forandre systemet?

Det kommer an på, hvad vi taler om. I en dansk kontekst bliver system ofte synonym med det offentlige system. Men et system kan jo også være flere systemer på én gang, der spiller sammen i et bredere økosystem. Eller et kultursystem, hvor man plejer at gøre noget på en bestemt måde og ikke kan forestille sig at gøre

”

En central pointe, som går på tværs af tilgange til at arbejde med systemforandring, er vigtigheden af, at vidensperspektiverne bliver udvidet fra start. At man bliver udfordret på, hvilken viden, der er brug for – og hvor der kigges hen for at få viden.

det på en anden måde. Og der kan være langt fra national lovgivning til praksis ude lokalt, hvor forandringerne jo reelt skal skabes og leve. Man kan starte på flere forskellige måder. Collective impact (se boks) er fx ét bud på en ramme, som vi er inspireret af i SUS. sammen med den missionsorienterede tilgang (se boks). Man kan også kigge til Canada, hvor man bruger tilgangen Social R&D (Research and Development). Ideen er at bygge lokale 'communities' (fællesskaber), hvorigennem der opbygges kapacitet til at anvende data og analyse på frontlinjeniveau med henblik på at genere ny og aktuel viden, der kan være med til at transformere livsbetingelser lokalt. Begrundelsen for denne tilgang er, at uden social R&D vil vores løsninger ikke være i trit med det, som samfundet har brug for. Aktuelt er der en jo en debat om de mange 'vilde' problemer, det danske samfund bakser med og ikke har formået at få løst til fulde. Vi kan måske få skabt en bedre værktøjskasse rundt om dem, så de i hvert fald ikke virker så tunge, hverken for den enkelte person eller for samfundet i det hele taget, hvis vi skeler til andre måder at gå til arbejdet på. Og her er der god inspiration fra udlandet. Men også fra os i SUS en opmærksomhed på, at vi skal tilpasse disse ideer til det danske velfærdssamfund og den konkrete lokale kontekst.

En central pointe, som går på tværs af tilgange til at arbejde med systemforandring, er vigtigheden af, at vidensperspektiverne bliver udvidet fra start. At man bliver udfordret på, hvilken viden, der er brug for – og hvor der kigges hen for at få viden. Det er også vigtigt at få kigget problemstillingen igennem: Har vi nu forstået den rigtigt? Der kan være en tendens til, at man alt for hurtigt er henne ved løsningerne, når man ser en problemstilling. I stedet for at dvæle ved forståelsen af problemstillingen. Og det kan man ikke gøre, hvis man bare sidder sammen med de samme mennesker eller kun bruger de videnkilder, som man plejer – og slet ikke på vegne af dem, der mærker problemet. Dem, som mærker problemet, har jo erfaringsbaseret viden. Det er dem, som ved, hvordan

mødet med systemet opleves. I vores arbejde er erfaringseksperterne kommet med uvurderlige perspektiver, der ikke var kommet frem, hvis vi ikke havde involveret dem. Men systemet skal opbygge kapacitet til at give plads til erfaringseksperternes perspektiver på deres præmisser. Og vi kan også kigge andre steder hen efter viden, vi ikke lige plejer at tænke ind. Det kunne være det lokale erhvervsliv, borgerforeningen eller andre, der mere indirekte er berørt af en problemstilling, men som kan tilvejebringe nye perspektiver med et udefra-blik. Når flere perspektiver kommer i spil, peger de ofte på noget, man ikke selv havde set, og som – når man dykker ned i det – viser sig at være utroligt vigtigt. Som måske helt omdefinierer problemstillingen. Og dermed også hvor man skal finde løsningerne. Ingen kan løse komplekse udfordringer alene. Men sammen kan vi få øje på flere nye ting, vi kunne afprøve for at se, om det ville være gavnligt. For vi kan lige så godt afprøve det frem for at bruge ressourcer på at gøre det, vi plejer, og som ofte har vist sig, at det kom vi ikke langt nok med. Og så skal vi alle vænne os til noget helt fundamentalt – vi får aldrig et fuldstændigt vidensgrundlag, og vi kommer ikke til at finde løsningen eller sætte facit under komplekse sociale problemstillinger. Men vi kan ændre vores tilgang, så vi løbende bliver i stand til bedre at anvende aktuel viden og redesigne ud fra de ændrede behov, der kontinuerligt vil være til stede – både på systemniveau og i forhold til det enkelte menneske.

Hvor spiller den enkelte borgers eller menneskes viden ind her?

Vi skal give erfaringseksperterne en forrang for, at de kan komme med et afgørende vidensinput til forandringsprocesser, der handler om dem. De har nemlig sjældent en position og platform at tale fra – som fx en fagprofessionel har for at bringe sin praksis og viden i spil, en forskningsinstitution, eller en organisation, der taler på vegne af en gruppe. Derfor arbejder vi i SUS systematisk med at bringe menneskers levede erfaringer ind i forandringsprocesser og samskabelsesprocesser, på deres egne præmis-

ser. Erfaringseksperterne deler ikke blot levet viden og erfaring, men de samskaber også viden med andre, som er i samme situation som dem selv. Sammen er de med til at skabe viden om temaer, erfaringer og problematikker, der træder frem på tværs af deres levede erfaringer. På den måde får vi et vigtig supplerende vidensinput, som skal bringes sammen med den viden, vi har fra den fagprofessionelle praksis, fra forskning og andre relevante aktører, når vi prøver at forstå en kompleks problemstilling og mulige løsningsrum.

Hvad sker der i en proces med systemforandring, når SUS er med?

Det afhænger helt af, hvor processen foregår, og hvad problematikken er. Vi har flere store projekter, bl.a. hvor vi er udviklingspartnere for og sammen med kommuner; nogle har allerede været 4-5 år, nogle er forandringsprocesser i storskala for at forbedre levebetingelserne for en hel kommunes børnefamilier, andre handler om at skabe forandring i fx en beskæftigelsesindsats. Vi eksperimenterer og prøver ting systematisk af, ser på om der er gavnlig effekt – og justerer. Vi udvælger fx en bestemt tematik, som erfaringseksperter, de fagprofessionelle og/eller forskning har peget på, og så laver vi prøvehandlinger. Og hvis prøvehandlingen viser at være gavnlig, hvordan sikrer vi så, at vi ikke bare står med en isoleret ny indsats, men faktisk bygger sammen med det, der er på området i forvejen? Måske skal det indlejres i en fagprofessionel praksis eller en måde at arbejde på i systemet. Og alle de her små bitte byggeklodser, der så kan komme ud af enkelte prøvehandlinger og indsatser, skal jo gerne bygge noget nyt op, systemet og organisationen kan indoptage og brede ud til gavn for flere. Der findes masser af gode indsatser på socialområdet generelt. Men hvis de ikke har et ophæng i systemet, virker de ikke efter hensigten. Så dør de eller blivende boende isoleret i enkelte organisationer. Det er derfor, det er så vigtigt at have systemtænkningen med. Vi kan se, at systemforandringer kan give markante resultater. At flere voksne i udsatte familier i en kom-

Jeg tror, vi vil have gavn af at se samskabelse som så meget mere end et fluffy begreb, men en benhård systematisk konkret tilgang til, hvordan man involverer, med hvilket formål, hvad skal der komme ud af det, og hvordan vi dokumenterer.

mune som Aarhus kommer i job fx eller, at unge i udsatte positioner i Esbjerg har fået markant bedre livsmestring og trivsel – for at nævne et par af de kommuner, vi har forandringssamarbejder med.

Hvad kunne du ønske dig at se af forandringer på det sociale område i fremtiden?

I det nordiske velfærdssamfund har vi ligesom defineret, at dem, der tager sig af de offentlige problemer, er hegnet ind i et lukket rum i samfundet. Vi kan godt hive noget civilsamfund ind til at stå for nogle løsninger, og vi kan også godt lave et offentligt-privat samarbejde og have leverandører. Men deres viden og erfaring sættes ikke nødvendigvis systematisk i spil, og dermed bliver de ikke medskabere af den udvikling, der er brug for. Selvom mange står med en nøgleviden, der kunne blive bragt ind, eller er virksomhedsaktører, som er megadygtige til at lave nye løsninger inden for deres felt, vi kunne få gavn af, og har metoderne til at gøre det. Forskning bliver trukket med ind, men jeg kunne ønske mig meget mere medansvar og samskabelse fra alle mulige aktører lige fra civilsamfundet til erhvervslivet frem for, at her har vi et rum, hvor der sidder en offentlig aktør, som skal løse problemerne og måske får input fra forsk-

ning. Vi skal begynde at se langt bredere på systemer og systemforandringer og interessere os mere for samskabelse om systemforandringer – og ikke kun for indsatser. Det tror jeg er nødvendigt, hvis vi vil skabe bedre vilkår for dem, der har brug for støtte fra velfærdssamfundet. Jeg tror, vi vil have gavn af at se samskabelse som så meget mere end et fluffy begreb, men en benhård systematisk konkret tilgang til, hvordan man involverer, med hvilket formål, hvad skal der komme ud af det, hvordan vi dokumenterer. Lige fra at sikre vidensgrundlag og problemforståelse til løsninger, opfølgning og skalering både af systemforandringer, mindset blandt dem, som er i systemet og de konkrete løsninger. Det er en misforståelse, hvis man synes, at det at lave sammenskabelse er sådan en blød ting. Det er det ikke for os i SUS. Det er systematik, dokumentation og metodebevidsthed – en hård faglig kompetence.

I kan finde mere inspiration i SUS' årsmagasin via link på greve.dk/velfærdsborgersamling

DEL 3 – Materiale fra Greve Kommune

Greve Kommunes vision

Naturligvis Greve – gennem helhedssyn og fællesskaber

Byrådet i Greve Kommune har vedtaget en vision for 2022-2025: "Naturligvis Greve – gennem helhedssyn og fællesskaber". Den er en del af materialesamlingen for, at I kan få et billede af, hvad kommunens politiske ledelse overordnet tillægger værdi og ønsker sig for kommunen. Visionen indeholder fem temaer:

- Aktivt foreningsliv
- Bæredygtig kommune
- Hverdag med indhold
- Velfærd i fællesskab
- Aktiv borgerinddragelse

Kommunens politiske udvalg har omsat visionen i otte politikker, som understøtter visionen. Politikkerne beskriver, hvad medarbejdere og ledere skal fokusere på i den konkrete opgaveløsning, så borgere og virksomheder får de bedste muligheder.

De otte politikker er:

- Beskæftigelsespolitik
- Børne- og Ungepolitik
- Integrations- og Hjemsendelsespolitik
- Kultur-, Idræt- og Fritidspolitik
- Social- og Handicappolitik
- Sundheds- og Psykiatripolitik
- Vækst- og Erhvervs politik
- Værdighedspolitik

På de næste sider præsenteres visionens fem temaer. I finder link til vision, politikker og handleplaner under "Materialer" på velfærdsborgersamlingens hjemmeside greve.dk/velfærdsborgersamling

Aktivt foreningsliv

Vi skaber rammer, der sikrer mulighed for at indgå i et fællesskab.

I fællesskab mellem borgerne, foreningerne og den kommunale organisation arbejder vi med at skabe kvalitet i idræts- og fritidslivet gennem alle livets faser.

Vi ønsker et aktivt foreningsliv og at udviklingen af dette sker igennem helhedssyn og i fællesskab.

Bæredygtig kommune

Vi skaber bysamfund, der er bæredygtige – miljømæssigt såvel som økonomisk og socialt.

Vi planlægger med helhedssyn og med øje for bæredygtige løsninger – både trafikalt, i boligområder og i kommunens egne bygninger. Vi fokuserer på klimatiltag i fællesskab med borgere og erhverv – vi vil lykkes sammen.

Vi disponerer bæredygtigt og med helhedssyn til glæde for fællesskabet.

Hverdag med indhold

I fællesskab med borgere og erhverv sikrer vi, at flest muligt indgår i et arbejdsfællesskab.

Sammen styrker vi samspil mellem erhverv og skole og sikrer helhedssyn på den enkeltes mulighed for at uddanne sig.

Velfærd i fællesskab

Vi møder alle borgere med helhedssyn og respekt og skaber sammen rammerne for et liv med kvalitet.

I fællesskab udvikler og disponerer vi, så vi også i fremtiden kan sikre, at de ældre fortsat får den nødvendige hjælp

Vi skaber attraktive dagtilbud og skoler, med fokus på læring, udvikling og trivsel for den enkelte og for fællesskabet.

Vi arbejder for, at alle borgere er herre i eget liv. Vi hjælper til selvhjælp og har høje forventninger til alle.

Aktiv borgerinddragelse

Vi bygger på fællesskaber i Greve Kommune og vi bidrager alle med det vi kan.

Vi inddrager uanset opgavens karakter.

Vi arbejder helhedsorienteret i samspil med den enkelte borger eller virksomhed.

Greve Kommune i tal

Greve Kommune havde pr. 1. januar 2024 52.016 borgere, og udgør ca. 0,85 pct. af Danmarks befolkning.

Greve Kommunes areal udgør på 60,3 km², og Greve er Danmarks 15. mindste kommune.

Greve Kommune er beliggende i Region Sjælland, der i alt består af 17 kommuner.

Greve Kommune grænser op til Region Hovedstaden. Flere borgere pendler dagligt til arbejde i hovedstadsregionen, og mange tilflyttere kommer til Greve Kommune fra hovedstaden. Man kan sige, at vi deler boligmarked og arbejdskraftopland med områder i både Region Sjælland og Region Hovedstaden.

Skatter og afgifter i 2024

	Greve Kommune	Landstal
Kommuneskat	24,52 pct.	Genms.: 25,07 pct
Grundskyldspromille på almindelige ejendomme	5,5 promille	Interval: 3,1-17,7 promille
Grundskyldspromille på produktionsjord	2,144 promille	Interval: 1,2-7,2 promille
Dækningsafgift på erhvervsjendomme	3,0 promille	Maximum 10 promille
Dækningsafgift for alle offentlige ejendomme	Afregnes i 2024-28 med samme beløb som i 2023 (lovbestemt)	

Kilde: Greve Kommune og Skatteministeriets hjemmeside

Gennemsnitlig årlige udgifter pr. borger (udvalgte nøgletal fra Regnskab 2022)

i kr.	Greve Kommune
Dagtilbud pr. 0-5-årig	80.101
Elev inkl. specialundervisning	95.629
Anbringelser pr. 0-22-årig	5.629
Det specialiserede voksenområde pr. 18-66-årig	10.356
Pleje og omsorg pr. 67+-årig	48.174
Pleje og omsorg pr. 80+-årig:	182.051
Sundhed pr. indbygger:	1.515
Overførelsesudgifter pr. 18-66-årig:	23.660

Kilde: Kend din kommune 2024. Alle udgifter er fremskrevet til 2024-prisniveau.

Gennemsnitlig månedsløn inkl. pension i 2022 (udvalgte overenskomstgrupper)

i kr.	Greve Kommune
Administration og it mv., KL	45.436
Akademikere, KL	57.706
Lærere i folkesk. og spec.underv.	47.475
Pæd. pers., daginst./klub/skolefr.	39.742
Social- og sundhedspersonale, KL	37.508
Socialrådg./socialformidlere, KL	44.587
Syge- og Sundhedspersonale, KL	42.838
Teknisk Service	40.031

Kilde: Kommunernes Regionernes Løndatakontor, KRL, vist i Greve Kommunes personalepolitiske redegørelse 2022

Befolkningsprognose

Greve Kommune udgør 60,3 km² og er dermed arealmæssigt landets 18. mindste kommune. Borgerne bor til gengæld forholdsvis tæt, og Greve Kommune er således den 15. tættest befolkede kommune med 853 borgere pr. km².

Befolkningstallet i Greve har været støt stigende de senere år. Det hænger fortrinsvis sammen med antallet af nybyggede boliger og tilflytning fra andre kommuner. Mængden af frie arealer til fortsat boligudbygning i fremtiden er begrænsede.

Med hensyn til nyfødte børn i kommunen, så har der været en nedgang i forhold til tidligere. Det er en landsdækkende tendens, at fertiliteten har været faldende de senere år.

Fakta om Greve Kommune

Samlet areal: 60,3 km²

Kystlinje: 8,2 km

Region: Sjælland

Antal sogne: 6

Befolkningstæthed: 853 indb./km²

Gennemsnitlig levealder (2022): 81,6 år

Befolkningstal:

Januar 2019: 50.276

Januar 2020: 50.563

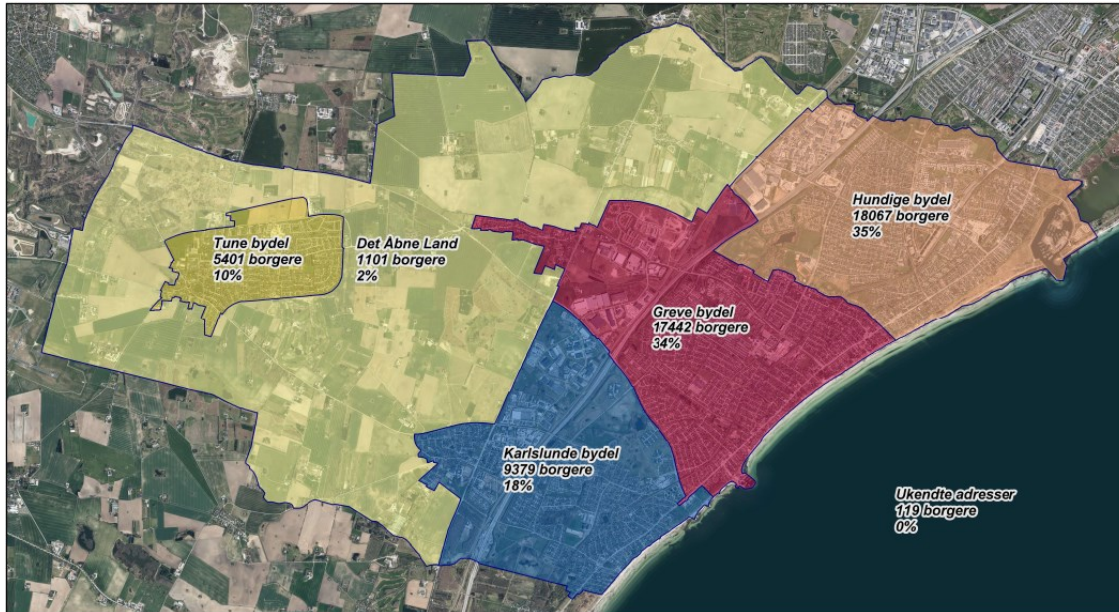
Januar 2021: 50.522

Januar 2022: 50.816

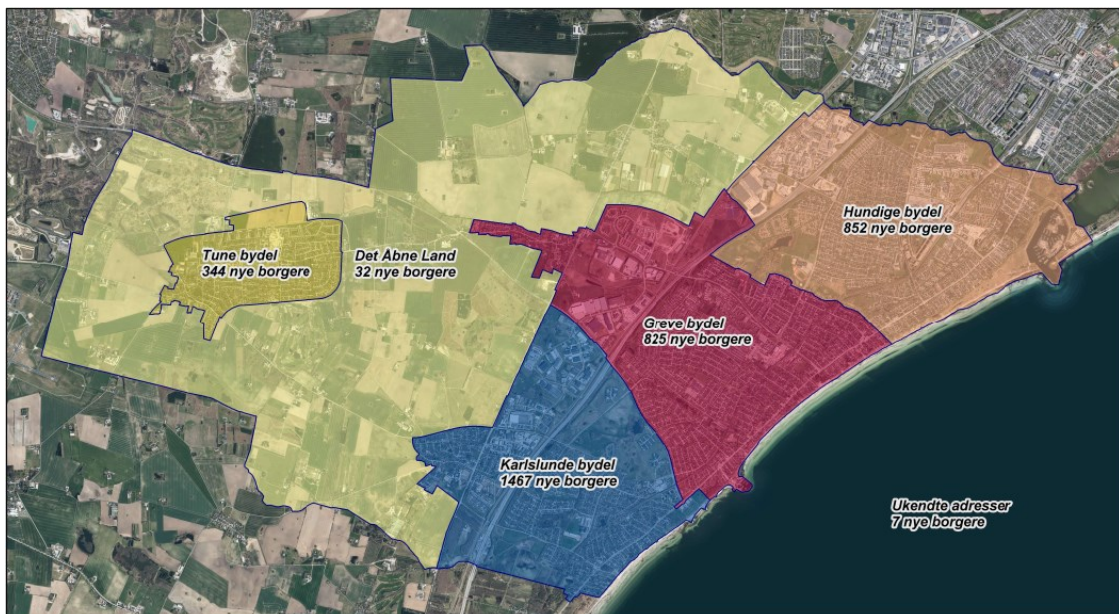
Januar 2023: 51.509

Januar 2024: 52.016

Greve Kommune er opdelt i fem distrikter. Opdelingen og antal indbyggere i 2023 pr. distrikt fremgår af kortet herunder. Der er hele tiden et antal borgere, der er under flytning, som i statistikken fremgår med ukendt adresse. Det er dem, der herunder er angivet til 119 borgere.

De seneste 10 år har udviklingen i indbyggertal i de enkelte distrikter været som følger:

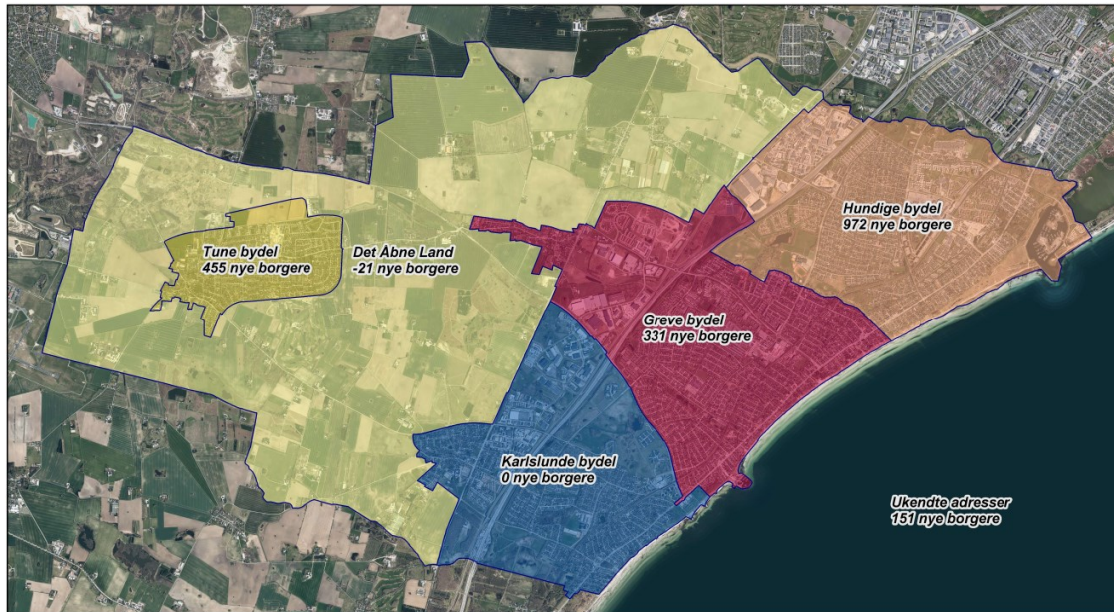

I procent har udviklingen i de enkelte distrikter været lidt forskellig:

Greve: +5 pct., Hundige: +5 pct., Karlsunde: +19 pct., Tune: +7 pct., Det åbne land: +3 pct.

Greve Kommune laver en årlig befolkningsprognose, hvor man inddrager forventninger til diverse samfundsforhold i en fremskrivning af indbyggertallet de kommende ca. 10 år. Betydende forhold er bl.a. forventninger til antal nye boliger i kommunen, fødselsniveau, levealder, til- og fraflytning fra udlandet samt til- og fraflytning fra andre kommuner (mellemkommunal balance).

Befolkningsprognose 2023 forudser følgende udvikling i de enkelte bydistrikter i 2033:

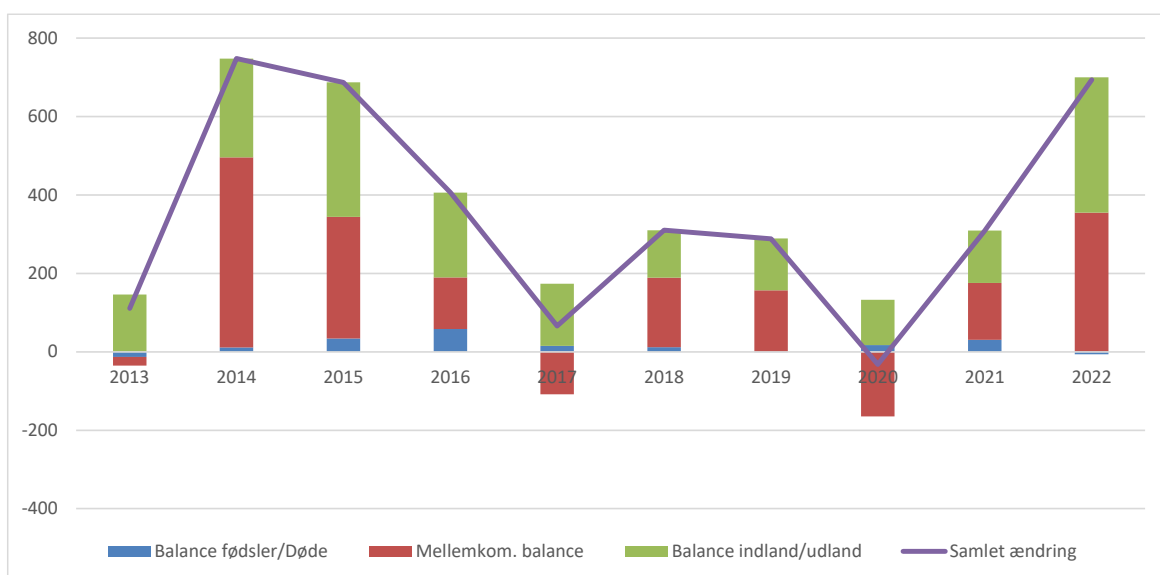

I procent er den forventede udvikling i indbyggertal i de enkelte distrikter frem mod 2033 forskellig.

Den største procentuelle stigning i indbyggertal forventes i Tune med en stigning på 8 pct. Herefter Hundige med 5 pct. og Greve med en stigning på 2 pct. I Karlslunde forventes stagnerende indbyggertal, men der forventes et lille fald i indbyggertallet på 2 pct. i Det åbne land.

Borgere i Greve Kommune

I Greve Kommune var der pr. 1. januar 2023 51.509 borgere. I 2013 var der 47.982 borgere. Ændringen i antal borgere fra 2013-2023 har pr. året været følgende:

Den årlige udvikling i indbyggertallet udgøres af:

- Fødsler og dødsfald (samlet i diagrammet kaldet Balance fødsler/døde)
- Mellemkommunale til- og fraflytninger (Mellemkommunal balance)
- Flygtninge samt andre til- og fraflytninger til udlandet (Balance indland/udland)

De fleste år er der en positiv befolkningstilvækst, hvilket fortrinsvis skyldes, at der flytter flere borgere til kommunen end ud af kommunen. Der er årligt blevet bygget en del nye boliger, som har tiltrukket borgere fra andre kommuner (mellemkommunale flytninger). Til gengæld har der været faldende fertilitet både i Greve Kommune og generelt i hele landet, hvorfor forskellen mellem fødte og døde i nogle år er negativ og generelt tæt på nul. Det tyder på, at der også i de kommende år vil være en lav fertilitet, hvorfor en fortsat befolkningstilvækst i kommunen vil være betinget af positiv mellemkommunal tilflytning. Skal det ske, kræver det, at der årligt fortsat bygges nye boliger, samt at de indflyttes af borgere fra andre kommuner eller udlandet.

Befolkningsprognosen

Greve Kommune udarbejder hvert år en befolkningsprognose, som følger op på seneste års udvikling i indbyggertallet og giver et bud på befolkningsudviklingen 10 år frem. Dvs. befolkningsprognosen giver et bud på, hvor mange borgere der vil bo i kommunen i årene frem over. Befolkningsprognosen giver også et bud på den forventede aldersudvikling samt udviklingen i de enkelte byområder (Greve, Hundige, Karlslunde, Tune samt Det åbne land).

Befolkningsprognosen er et vigtigt redskab i kommunens planlægning i forhold til behovet for f.eks. daginstitutionsplasser, folkeskoler, antal social- og sundhedsassistenter mv.

Befolkningsudviklingen i aldersgrupper

Nedenstående tabel viser den forventede udvikling i Greve Kommune i forskellige aldersgrupper de kommende 10 år.

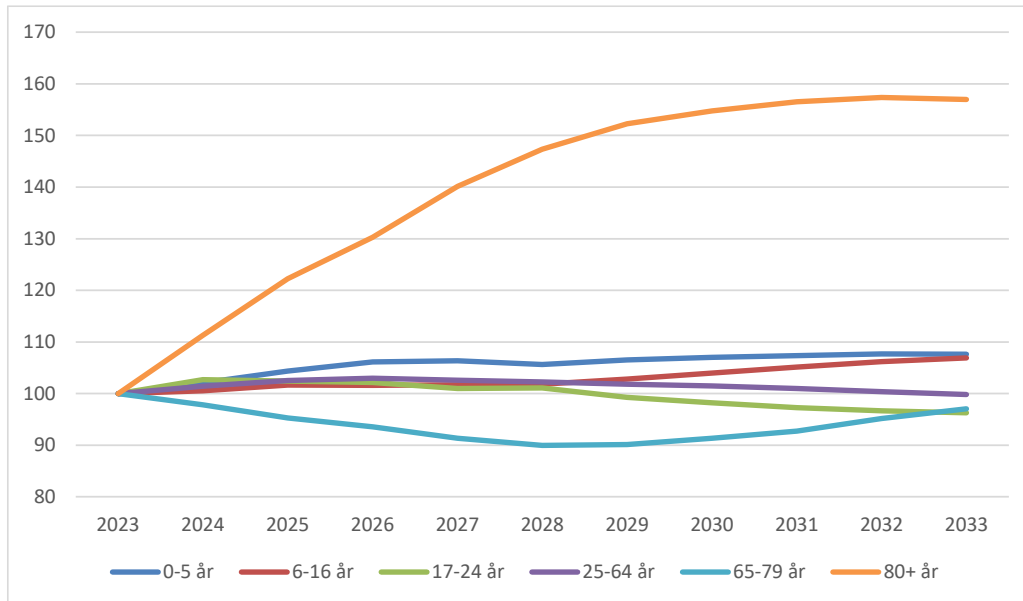
Aldersgruppe	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2023-2033
0-5 år	3.519	3.592	3.672	3.734	3.743	3.716	3.748	3.766	3.778	3.789	3.787	268
6-16 år	7.113	7.151	7.230	7.224	7.234	7.242	7.313	7.396	7.477	7.552	7.604	491
17-24 år	4.078	4.189	4.177	4.165	4.118	4.121	4.048	4.005	3.967	3.942	3.927	-151
25-64 år	25.786	26.149	26.438	26.546	26.459	26.368	26.253	26.165	26.041	25.880	25.732	-54
65-79 år	8.246	8.065	7.854	7.717	7.532	7.418	7.432	7.532	7.647	7.849	8.005	-241
80+ år	2.767	3.079	3.382	3.605	3.878	4.077	4.213	4.282	4.331	4.354	4.344	1.577
Total	51.509	52.225	52.754	52.992	52.964	52.942	53.008	53.147	53.242	53.366	53.398	1.889

Befolkningsprognosen viser, at der er store afvigelser i, hvordan de enkelte aldersgrupper forventes at udvikle sig. Nogle af de målgrupper, som medfører kommunale udgifter, stiger.

F.eks. stiger antallet af 80-årige og ældre meget. Der forventes også en stigning i antallet af institutions- og skolebørn hen over perioden. Modsat forventes det ikke, at der bliver flere af de 25-64-årige. Det er denne aldersgruppe, som den typiske skatteyder findes i. Dvs. at der bliver flere borgere i de målgrupper, der skal finansieres, mens der ikke bliver flere skatteydere. For eksempel var der i 2013 ca. 19 borgere i den erhvervsaktive målgruppe for hver 80-årig og ældre. I 2023 er dette forhold faldet til godt 9 borgere i den

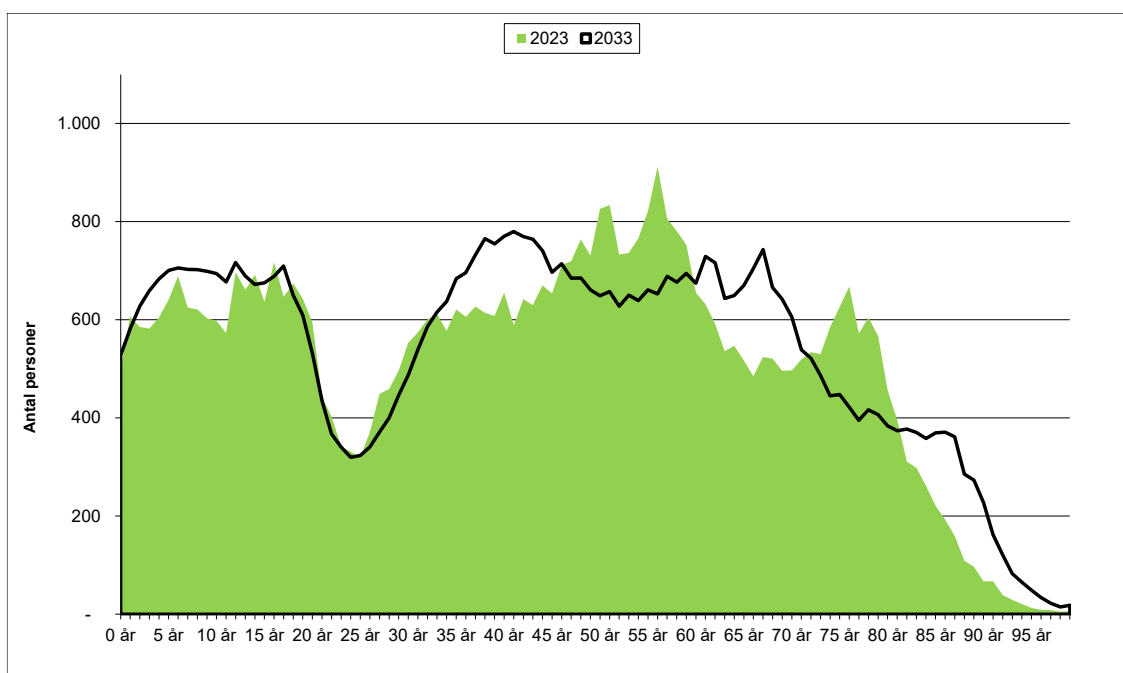
erhvervsaktive målgruppe for hver 80-årig og ældre. I 2033 forventes antallet at være under 6. Altså bliver der over tid færre skattebetalere og færre til at varetage de kommunale velfærdsopgaver i forhold til de ældste borgere i kommunen.

Nedenfor ses indekstudviklingen i de udvalgte målgrupper:

Figuren viser, hvordan de enkelte målgrupper forholdsmæssigt udvikler sig set i forhold til 2023, som er sat som udgangspunkt. F.eks. er indekstallet for de 80-årige og ældre i 2033 på 157. Dvs. at målgruppen forøges med mere end 50 pct. Stigningen i antallet af ældre har også betydning for gennemsnitsalderen i kommunen, som forventes at stige fra 42,9 år i 2023 til 43,4 år i 2033.

Figuren herunder viser, hvordan befolkningsprofilen forventes at ændre sig over de kommende 10 år. Den grønne del viser, hvor mange borgere der var i kommunen i 2023 i en specifik alder, og den sorte linje viser det forventede antal i 2033. Især for de ældste borgere ses det, at der forventes at blive flere om 10 år.

Greve Kommunes driftsudgifter

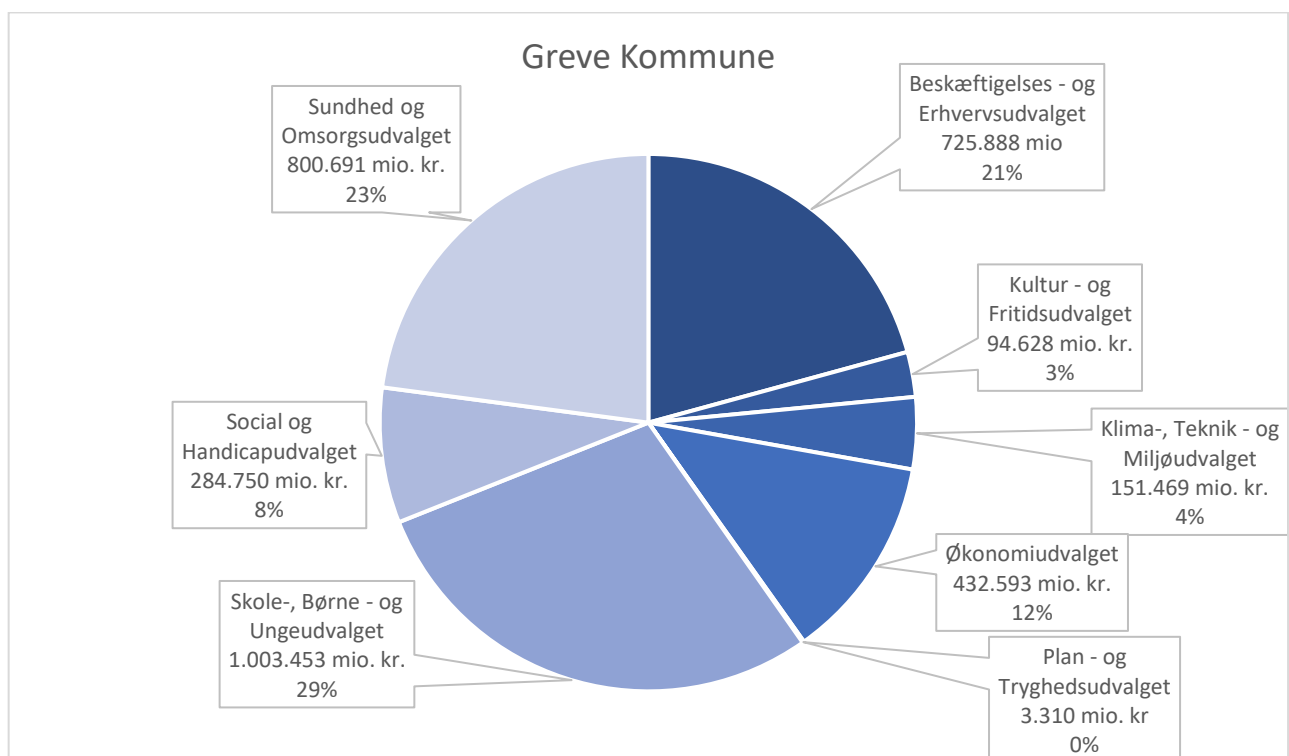
Byrådet i Greve har med vedtagelsen af budget 2024 afsat 3,494 mia. kr. til at afholde kommunale driftsudgifter i 2024. Heraf udgør serviceudgifterne 2,587 mia. kr. Serviceudgifterne i en kommune er alle de udgifter, der ikke er brugerfinansierede (forsyningsområdet), er indkomstoverførsler, som er lovbundne eller er kommunal medfinansiering af det regionale sundhedsvæsen (KMF). Det vil sige udgifter til daginstitutioner, skoler, ældrecentre, driften af grønne områder, sundhedstjeneste, administration, fritidsfaciliteter, biblioteker osv.

Nedenfor fremgår den overordnede fordeling af de kommunale driftsudgifter på de forskellige udvalgsområder.

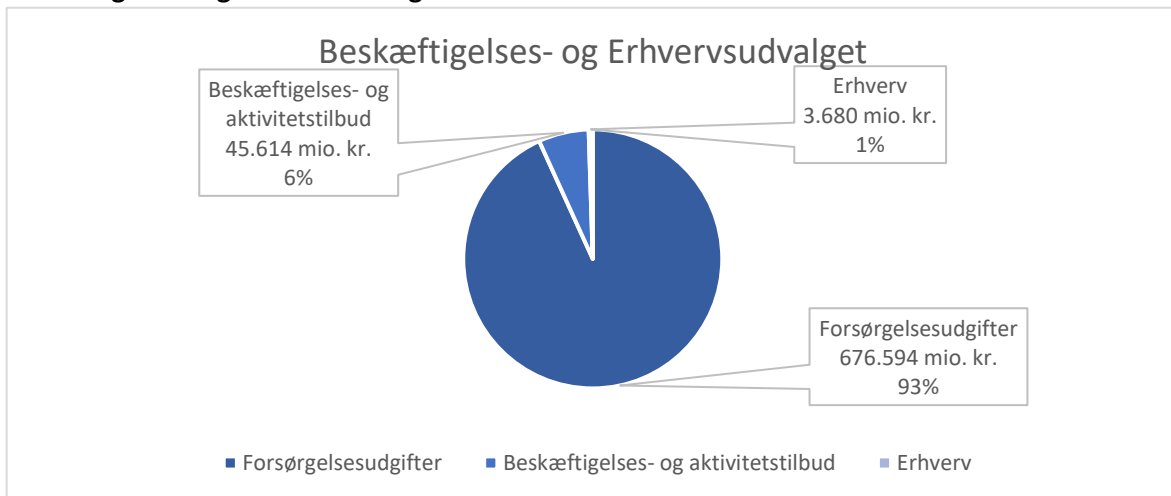
Politisk ledes Greve Kommune af et byråd med 21 medlemmer, som har delegeret en del af kompetencen til kommunens otte udvalg:

- Beskæftigelses- og Erhvervsudvalget
- Klima-, Teknik- og Miljøudvalget
- Kultur- og Fritidsudvalget
- Plan- og Tryghedsudvalget
- Skole-, Børne- og Ungeudvalget
- Social- og Handicapudvalget
- Sundheds- og Omsorgsudvalget
- Økonomiudvalget

De 3,494 mia. kr. svarer til omkring 70.000 kr. pr. borger i Greve Kommune.

I afsnittet nedenfor ses de otte forskellige udvalg, som budgettet er fordelt på samt, hvilke ansvarsområder og funktioner udvalgene har.

Beskæftigelses- og Erhvervsudvalget

Udvalget varetager den umiddelbare forvaltning af kommunens erhvervs- og arbejdsmarkedsmæssige opgaver.

Forsørgelsesudgifter omfatter primært udgifter til midlertidige og varige forsørgelsesydelse, fleksjobordninger, ledighedsydelse samt boligstøtte.

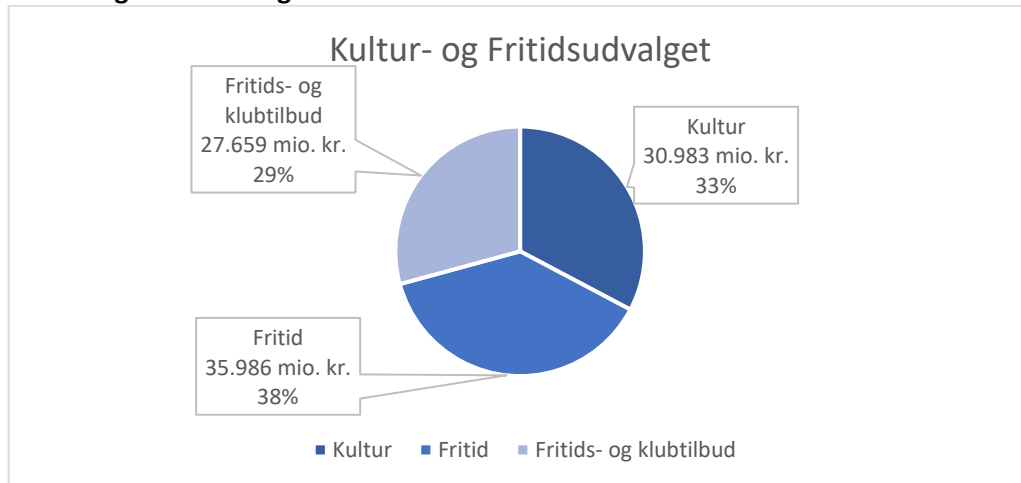
Beskæftigelses- og aktivitetstilbud omfatter primært udgifter til aktivering og opkvalificering af borgere med begrænset tilknytning til arbejdsmarkedet.

Erhverv omfatter udgifter til erhvervsudvikling og turisme.

Klima-, Teknik- og Miljøudvalget

Udvalget varetager den umiddelbare forvaltning af kommunens opgaver på områderne inden for klima, teknik og miljø.

Klima, teknik og miljø omfatter bl.a. udgifter til kommunens klimaindsats, bygningsdrift, drift og anlæg af veje og stier, udeområder samt myndighedsopgaver på vej- og miljøområdet.

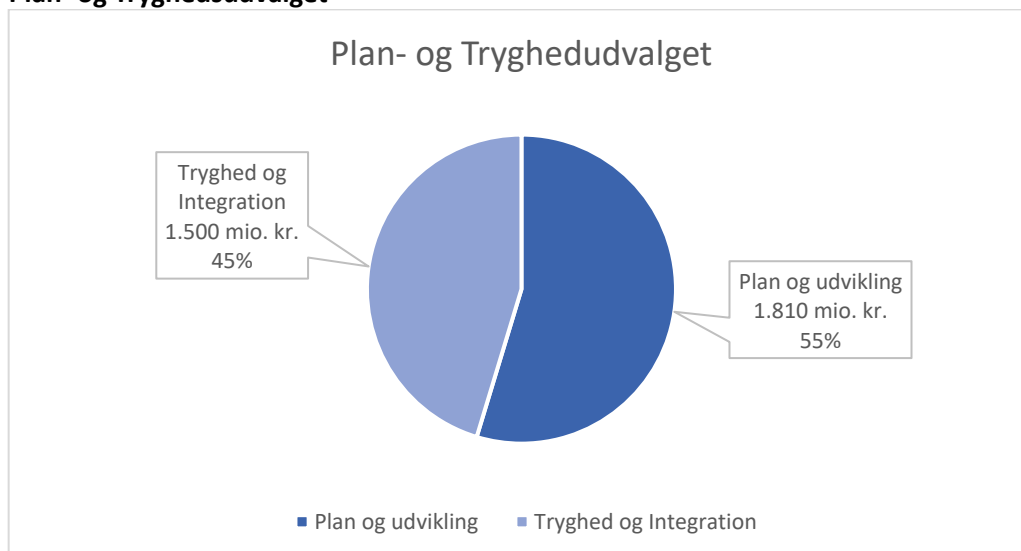
Kultur- og Fritidsudvalget

Kultur- og Fritidsudvalg varetager forvaltningen af kommunens opgaver inden for fritids- og idrætsområdet samt det kulturelle område.

Kultur, indeholder hovedsageligt kommunens udgifter til drift af Greve Bibliotek, Greve Museum samt tilskud og anden støtte til forskellige kulturelle tilbud.

Fritid, dækker primært kommunens udgifter til drift af Greve Svømmehal og Greve Idrætscenter samt selvforvaltningsaftaler med fx Karlslunde IF og Tune IF. Derudover inkluderer det også tilskud og andre former for støtte til forskellige idræts- og fritidstilbud.

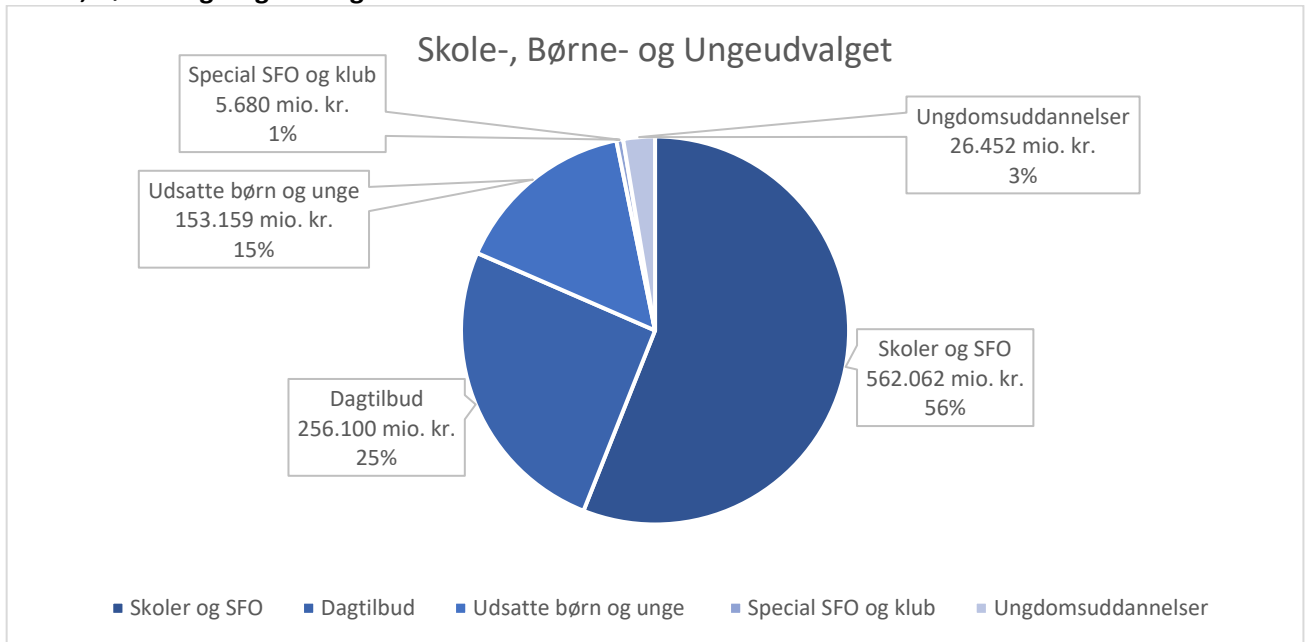
Fritids- og klubtilbud mv. omfatter udgifter til en række forskellige fritidstilbud til kommunens unge.

Plan- og Tryghedsudvalget

Udvalget varetager den umiddelbare forvaltning af kommunens opgaver inden for planlægning, byudvikling, tryghed, opgaver i relation til kommunens boligsociale indsats samt kommunens integrationsindsats.

Plan og Udvikling omfatter udgifter til planlægning og byudvikling, støjråd, vedligeholdelse af GIS-data, kort- og infomateriale samt samarbejdet omkring udvikling af Køge Bugt Strandpark.

Tryghed og Integration omfatter primært udgifter til en række større projekter med et boligsocialt fokus.

Skole-, Børne- og Ungeudvalget

Skole-, Børne- og Ungeudvalget varetager den umiddelbare forvaltning af kommunens undervisningsmæssige, pædagogiske, sociale og sundhedsmæssige opgaver for børn og unge.

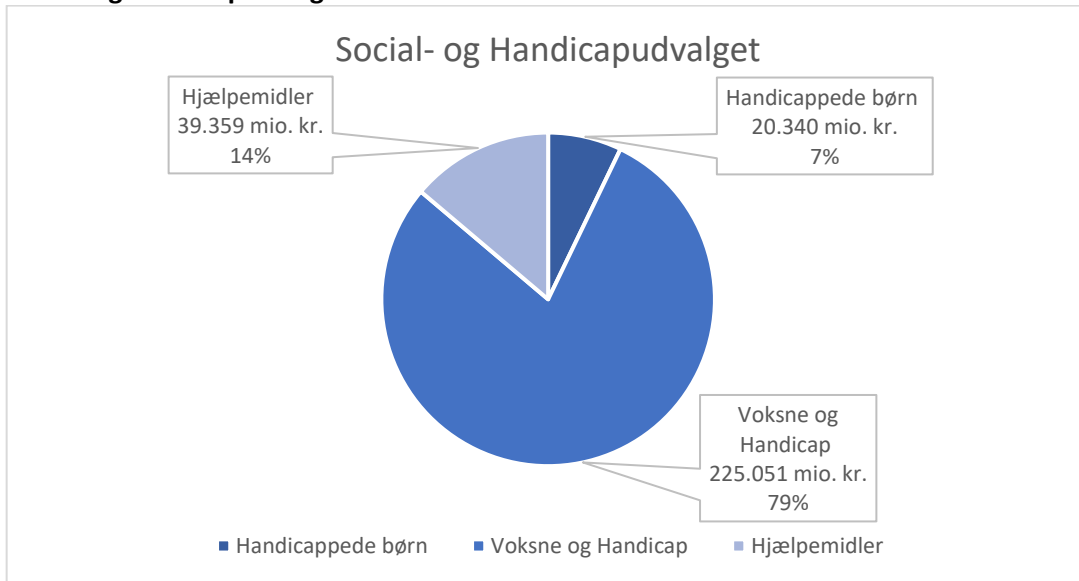
Skoler og SFO omfatter udgifter til skolegang i 0.-10. klasse og skolefritidsordning både på almenområdet og på specialundervisningsområdet.

Dagtilbud omfatter udgifter til dagpleje og daginstitutioner for aldersgruppen 0-6 år i, tilskud til pasning af egne børn og til privat pasning og afledte udgifter og indtægter heraf.

Udsatte børn og unge omfatter udgifter til børn og unge med særlige behov, som både kan indeholde anbringelser, behandlingstilbud og forebyggende foranstaltninger.

Special SFO og klub omfatter udgifter til Klub Havana.

Ungdomsuddannelser omfatter udgifter til en række uddannelsestilbud for unge med særlige behov, der af forskellige årsager er udfordret i forhold til at indgå i den almindelige vifte af uddannelsestilbud.

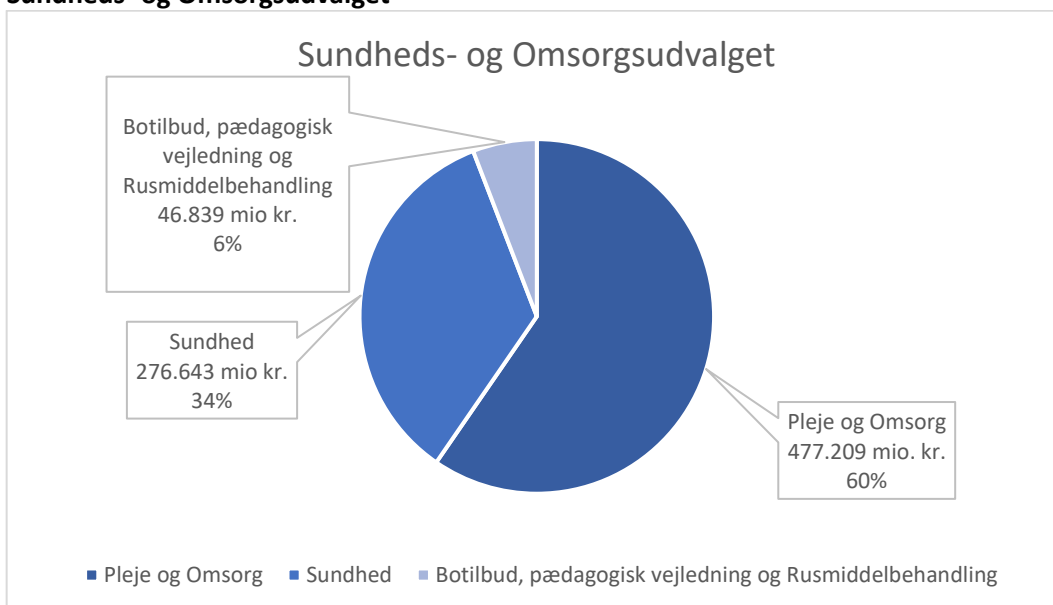
Social- og Handicapudvalget

Social- og Handicapudvalget varetager den umiddelbare forvaltning af kommunens opgaver inden for social- og handicapområdet i forhold til børn og voksne.

Handicappede børn omfatter primært kommunens udgifter til støtte i hjemmet, aflastningsordninger samt merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste.

Voksne og Handicap omfatter primært udgifter til eksterne botilbud og botilbudslignende tilbud, aktivitets-, samværs- og beskæftigelsestilbud, specialpædagogisk bistand mv. Dertil kommer udgifter til de selvviserende krisecentre og herberger.

Hjælpebidler omfatter primært udgifter til hjælpebidler, boligindretning, støtte til køb af bil samt drift af hjælpebiddepot.

Sundheds- og Omsorgsudvalget

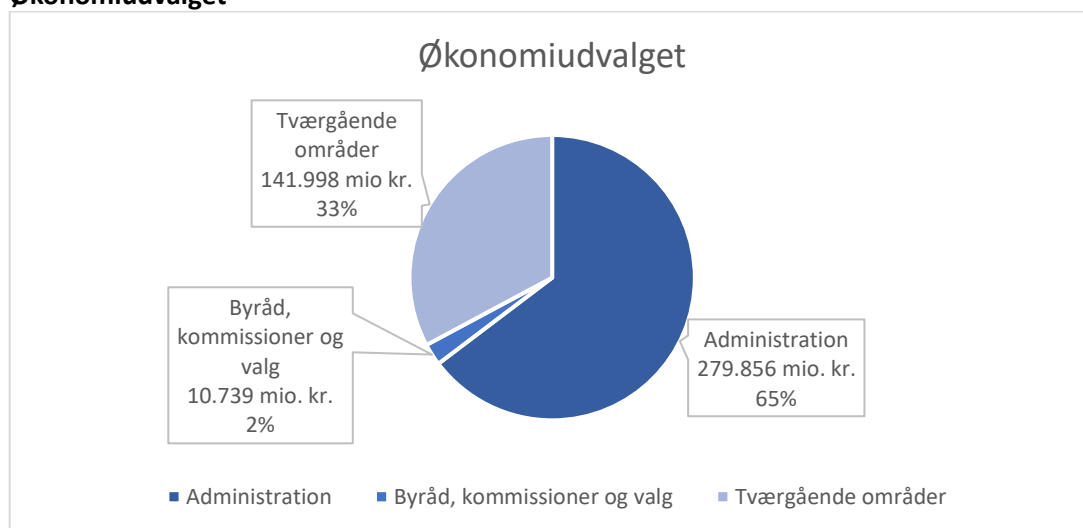
Sundheds- og Omsorgsudvalget varetager den umiddelbare forvaltning af kommunens opgaver på ældre- og sundhedsområdet.

Pleje og Omsorg omfatter primært kommunens udgifter til plejecentre og hjemmepleje samt midlertidigt ophold, hjemmesygepleje, borgerstyret personlig assistance mv.

Sundhed omfatter udgifter til aktivitetsbestemt medfinansiering af det regionale sundhedsvæsen samt en række generelle sundhedstilbud.

Botilbud, Pædagogisk Vejledning og Rusmiddelbehandling omfatter udgifter, til drift af Pædagogisk Psykiatrisk Vejledningscenter (PPV), Bostedet Vangeleddet og Greve Rusmiddelcenter.

Økonomiudvalget

Udvalget varetager den umiddelbare forvaltning af løn- og personaleforhold inden for ethvert af kommunens administrationsområder. Udvalget varetager herudover den umiddelbare forvaltning af en række tværgående områder, der ikke kan henføres til et stående fagudvalg.

Administration omfatter primært udgifter til kommunens administrative personale herunder myndighedsfunktionerne fx byggesagsbehandlere, visitatorer og jurister, samt udgifter til tværgående IT-drift mv.

Byråd, kommissioner og valg omfatter primært udgifter til byrådet og de stående udvalg, kommissioner, råd og nævn samt afholdelsen af valg.

Tværgående områder omfatter bl.a. udgifter til tjenestemandspensioner, lønudgifter til direktører og centerchefer, barselspulje, redningsberedskab, kommunens bilpark samt rengøring, forsikring og risikostyring af alle kommunens bygninger.

Benchmark af Greve Kommunes serviceniveau (ECO-nøgletal fra Vive)

Greve Kommune har i 2023 udarbejdet en benchmarkinganalyse. Formålet med analysen var at give byrådet et grundlag for at drøfte Greve Kommunes serviceniveau på de kommunale velfærdsområder samt administration.

Benchmarkinganalysen indeholder 14 udgiftsområder, som i alt dækker 95 pct. af serviceudgifterne i budget 2023. Benchmarkinganalysen er foretaget pba. ECO-nøgletal, som leveres af Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, Vive, og har den egenskab, at de tager højde for forskelle i befolkningssammensætningen i de enkelte kommuner. ECO-nøgletallene er derfor bedre egnede til at sammenligne kommuner end andre nøgletal. På hvert af de 14 områder er Greve Kommune sammenlignet med de for området mest relevante sammenligningskommuner.

Analysen viser Greve Kommunes udgiftsniveau i budget 2023, og det estimerede udgiftsbehov på de 14 områder. Udgiftsniveauet og udgiftsbehovet er herefter regnet sammen til det beregnede serviceniveau. Der hvor serviceniveauet ligger på 100, svarer serviceniveauet til landsgennemsnittet. Der hvor det beregnede serviceniveau ligger over 100, er serviceniveauet over landsgennemsnittet, mens det er under, for områder under 100.

Benchmarkinganalysen viser, at Greve Kommune afholder udgifter, der ligger under eller på gennemsnittet i forhold til alle 14 udgiftsområder. Samtidig viser analysen, at Greve Kommune leverer et serviceniveau, der ligger på eller over landsgennemsnittet på tilbud til ældre, sygedagpenge og førtidspensionister. På de øvrige områder ligger serviceniveauet under landsgennemsnittet.

Yderst til højre i tabellen er budget 2023 angivet, således at i kan se størrelsesforholdet mellem udgiftsområderne.

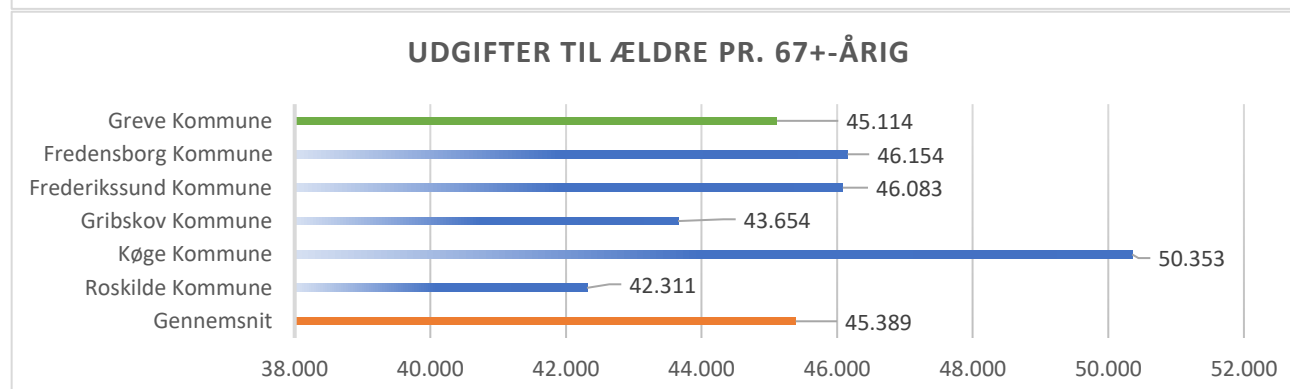
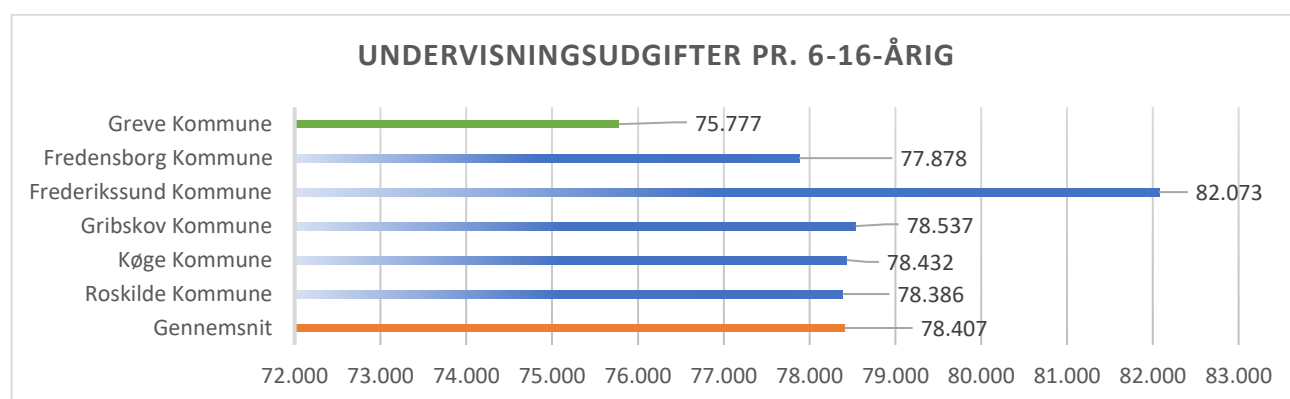
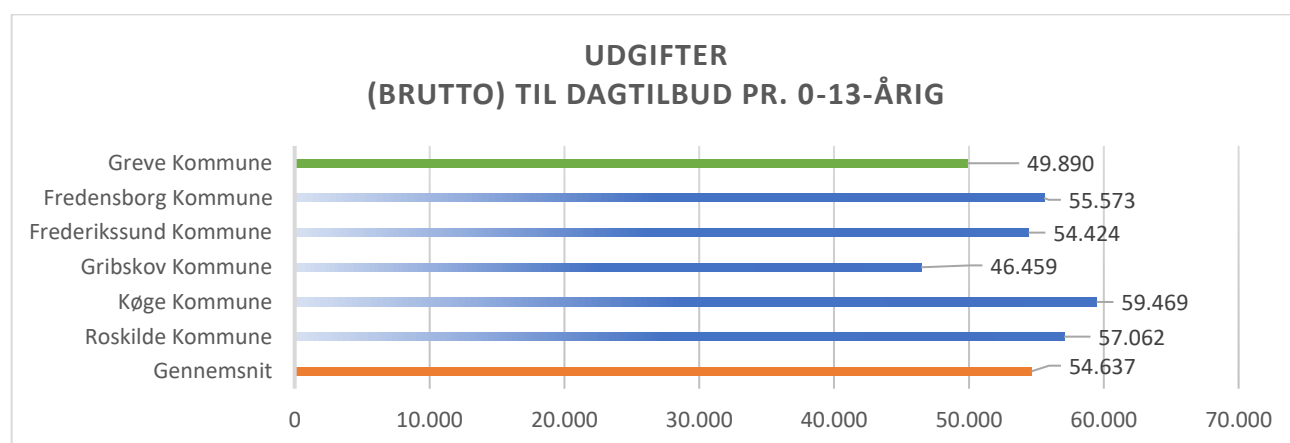
Område	Udgiftsniveau	Udgiftsbehov	Beregnet Serviceniveau	Budget 2023
Børnepasning	98,3	105,8	92,9	272,3
Folkeskolen	97,8	106,7	91,7	580,5
Tilbud til ældre	93,4	80,8	115,5	441,1
Kontanthjælp og arbejdsmarkedsforanstaltninger	72,4	81,6	88,7	147,5
Sygedagpenge	101,2	101,1	100	69,8
Førtidspensioner	88,9	79,4	112	251,1
Børn og unge med særlige behov	81,1	95,2	85,2	140,7
Voksne med særlige behov	90,4	102,8	88	264,6
Revalidering og løntilskud	87,8	96	91,4	124,9
Fritid, biblioteksvæsen, kultur mv.	95	105,5	90	94,7
Vejvæsen	66,9	103,4	64,7	30,9
Administration	97,8	104,2	93,9	332,3
Sundhedspleje og tandpleje	90,4	95,8	94,3	32,5
Sundhedsvæsen mv.	95,5	99,7	95,8	252,2

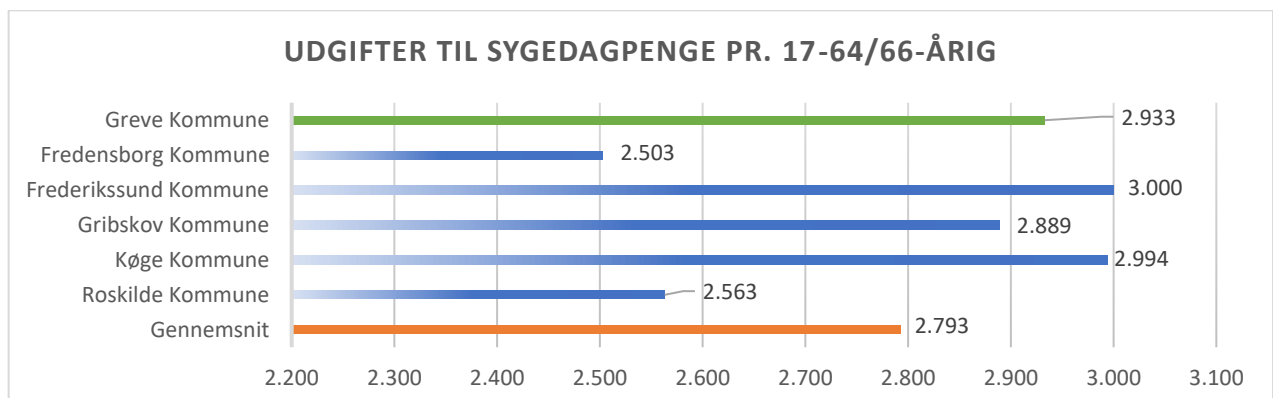
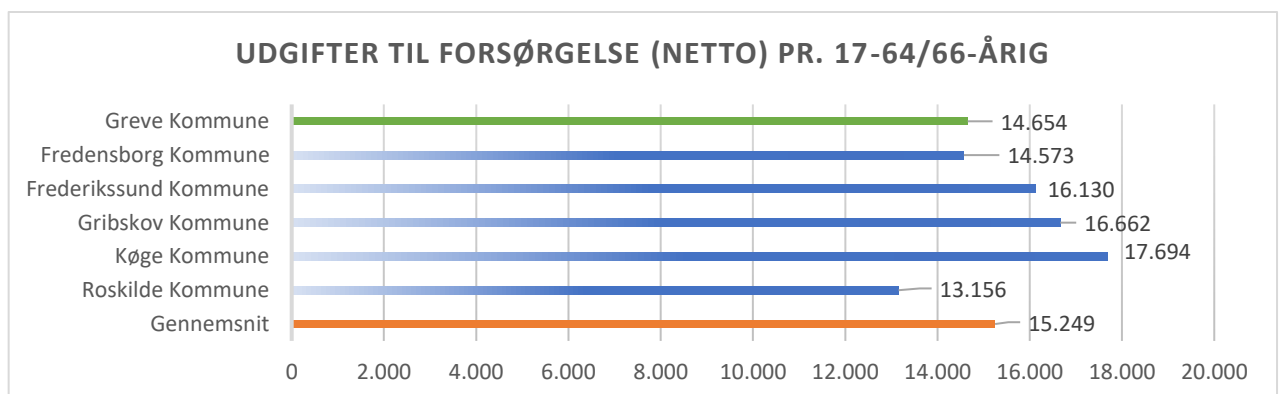
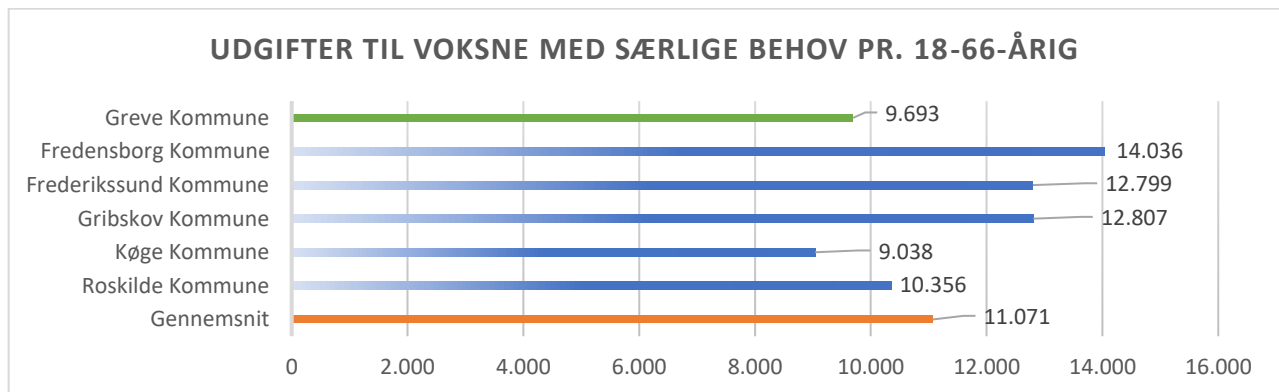
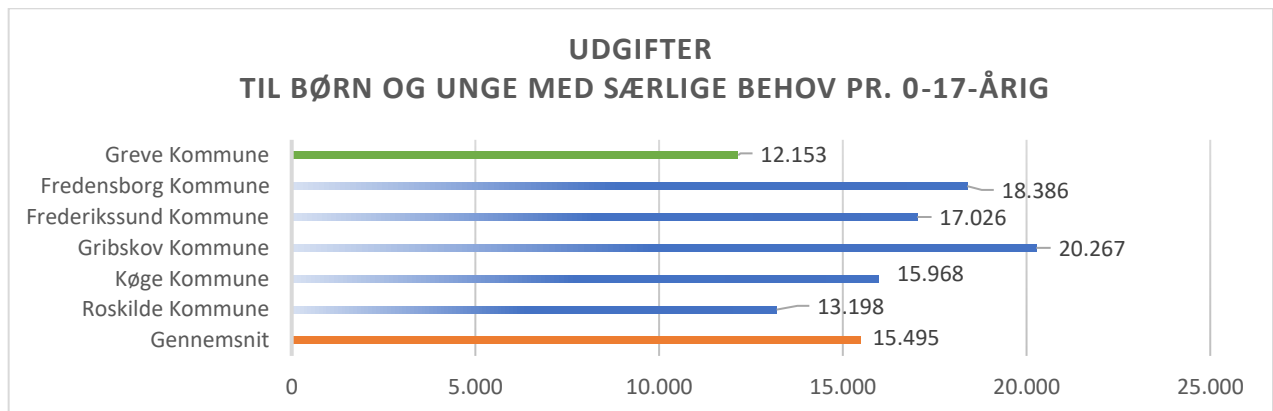
Analysen findes under "Materialer" på velfærdsborgersamlingens hjemmeside greve.dk/velfærdsborgersamling.

De kommunale nøgletal

Indenrigs- og Sundhedsministeriet samler hvert år en samling af kommunale nøgletal. Ud fra nøgletallene kan man se Greve Kommunes nøgletal sammenlignet med Danmarks 97 andre kommuner. Nedenfor fremgår nøgletal på syv udvalgte velfærdsområder for Greve Kommune og fem kommuner, som Greve Kommune er relativt sammenlignelig med: Fredensborg, Frederikssund, Gribskov, Køge og Roskilde kommuner. For hvert område fremgår også gennemsnitsudgiften for de seks kommuner. Udgiftsniveauet i Greve Kommune ligger for alle områder – på nær udgifter til sygedagpenge pr. 17-64/66-årig – under gennemsnittet.

Data er fra regnskab 2022 i 2022-prisniveau. Udgifterne er vist i udgifter pr. indbygger i den tilhørende aldersgruppe. Der kan være flere årsager til de forskelle, som ses kommunerne imellem, fx et politisk valgt serviceniveau, forskel på befolkningssammensætningen (socioøkonomi), hvor spredt befolkningen bor, sygefravær blandt medarbejderne og den lokale organisering af området. Nøgletallene fortæller ikke alle nuancer, men kan inspirere til nysgerrighed på egen placering ift. andre kommuner.

Kend din kommune (KL)

Kommunernes Landsforening (KL) samler hvert år en række kommunale nøgletal i publikationen "Kend din kommune". I Kend din kommune kan I både se nøgletal for Greve Kommune og se en sammenligning til de 97 andre kommuner. Der kan være flere årsager til de forskelle, som ses kommunerne imellem, fx et politisk valgt serviceniveau, forskel på befolkningssammensætningen (socioøkonomi), hvor spredt befolkningen bor, sygefravær blandt medarbejderne og den lokale organisering af området. Nøgletallene fortæller ikke alle nuancer, men kan inspirere til nysgerrighed på egen placering ift. andre kommuner.

Kend din kommune udkommer hvert år i januar og versionen fra 2024 indeholder data fra regnskab 2022. For at kunne sammenligne udgifterne med budget 2024 har KL fremskrevet udgifterne til 2024-prisniveau.

Kend din kommune findes både i en online og en trykt version. Her har vi udvalgt ni nøgletal, og fem sammenligningskommuner, som Greve Kommune er relativt sammenlignelig med: Fredensborg, Frederikssund, Gribskov, Køge og Roskilde kommuner.

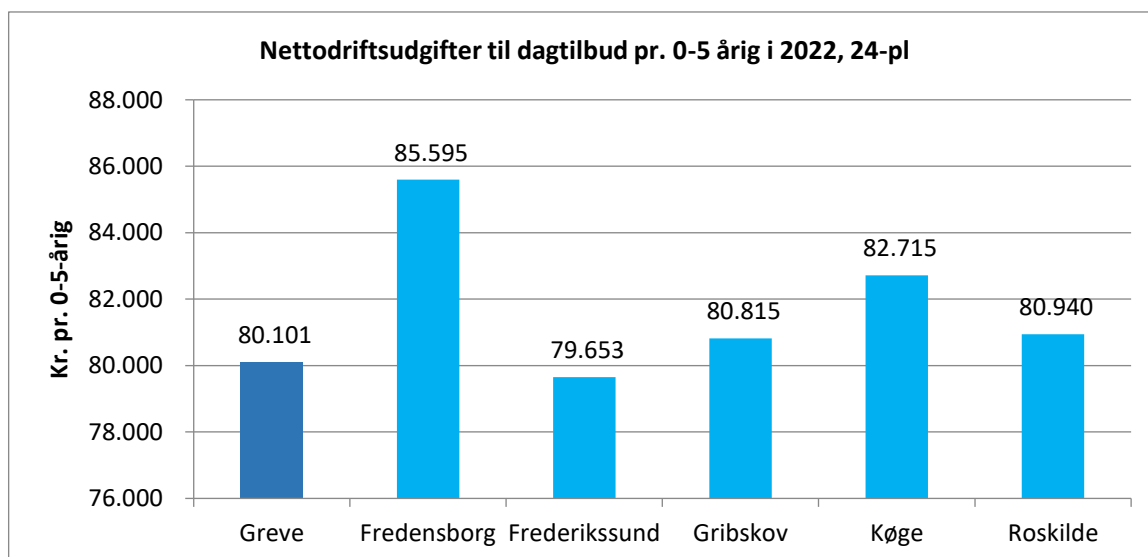
Udgifter til dagtilbud pr. 0-5-årig

Figur 1 viser, at Greve Kommunes udgift til dagtilbud var 80.101 kr. pr. 0-5-årig i 2022. I en sammenligning med de fem udvalgte sammenligningskommuner havde Greve Kommune den næstlaveste udgift. I forhold til alle landets 98 kommuner er Greve placeret som nr. 56, hvilket betyder, at 55 kommuner havde en lavere udgift end 80.101 kr. og 42 kommuner havde en højere udgift.

Udgiften til dagtilbud ændrer sig i disse år pga. indførelse af minimumsnormering. For kommuner, der allerede have en høj normering inden lovkravet om minimumsnormering, stiger udgiften mindre, end for kommuner som havde en lavere normering. Greve Kommunes udgift er stigende.

Dagtilbudsloven indeholder regler for hvor høj brugerbetalingen (taksten) må være ift. den samlede udgift. For dagtilbud må taksten maksimum være 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgiften.

Figur 1. Nettodriftsudgifter til dagtilbud pr. 0-5-årig i 2022

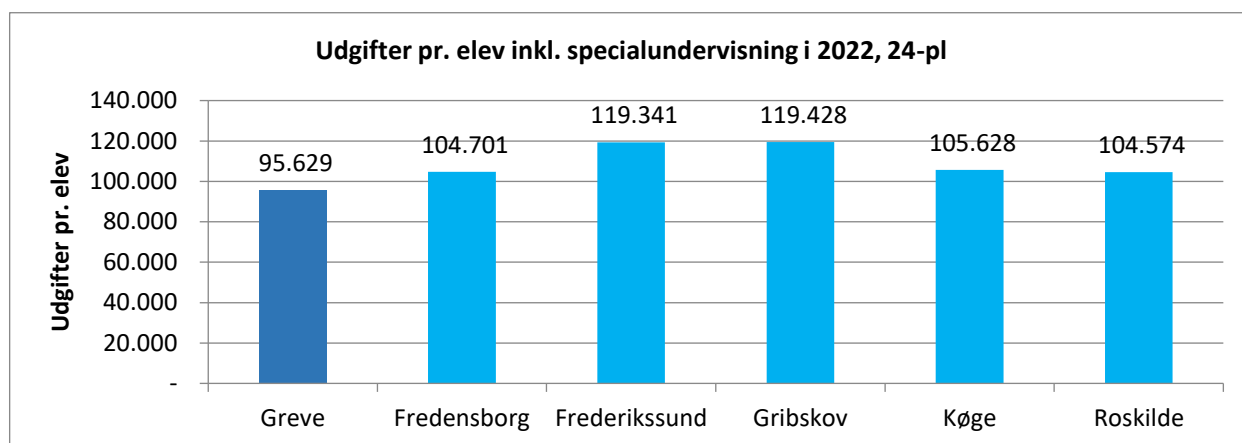

Udgifter pr. elev inkl. udgifter til specialundervisning

Figur 2 viser, at Greve Kommunes udgift pr. elev inkl. specialundervisning var 95.629 kr. i 2022. I en sammenligning med de fem udvalgte sammenligningskommuner havde Greve Kommune den laveste udgift. I forhold til alle landets 98 kommuner er Greve placeret som nr. 23, hvilket betyder, at 22 kommuner havde en lavere udgift end 95.629 kr. og 75 kommuner havde en højere udgift.

Udgiften pr. elev ændrer sig i disse år pga. indførelse af fast timetal i folkeskolen og lavere klassekvotienter.

Figur 2. Udgifter pr. elev inkl. specialundervisning i 2022

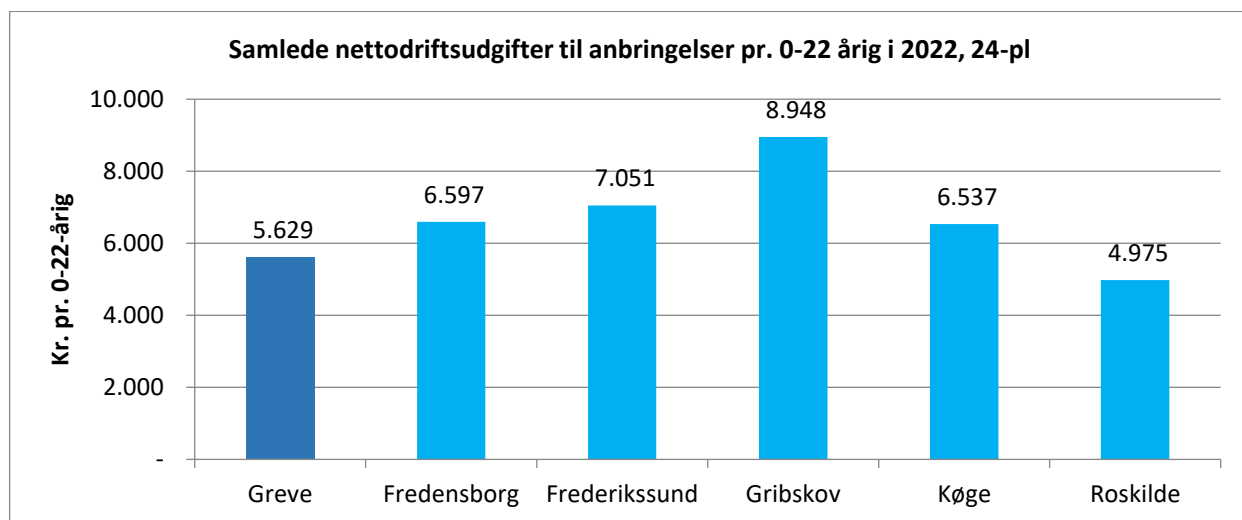

Udgift til anbringelser i aldersgruppen 0-22 år

Figur 3 viser, at Greve Kommunes udgift til anbringelse opgjort pr. 0-22-årig var 5.629 kr. i 2022. I en sammenligning med de fem udvalgte sammenligningskommuner havde Greve Kommune den næstlaveste udgift. I forhold til alle landets 98 kommuner er Greve placeret som nr. 28, hvilket betyder, at 27 kommuner havde en lavere udgift end 5.629 kr. og 70 kommuner havde en højere udgift.

Udgiften til anbringelse er opgjort pr. 0-22-årig for at lette sammenligningen. I praksis er udgiften til en anbringelse meget højere end 5.629 kr. pr. år, til gengæld er det en lille andel af de 0-22-årige, der er anbragt.

Figur 3. Nettodriftsudgifter til anbringelser pr. 0-22-årig i 2022

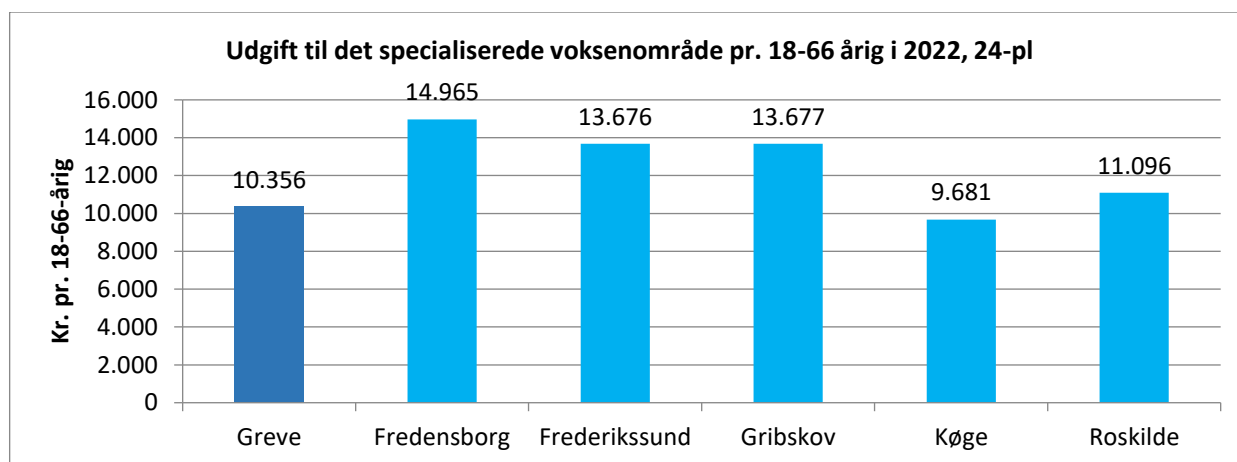

Udgifter til det specialiserede voksenområde 18-66 år

Figur 4 viser, at Greve Kommunes udgift til det specialiserede voksenområde pr. 18-66-årig var 10.356 kr. i 2022. I en sammenligning med de fem udvalgte sammenligningskommuner havde Greve Kommune den næstlaveste udgift. I forhold til alle landets 98 kommuner er Greve placeret som nr. 26, hvilket betyder, at 25 kommuner havde en lavere udgift end 10.356 kr. og 72 kommuner havde en højere udgift.

Udgiften til botilbud eller botilbudslignende indsatser er opgjort pr. 18-66-årig for at lette sammenligningen mellem kommunerne. I praksis er udgiften til en anbringelse meget højere end 10.356 kr. pr. år, til gengæld er det en lille andel af de 18-66-årige, der hører under det specialiserede voksenområde.

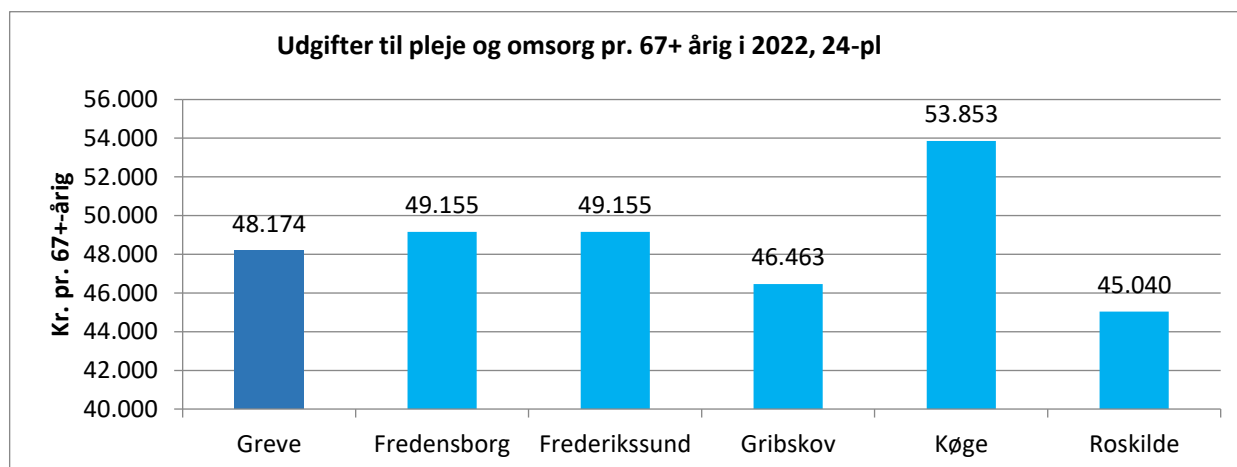
Figur 4. Udgifter til det specialiserede voksenområde pr. 18-66-årig i 2022

Udgifter til pleje og omsorg pr. 67+-årig

Figur 5 viser, at Greve Kommunes udgift til pleje og omsorg pr. 67+-årig var 48.174 kr. i 2022. I en sammenligning med de fem udvalgte sammenligningskommuner havde to kommuner en lavere udgift end Greve Kommune og tre kommuner en højere udgift. I forhold til alle landets 98 kommuner er Greve placeret som nr. 37, hvilket betyder, at 36 kommuner havde en lavere udgift end 48.174 kr. og 61 kommuner havde en højere udgift.

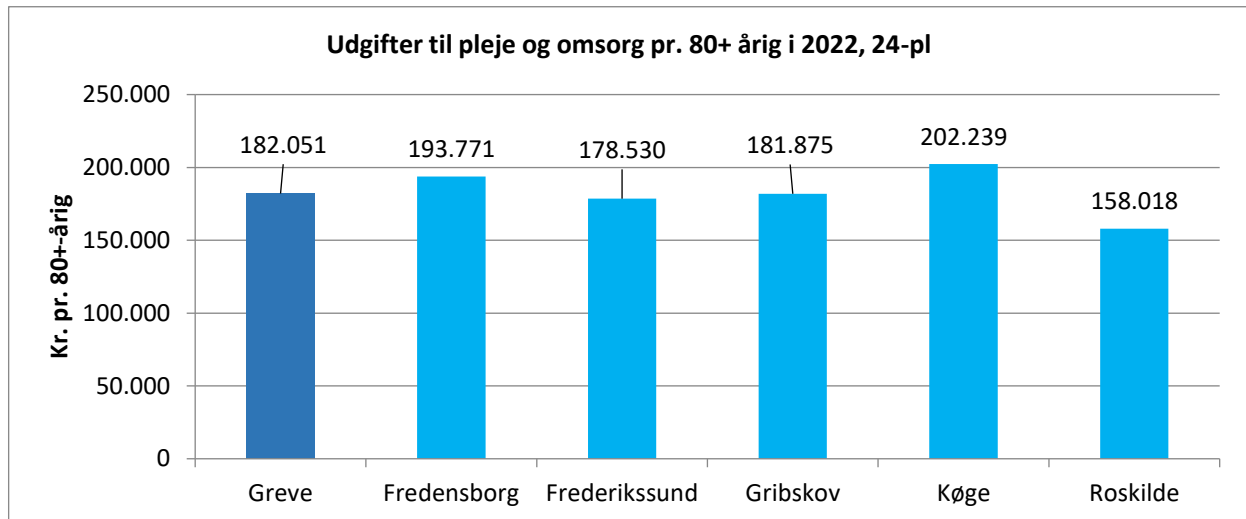
Figur 5. Udgift til pleje og omsorg pr. 67+-årig i 2022

Udgifter til pleje og omsorg pr. 80+-årig

Figur 6 viser, at Greve Kommunes udgift til pleje og omsorg pr. 80+-årig var 182.051 kr. i 2022. I en sammenligning med de fem udvalgte sammenligningskommuner havde tre kommuner lavere udgifter og to kommuner højere. I forhold til alle landets 98 kommuner er Greve Kommune placeret som nr. 58, hvilket betyder, at 57 kommuner havde en lavere udgift end 182.051 kr. og 40 kommuner havde en højere udgift.

Figur 6. Ugift til pleje og omsorg pr. 80+-årig i 2022

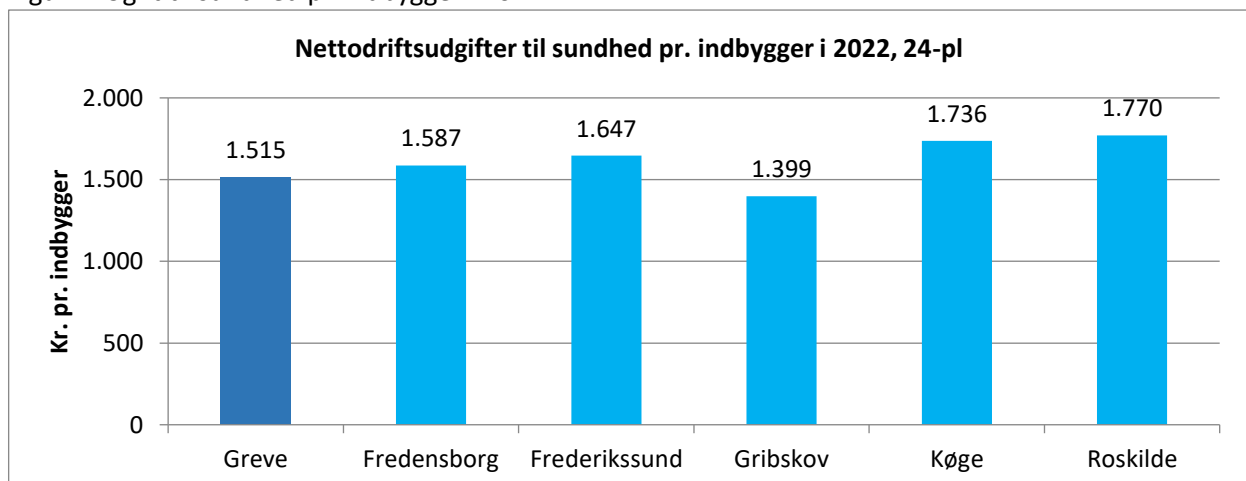

Udgifter til sundhed pr. indbygger

Figur 7 viser, at Greve Kommunes udgift til sundhed pr. indbygger var 1.515 kr. i 2022. I en sammenligning med de fem udvalgte sammenligningskommuner havde Greve Kommune den næstlaveste udgift. I forhold til alle landets 98 kommuner er Greve placeret som nr. 13, hvilket betyder, at 12 kommuner havde en lavere udgift end 1.515 kr. og 85 kommuner havde en højere udgift.

De offentlige sundhedsudgifter er i Danmark fordelt på regionerne, kommunerne og de praktiserende læger. En del af de kommunale udgifter indeholder medfinansiering af det regionale sygehusvæsen – dette kaldes Kommunal Medfinansiering (KMF).

Figur 7. Ugift til sundhed pr. indbygger i 2022

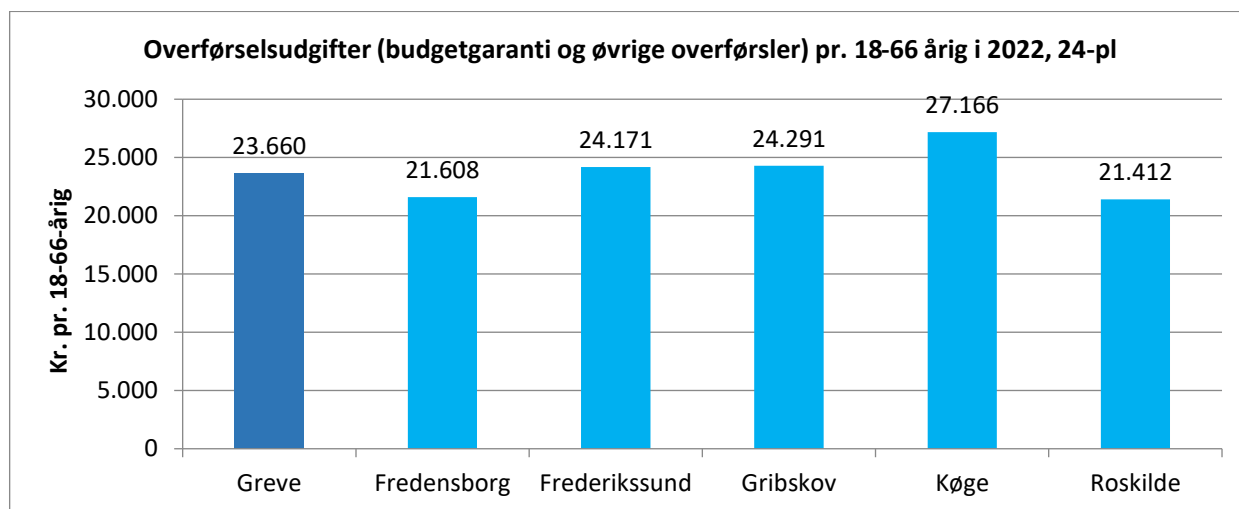

Udgifter til indkomstoverførsler pr. 18-66-årig

Figur 8 viser, at Greve Kommunes overførelsesudgifter pr. 18-66-årig var 23.660 kr. i 2022. I en sammenligning med de fem udvalgte sammenligningskommuner havde to kommuner lavere udgifter og tre kommuner højere. I forhold til alle landets 98 kommuner er Greve placeret som nr. 22, hvilket betyder, at 21 kommuner havde en lavere udgift end 23.660 kr. og 76 kommuner havde en højere udgift.

Indkomstoverførsler er kontante ydelser, som det offentlige overfører til borgerne fx arbejdsløshedsdagpenge, sygedagpenge og kontanthjælp.

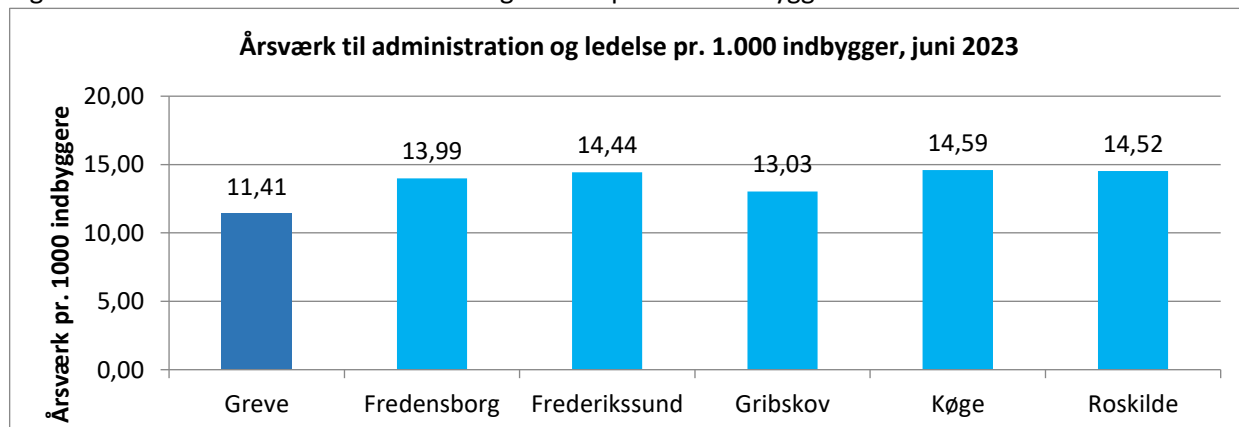
Figur 8. Overførelsesudgifter pr. 18-66-årig i 2022

Antal årsværk til administration og ledelse

Figur 9 viser, at Greve Kommune i 2022 havde 11,41 årsværk til administration og ledelse. De nævnte årsværk omfatter fx myndighedsfunktioner som byggesagsbehandlere, natur- og miljømedarbejdere, visitatorer og sagsbehandlere i jobcenteret, familieafdelingen og på det specialiserede voksenområde. Hertil kommer ansatte i borgerservice og administrative medarbejdere fx lønmedarbejdere, økonomer, jurister og it. I en sammenligning med de fem udvalgte sammenligningskommuner havde Greve Kommune det laveste antal. I forhold til alle landets 98 kommuner er Greve placeret som nr. 2, hvilket betyder, at 1 kommune havde et lavere antal (Dragør) og 96 kommuner havde et højere antal.

Figur 9. Antal årsværk til administration og ledelse pr. 1.000 indbygger i 2022

Børn i uddannelse (Region Sjælland og Epinion)

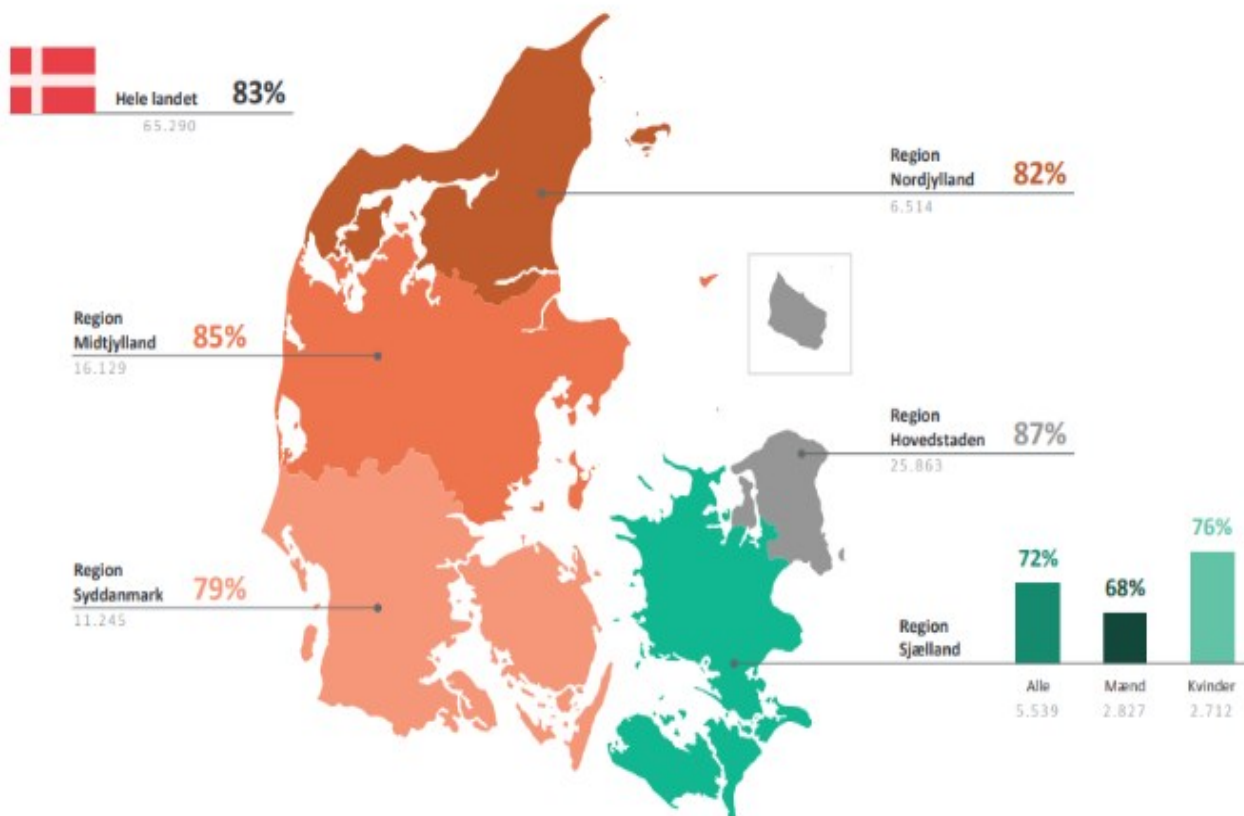
Dette afsnit indeholder et uddrag fra rapporten *Uddannelses analyse 2023*, der er udgivet i samarbejde mellem Region Sjælland og Epinion. I kan finde link til analysen under "Materialer" på velfærdsborgersamlingens hjemmeside greve.dk/velfærdsborgersamling.

Rapportens figur 2.1 viser andelen af 25-årige, der har gennemført en ungdomsuddannelse. Landsandelen af 25-årige med en gennemført ungdomsuddannelse er 83 pct., mens andelen i Region Sjælland er 72 pct.

Figur 2.1: Andelen af 25-årige, der har gennemført en ungdomsuddannelse

Kilde: Danmarks Statistik (HFUDD21).

Note: Opgørelsen viser andel og antal af 25-årige i oktober 2021, der har gennemført mindst én ungdomsuddannelse både i de enkelte regioner og i hele landet samlet set. Bopæl er opgjort efter den unges adresse pr. oktober 2021. Uoplyst uddannelsesniveau er ikke medtaget.

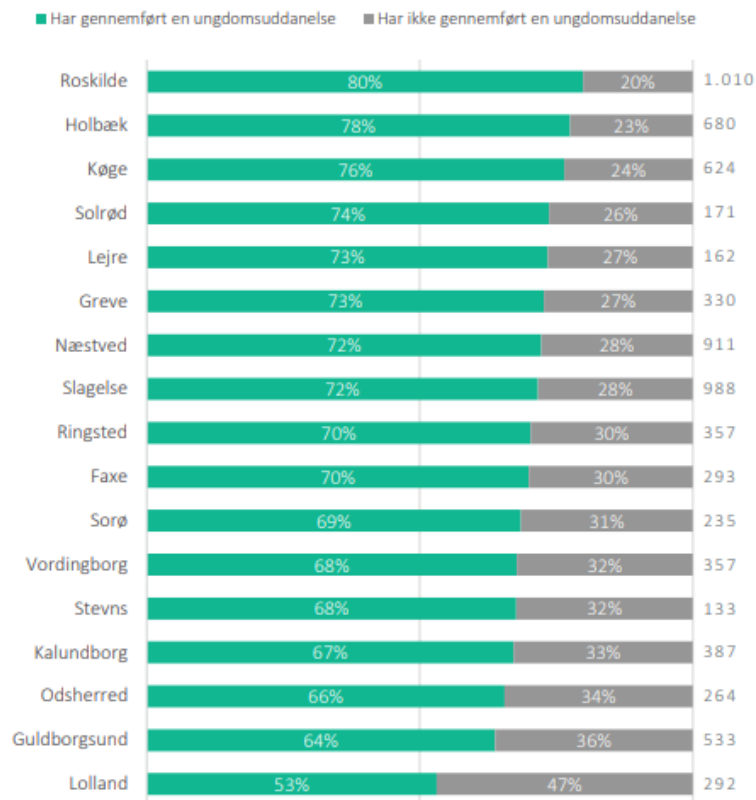

Blandt kommunerne i Region Sjælland er der stor spredning i andelen af 25-årige, der har en ungdomsuddannelse. Procentdelen for de enkelte kommuner fremgår af nedenstående tabel figur 2.3. Den kommune i Region Sjælland, som opnår den højeste andel, er Roskilde, hvor 80 pct. af de 25-årige har gennemført en ungdomsuddannelse, mens kun 53 pct. af de 25-årige i Lollands Kommune gennemført en ungdomsuddannelse. I Greve Kommune gennemførte 73 pct. en ungdomsuddannelse.

Figur 2.3: Andelen af 25-årige, der har gennemført en ungdomsuddannelse fordelt på Region Sjællands kommuner

Kilde: Danmarks Statistik (HFUDD21).

Note: Opgørelsen viser andelen og antallet af 25-årige bosiddende i Region Sjælland i oktober 2021, der har gennemført mindst en ungdomsuddannelse. Figuren er opgjort efter den unges bopæl og uddannelse pr. 1. oktober 2021. Uoplyst uddannelsesniveau er ikke medtaget.

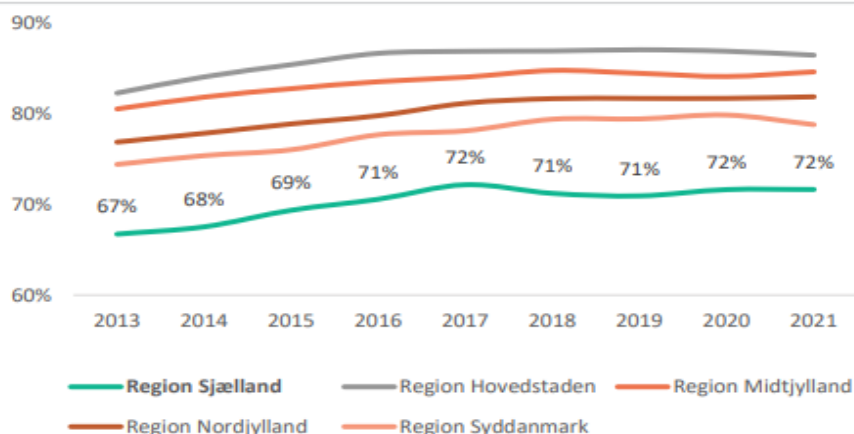

Figur 2.2 herunder viser, at andelen af 25-årige, der har gennemført en ungdomsuddannelse er steget i alle Regioner, og i Region Sjælland er steget fra 67 til 72 pct.

Figur 2.2: Andelen af 25-årige, der har gennemført en ungdomsuddannelse over tid

Kilde: Danmarks Statistik (HFUDD21).

Note: Opgørelsen viser andelen af 25-årige i årene 2013-2021, der har gennemført mindst én ungdomsuddannelse i de enkelte regioner. Figuren er opgjort efter den unges bopæl i det pågældende måleår. Uoplyst uddannelsesniveau er ikke medtaget. Uddannelse er opgjort pr. 1. oktober hvert år.

Det specialiserede børneområde i Greve Kommune

I januar 2020 offentliggjorde Kommunernes Landsforening (KL) en analyse, der viste, at over 50 pct. af de elever, der gik i 9. klasse i et specialtilbud i skoleåret 2012/2013, 4 år efter hverken havde taget eller var i gang med en ungdomsuddannelse. Til sammenligning er tallet 18 pct. for eleverne i almenklasserne. Analysen viste ligeledes, at blot 20 pct. af eleverne fra specialtilbuddene var i job. Udvikling gennem de seneste år har vist, at flere og flere børn segregeres fra almenmiljøet og med en svagere overgang til ungdomsuddannelse og øgede udgifter til følge. Greve Kommune har fortaget en analyse, der sætter fokus på dette og kommer med anbefalinger og forslag til nye veje for både almene og specialpædagogiske miljøer, der skal være med til at give kommunens børn og unge en tryk og udviklende hverdag tættere på det almene miljø. Dette med et ønske om at kunne give dem bedre mulighed for at færdiggøre en ordinær ungdomsuddannelse og senere hen sikre en mere stabil tilknytning til arbejdsmarkedet.

Anbefalinger

Byrådet vedtog den 4. september 2023 anbefalingerne i den specialpædagogiske analyse og den 2. oktober 2023 blev budgettet for 2024-27 vedtaget. Som en del af budgetforliget er der afsat midler til at understøtte implementeringen af anbefalingerne. Den specialpædagogiske analyse indeholder 17 anbefalinger, der skal arbejdes med over en årrække. Målet med udviklingsretningen er, at børn og unge i udsatte positioner opspores tidligt, og at der gives hjælp tidligt, så de i udgangspunkt hjælpes i deres nærmiljø. Arbejdet med anbefalingerne iværksættes i perioden 2024-27 og prioriteres årligt.

Den økonomiske målsætning med indsatserne er, at der investeres 12 mio. kr. over tre år, og at indsatserne vil have effekt på kommunens udgifter til segregerede indsatser på sigt. Efter en periode på 3 år med investeringer skal det have effekt således, at budgettet tilsvarende reduceres med 12 mio. over en treårig periode. Den specialpædagogiske analyse er besluttet med følgende 17 anbefalinger;

1. Et fælles børne- og ungesyn
2. Kompetencestrategi for det specialpædagogiske område
3. Kompetencestrategi for det almene område
4. Model for før-visitation
5. Et praksisnært PPR
6. Ny mødestruktur for det centrale visitationsudvalg
7. SFO i specialtilbud
8. Målgruppebeskrivelser for specialtilbud
9. Inkluderende dagbehandling
10. Mellemløser
11. Tidlig opsporingsmodel
12. Styrkede overgange
13. Fælles faglig leder af de specialpædagogiske tilbud
14. En ny økonomisk styringsmodel
15. Investering i fysiske rammer
16. Sammenhæng med forenings- og kulturlivet
17. Koordineret sagsbehandling

Mange af anbefalingerne er allerede igangsat og på baggrund af dialog med de faglige organisationer, Børneråd og Skoleråd, iværksættes følgende anbefalinger i 2024:

1. Et fælles børne- og ungesyn

Der arbejdes med udarbejdelsen af et fælles børne- og ungesyn på tværs i organisationen. Målet er, at forskellige faggrupper får et fælles sprog og en fælles tilgang for samarbejdet. Der afsættes 0,2 mio. til udvikling, implementering og kompetenceudvikling.

4. Model for før-visitiation

For at udvikle praksis og skabe nye initiativer og indsatser der gør, at færre børn har behov for visitation til mere indgribende indsatser og dermed egentlige visitationer, er der behov for at udvikle en model for før-visitiation. Med indsatsen iværksættes en beskrevet model for, hvad der skal iværksættes af indsatser fra en udfordring, er konstateret til en eventuel visitation. Et eksempel på en ny indsats, som skal være afprøvet, er STIME-projektet.

6. Ny mødestruktur for det centrale visitationsudvalg

Iværksættelse af blandt andet STIME-projektet samt øvrige indsatser som iværksættes og kan frigive tid til praksisnære indsatser, herunder et mere praksisnært PPR.

9. Inkluderende dagbehandling

Inkluderende dagbehandling i eller tæt på almenmiljøet handler om at lave lettere behandlingsmæssige indsatser i enten almenmiljøet eller specialklasse miljøet. Dette med henblik på at give hjælp og støtte rundt omkring hele barnets dagligdag. Der ansættes i første omgang to inkluderende dagbehandlere. En ansættes på en af kommunens folkeskoler og en i en specialklasserække med det formål at arbejde ind i undervisningen, ind i familien og ind i fritiden for det enkelte barn.

10. Melleformer

Melleformer kan have mange udtryk. Nogle kan iværksættes lokalt på de enkelte institutioner og skoler og inden for den allerede eksisterende økonomiske ramme. Andre kræver et tværgående perspektiv og finansiering. Der er allerede etableret co-teaching på Holmeagerskolen, og det vurderes som et væsentligt bidrag til, at børn og unge i udfordringer kan hjælpes tættere på eller i almenmiljøet. Der iværksættes co-teaching på yderligere en skole i 2024. Der afsættes 0,6 mio. kr. til etableringen.

11. Tidlig opsporingsmodel

Der udvikles og iværksættes en tidlig opsporingsmodel på dagtilbudsområdet i 2024. Modellen skal systematisk og kontinuerligt bidrage til, at alle børn vurderes i forhold til trivsel og udfordringer. Der investeres i et digitalt redskab, som kan gøre opsporingen systematisk og nem for medarbejderne at arbejde i.

14. En ny økonomisk styringsmodel

Sideløbende med den specialpædagogiske analyse er der i forbindelse med budgetprocessen for 2024-27 udarbejdet en budgetanalyse om en ny økonomiske styringsmodel. Grundtankerne i modellen er at understøtte incitamenten til tidlige forebyggende tiltag. Modellen skal desuden understøtte at der tænkes langt mere fleksibel i anvendelsen af midler på tværs af centre, bygge på en recirkulation af midler fra specialområdet til almenområdet i takt med at flere børn og unge hjælpes i almenmiljøet, opdaterede og retvisende takster på specialområdet med videre.

15. Investering i fysiske rammer

Investeringen skal ikke ses som større anlægsinvesteringer, men mindre greb i den daglige pædagogiske praksis, som kan være med til at understøtte, at børn og unge i udsatte positioner hjælpes tidligere og bedre fremadrettet. Det kan fx være etablering af udeskole-aktiviteter og stillerum, støjreducerende tiltag samt indkøb af diverse hjælpemidler.

Alle anbefalinger fremgår af analysen og kan tilgås via greve.dk/velfærdsborgersamling.

Det specialiserede socialområde for voksne i Greve Kommune

Hvad er det specialiserede socialområde for voksne?

Det specialiserede socialområde for voksne omfatter borgere over 18 år, der har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Det spænder over personer med forskellige behov, som skal imødekommes af forskellige indsatser. Nogle borgere har f.eks. behov for støtte for at kunne mestre livet i egen bolig, andre har behov for at bo på et specialiseret botilbud med døgnstøtte, og borgere i hjemløshed kan have behov for hjælp til at få en stabil boligsituation. Indsatserne er reguleret i Lov om Social service (serviceloven), og der er oftest tale om indsatser, som borgerne har ret til, og som kommunen er forpligtet til at levere.

I Greve Kommune er der vedtaget en Social- og Handicappolitik 2023-26, hvor der arbejdes mod et mål om, at den enkelte borger bliver så selvstændig som mulig og opnår øget livskvalitet. Fokus i indsatserne er at understøtte borgerne i at udvikle eller genvinde sine evner og færdigheder, så den enkelte borger på sigt har mulighed for at klare sig uden eller med minimum af støtte. Der er dog også borgere med betydelig nedsat funktionsniveau, som har behov for langvarige og nogle gange livslange indsatser. Støtte og hjælp tilrettelægges ud fra en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers behov og ønsker og i samarbejde med borgeren.

Mange af borgerne har flere problemstillinger og modtager derfor ofte flere samtidige indsatser fra andre instanser. Der er derfor stort behov for at koordinere indsatserne på tværs, så den enkelte oplever en rettidig og sammenhængende indsats.

Hvad er de primære udfordringer på det specialiserede socialområde for voksne i Greve Kommune?

En stor udfordring på det specialiserede socialområde, i Greve Kommune så vel som på landsplan, er et stigende udgiftspres. De samlede udgifter til socialområdet på landsplan har været stigende fra 53,1 mia. kr. i 2018 til 57,8 mia. kr. i 2022. Den absolutte og relative stigning har været større på voksenområdet end på børne- og ungeområdet. Mens udgifterne er steget med 1,0 mia. kr. (6 pct.) på børne- og ungeområdet, er udgifterne steget med 3,7 mia. kr. på voksenområdet (10 pct.) (Ekspertvalget på Socialområdet, 2023:3).

Der er tale om en udvikling, som udfordrer både faglighed og økonomi på hele området, og som gør det nødvendigt for alle kommuner at foretage vanskelige prioriteringer i forhold til de øvrige velfærdsområder. Regeringen har nedsat et ekspertudvalg på socialområdet, som har til opgave at komme med anbefalinger til, hvordan der kan sikres en faglig og økonomisk bæredygtig udvikling af socialområdet. Se link til Ekspertudvalgets første delrapport nedenfor.

Der er flere årsager til de stigende udgifter på socialområdet. Generelt ses en stor vækst i antallet af borgere med én eller flere psykiatriske diagnoser. Den største stigning ses indenfor grupperne autisme, ADHD og ADD. At få en psykiatrisk diagnose er ikke ensbetydende med at man skal have hjælp fra kommunen, men ofte kan lidelsen medføre nedsættelse af funktionsevnen, som gør at den enkelte i kortere eller længere

perioder kan have behov for støtte til at finde fodfæste og mestre hverdagen. Herudover bliver vi danskere generelt ældre end tidligere, hvilket også gælder medborgere med funktionsnedsættelser, som derfor har behov for indsatser i længere tid.

De største udgiftsstigninger er på indsatser, der involverer ophold på forskellige botilbud og andre boformer til borgeren (som f.eks. herberger, krisecentre mv.). På landsplan står disse områder tilsammen for 88 pct. af de stigende udgifter på voksenområdet. Dette skyldes både, at der er flere borgere på botilbud, men også at prisen pr. borger stiger (Ekspertvalget på Socialområdet, 2023:4). I Greve har der over årene været en stigning i antallet af borgere med flere samtidige problemstillinger, hvilket ofte betyder behov for højt specialiserede og ofte dyre tilbud.

I Greve Kommune købes langt de fleste botilbudspladser på eksterne private eller offentlige tilbud uden for kommunen, fordi kommunen kun råder over relativt få egne pladser. Kun ca. 15 pct. af budgettet går til borgere på kommunens egne botilbud.

Hvad gør vi i Greve Kommune?

Byrådet har i 2022 vedtaget *Handleplan for bæredygtig faglig og økonomisk udvikling på det specialiserede voksenområde*, som består af en række initiativer. Indsatserne i handleplanen er godt i gang, og fremdriften følges tæt i de politiske fagudvalg.

Af eksempler på indsatser i handleplanen kan nævnes:

- Bedre kapacitetsudnyttelse i lokale bofællesskaber
- At undersøge og analysere mulighederne for etablering af flere interne botilbudstilbudspladser i Greve Kommune.
- At afklare mulighederne for flere almene boliger til kommunal boliganvisning på det specialiserede voksenområde (med henblik på mere flow på botilbudsområdet, så borgere på botilbud, der ikke længere har behov for botilbudsindsats, kan hjælpes videre i bolig).

Der kan læses mere om initiativerne i følgende materiale, som kan tilgås via greve.dk/velfærdsborgersamling.

- Social- og Handicappolitikken 2023-2026
- Botilbudsanalyse (budgetanalysen B2 om botilbud på det specialiserede socialområde)
- Handleplan på det specialiserede socialområde for voksne
- Ekspertudvalget på socialområdet – delrapport 1
- Ekspertudvalget på socialområdet bilag til delrapport 1

Erhvervsområdet – Virksomhedsdynamik i Greve Kommune

I dette afsnit beskrives de nyetablerede virksomheder i Greve Kommune. Virksomhederne fordeles i forhold til virksomhedsform og branche.

Figur 1.1. Udvikling i antal nyetablerede virksomheder i kommunen

Kilde: eStatistik

I 1. kvartal 2023 blev der etableret 91 nye virksomheder i Greve Kommune. Det er 30 færre nye virksomheder end der blev etableret i 1. kvartal 2022, svarende til en tilbagegang på 25 pct.

Til sammenligning blev der i Region Sjælland etableret 1.674 nye virksomheder i 1. kvartal 2023. Det er 18 færre nye virksomheder end i 1. kvartal 2022, hvilket svarer til en tilbagegang på 1 pct.

Figur 1.2. Antal nyetablerede virksomheder i Greve Kommune i 1. kvartal 2023 fordelt på virksomhedsform og branche

	Personligt ejede virksomheder	Selskaber	<i>I alt</i>
Landbrug mv.		1	1
Industri	2	2	4
Bygge og anlæg	3	11	14
Handel	6	3	9
Transport	4	2	6
Hoteller og restaurant	1	4	5
It og kommunikation	3	4	7
Finansiering og forsikring		1	1
Ejendomshandel og udlejning		1	1
Vidensservice	6	6	12
Operationel service	8	2	10
Undervisning	3		3
Sundhed	3		3
Kultur og fritid mv.	11	4	15
<i>I alt</i>	50	41	91

Kilde: eStatistik

PERSONLIGT EJEDE VIRKSOMHEDER OG SELSKABER

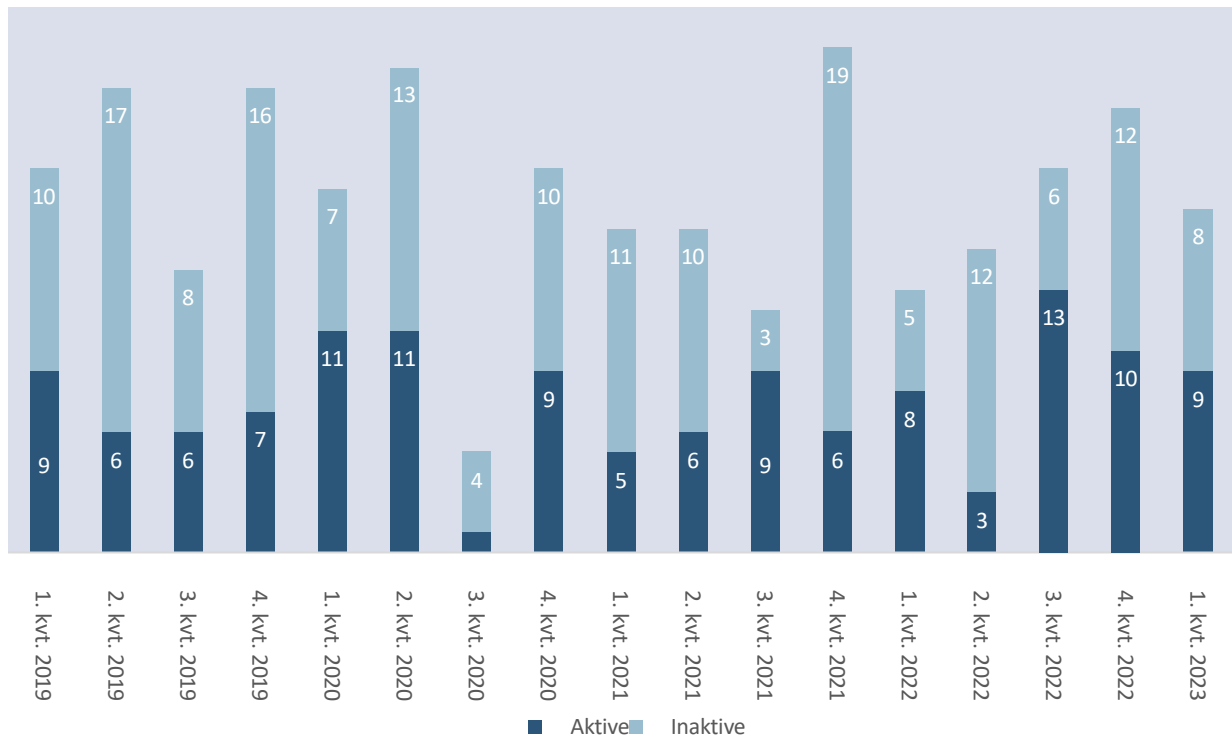
Opgørelsen over personligt ejede virksomheder indeholder enkeltmandsvirksomheder, interessentskaber og personligt ejede mindre virksomheder. Selskaber inkluderer aktieselskaber, anpartsselskaber, andelsselskaber og kommanditselskaber.

Konkurser

I dette afsnit beskrives konkurser og antal tabte jobs som følge af konkurserne i Greve Kommune.

Der er i 1. kvartal 2023 registreret 17 konkurser i Greve Kommune, hvoraf 9 var aktive virksomheder. Samlet set er det 4 konkurser mere, end der var i 1. kvartal 2022.

Figur 2.1. Udvikling i antal konkurser i Greve Kommune fordelt på aktive og inaktive virksomheder

Kilde: Danmarks Statistik, særudtræk

I Region Sjælland blev der registreret 239 konkurser i 1. kvartal 2023, hvoraf 137 var aktive virksomheder. Samlet set er det 38 flere konkurser, end der var i 1. kvartal 2022.

AKTIVE OG INAKTIVE VIRKSOMHEDER

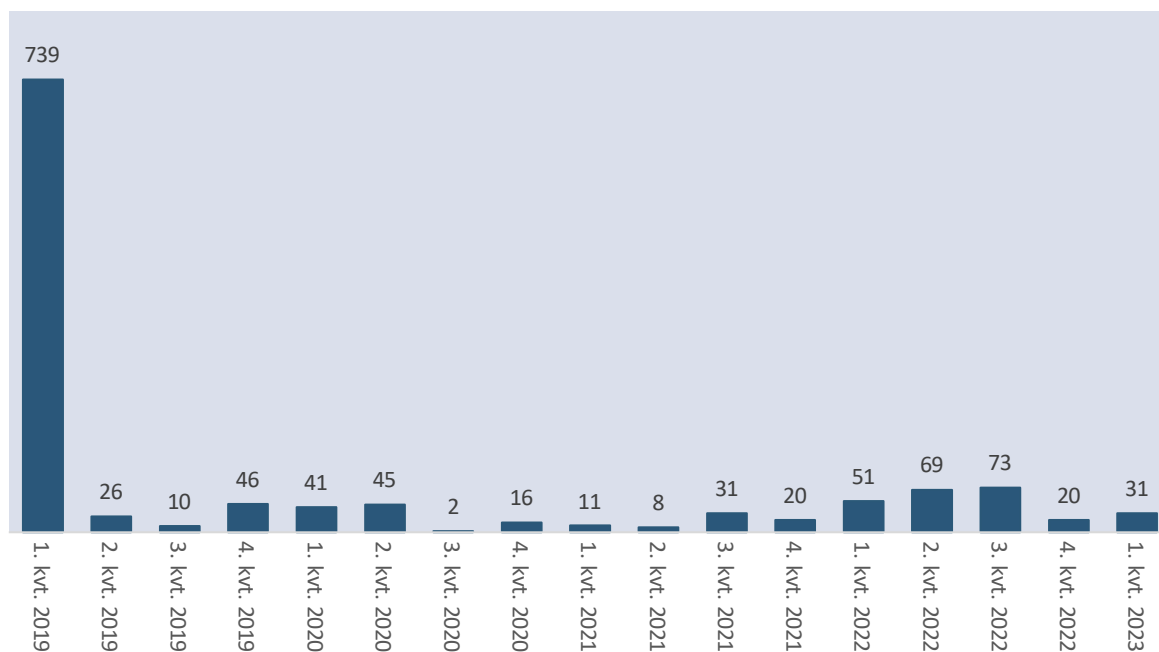
Aktive virksomheder har beskæftigelse og/eller en omsætning, som er større end 1 million kr.

Inaktive virksomheder er virksomheder uden beskæftigelse og en omsætning under 1 million kr.

Konkurserne i 1. kvartal 2023 medførte et tab på 31 job i Greve Kommune. Det er 20 færre end samme periode sidste år.

Til sammenligning medførte konkurserne i 1. kvartal 2023 et samlet tab på 667 job i Region Sjælland. Det er 82 mere end samme periode sidste år.

Figur 2.2. Udvikling i antal tabte jobs som følge af konkurser i kommunen

Kilde: Danmarks Statistik, særudtræk

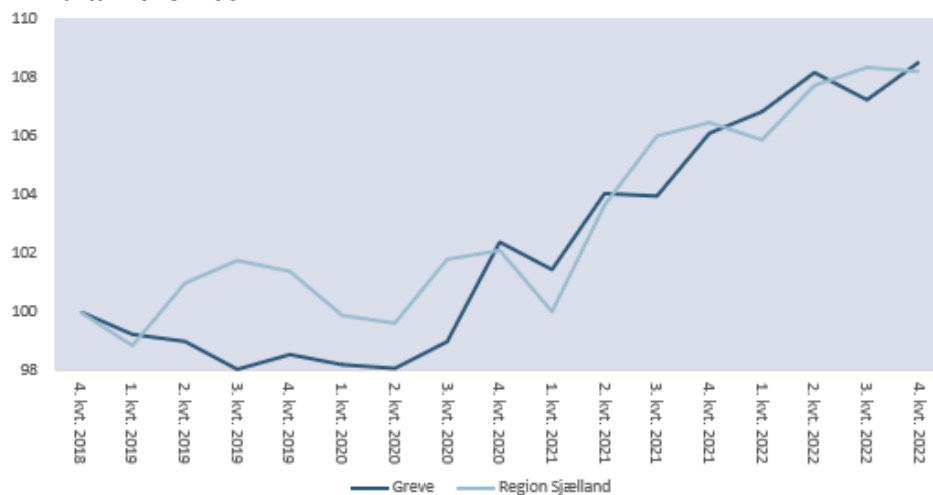
Det store jobtab i Greve i 1. kvartal 2019 skyldes TOP-TOYs konkurs. Da TOP-TOY havde cvr-nummer i Greve Kommune, allokeres hele jobtabet til Greve, selvom en stor del af det var på arbejdssteder i andre kommuner.

Erhvervsområdet – Jobs i Greve Kommune

I dette afsnit beskrives udviklingen i antallet af lønmodtagerjobs i Greve Kommune og Region Sjælland. De fordeles på brancher.

I 4. kvartal 2022 var der i gennemsnit 19.176 lønmodtagerjobs i Greve Kommune. Det er 430 flere lønmodtagerjobs, end der var i 4. kvartal 2021, og det svarer til en fremgang på 2 pct. Også i Region Sjælland som helhed var der flere jobs i 4. kvartal 2022, end der var et år tidligere – nemlig 5.359 flere, hvilket svarer til en fremgang på 2 pct.

Figur 1.1. Udvikling i antal lønmodtagerjobs i Greve Kommune og Region Sjælland, indeks 4. kvartal 2018=100

Kilde: Danmarks Statistik, beskæftigelse for lønmodtagere, særudtræk

Figur 1.2. Udvikling i antal private og offentlige lønmodtagerjobs i kommunen, indeks 4. kvartal 2018=100

Kilde: Danmarks Statistik, beskæftigelse for lønmodtagere, særudtræk

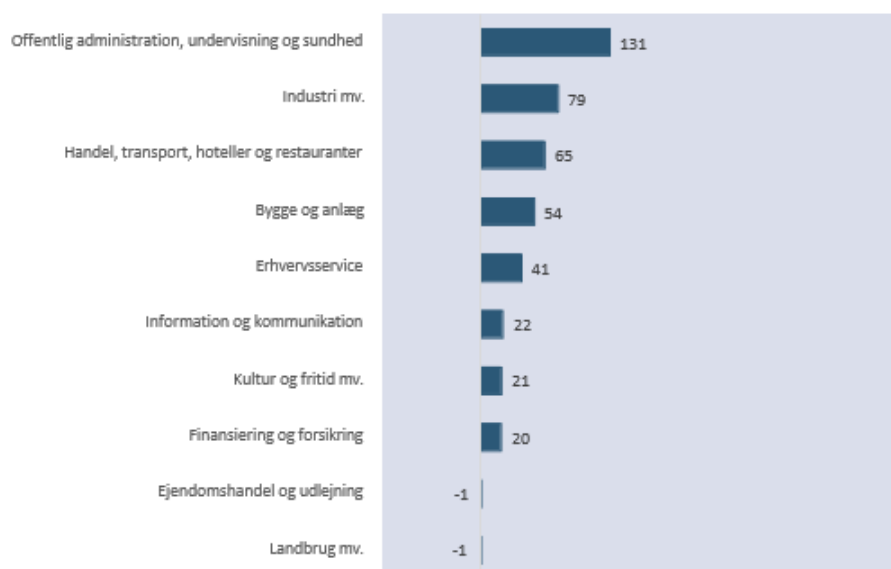
Der var både flere private og flere offentlige lønmodtagerjobs i Greve kommune i 4. kvartal 2022, end der var et år tidligere.

I 4. kvartal 2022 var der i gennemsnit 14.805 private lønmodtagerjobs i Greve kommune. Det er 283 flere, end der var i 4. kvartal 2021, og det svarer til en fremgang på 2 pct.

Der var i gennemsnit 4.370 offentlige jobs i 4. kvartal 2022, hvilket er 148 flere end et år tidligere svarende til en fremgang på 3,5 pct.

I Region Sjælland var der i 4. kvartal 2022 4.690 flere private lønmodtagerjobs, hvilket svarer til en fremgang på 2,2 pct. Der var 660 flere offentlige jobs svarende til en fremgang på 0,6 pct.

Figur 1.3. Udvikling i antal lønmodtagerjob i Greve Kommune fordelt på brancher, 4. kvartal 2021 til 4. kvartal 2022

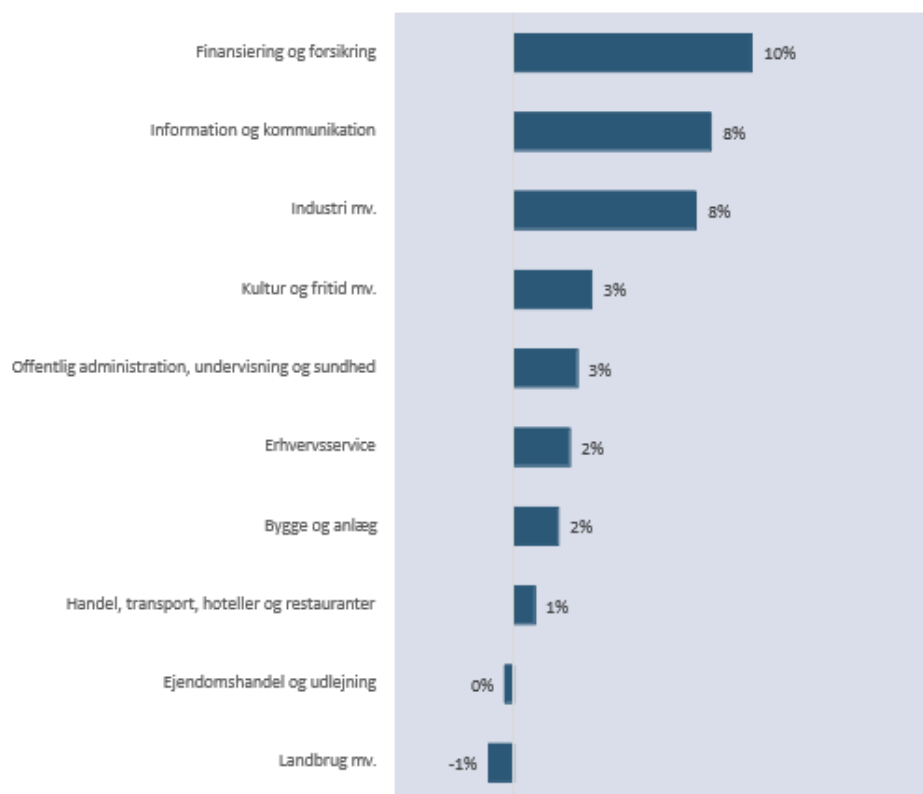
Kilde: Danmarks Statistik, beskæftigelse for lønmodtagere, særudtræk

Nettojobskabelsen i Greve Kommune er primært sket inden for offentlig administration, undervisning og sundhed, hvor der netto er skabt 131 lønmodtagerjobs. Der har også været fremgang inden for industrien mv. med en jobskabelse på 79. Yderligere har der været fremgang i 6 andre brancher.

Der har i Region Sjælland overordnet været fremgang i branchen Industri mv., og samlet er der i branchen skabt netto 1.400 lønmodtagerjobs i perioden 4. kvartal 2021 til 4. kvartal 2022.

Ligeledes har der i Region Sjælland været fremgang i bygge- og anlægsbranchen, hvor regionen har skabt 864 lønmodtagerjobs fra 4. kvartal 2021 til 4. kvartal 2022. I samme periode har der også været fremgang inden for erhvervs-service, hvor regionen netto har skabt 533 lønmodtagerjob. Yderligere har der også været en fremgang i branchen kultur og fritid mv., hvor regionen netto har skabt 514 lønmodtagerjob.

Figur 1.4. Udvikling i antal lønmodtagerjob i Greve Kommune fordelt på brancher, i procent, 4. kvartal 2021 til 4. kvartal 2022

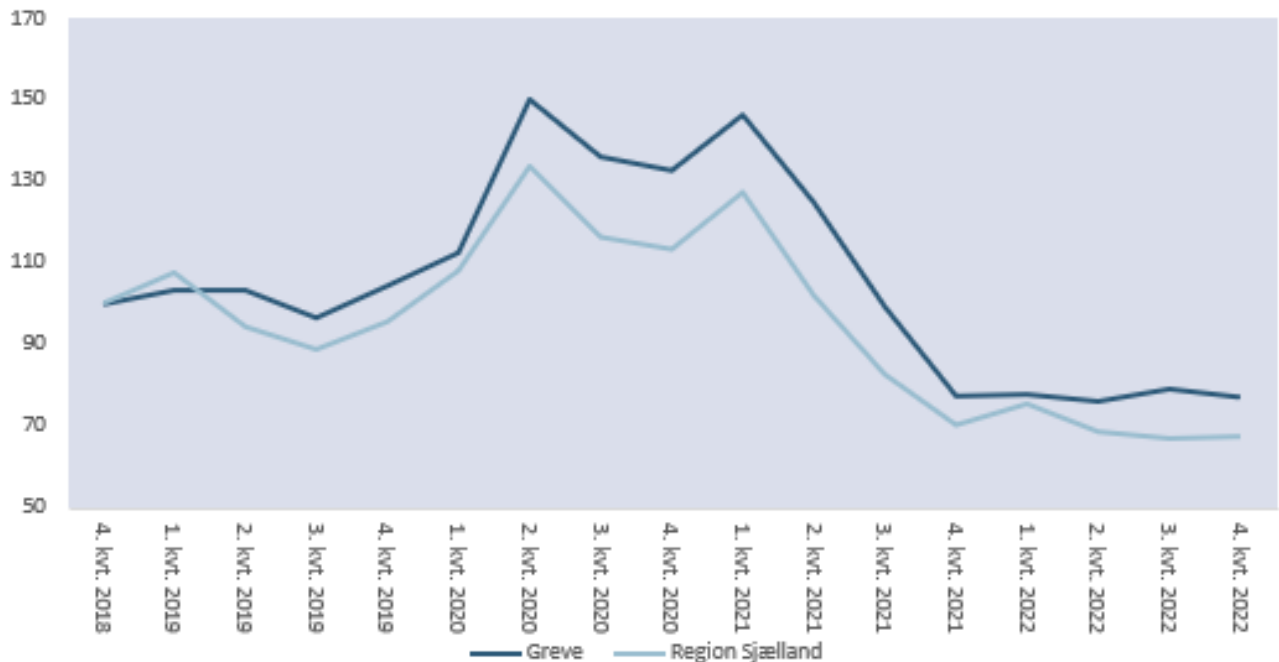
Kilde: Danmarks Statistik, beskæftigelse for lønmodtagere, særudtræk

Nettojobskabelsen i finansiering og forsikring svarer til en procentvis fremgang på 10 pct., mens netto jobskabelsen i offentlig administration, undervisning og sundhed svarer til en procentvis fremgang på 3 pct. Nettojobskabelsen inden for information og kommunikation svarer til en procentvis fremgang på 8 pct.

I Region Sjælland var det kultur- og fritidsbranchen, der oplevede den største procentvise fremgang i antallet af lønmodtagerjobs. Antallet af lønmodtagerjobs er i 4. kvartal 2022 steget med 4 pct. i forhold til samme kvartal året før. Industrien har, med 1.400 nye lønmodtagerjobs, den højeste stigning i antallet af lønmodtagerjobs. Branchen er stor, men den procentuelle fremgang er alligevel på 4 pct.

I dette afsnit beskrives ledigheden i Greve Kommune.

Figur 2.1. Udvikling i antal fuldtidsledige i Greve Kommune og Region Sjælland, indeks 4. kvartal 2018=100

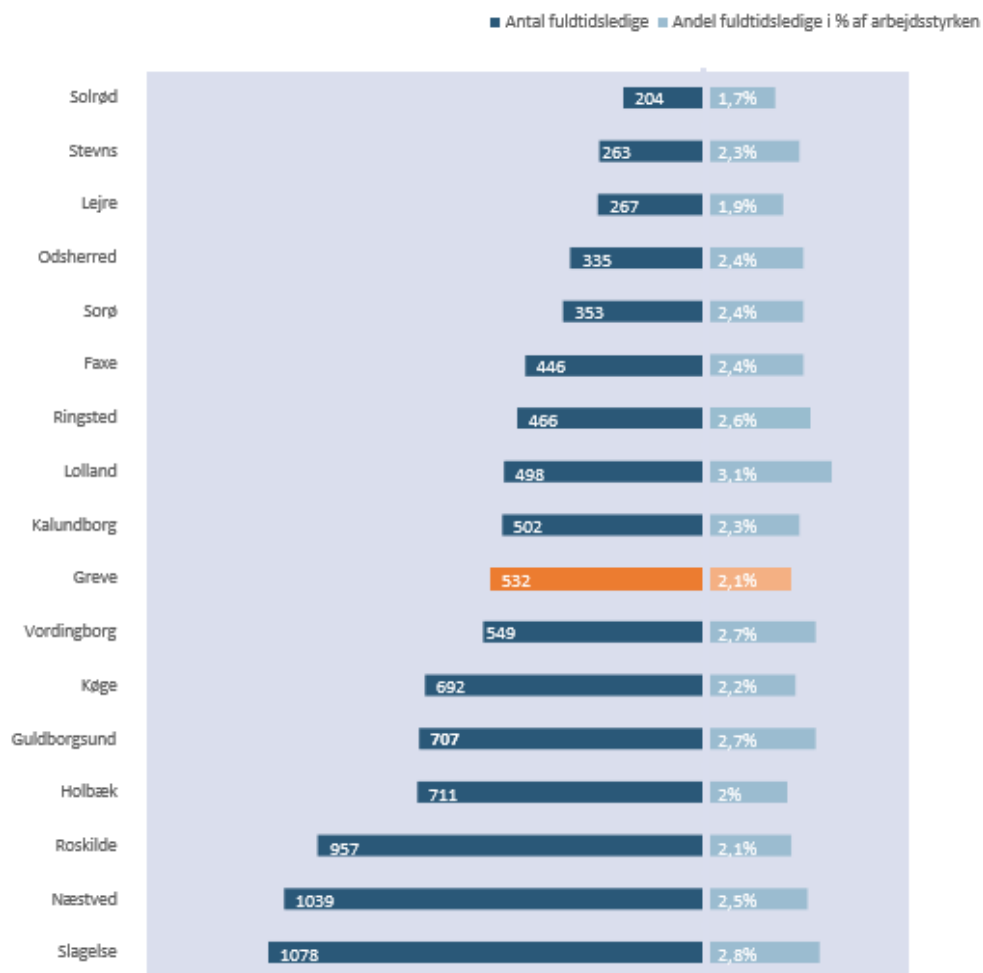
Kilde: www.statistikbanken.dk, tabel AULK1

I 4. kvartal 2022 var der 532 fuldtidsledige i Greve Kommune. Det er 2 færre end i 4. kvartal 2021. Til sammenligning var der 9.601 fuldtidsledige i Region Sjælland i 4. kvartal 2022. Det er 401 færre end i 4. kvartal 2021.

FULDTIDSLEDIGE

Antal fuldtidsledige er beregnet ved at omregne omfanget af samtlige ledighedsberørte personers ledighed til antal fuldtidsstillinger.

Figur 2.2. Antal og andel fuldtidsledige i de sjællandske kommuner, 4. kvartal 2022

Kilde: www.statistikbanken.dk, tabel AULK01 og AULK01

Mangel på arbejdskraft

Den igangværende højkonjunktur skaber en generel mangel på arbejdskraft i Danmark, som presser både den private og den offentlige sektor. I Greve Kommune oplever erhvervslivet, at de ikke kan rekruttere medarbejdere med tilstrækkelige kvalifikationer og ej heller i det nødvendige antal. Samme udfordring gør sig gældende på flere fagområder i den kommunale organisation.

Udfordringen er således både en vækstudfordring for erhvervslivet og en udfordring i forhold til at opretholde stabil drift og kvalitet i den kommunale opgaveløsning. Udfordringen rammer bredt på stort set alle fagfelter og vil forventeligt stige de kommende år. I den kommunale sektor forstærkes udfordringen af indførelsen af minimumsnormeringer, fast timetal i folkeskolen og lavere klassekvotienter, samt af den demografiske udvikling med stor vækst i den ældre del af befolkningen. Problemet ses både som et rekrutterings- og fastholdelsesproblem, og problemet har et omfang, hvor kernerdriften af under pres.

Det er tiltagende svært at rekruttere tilstrækkeligt med sundheds- og plejepersonale til ældreområdet og pædagogisk personale til dagtilbudsområdet. Disse områder er kendte fra landsdebatten. Men i Greve Kommune opleves problemet langt bredere. Det er således problematisk at finde de rette kandidater i rekrutteringen af pædagogisk personale på det specialerede børne- og voksenområde samt at rekruttere socialrådgivere. Stillinger bliver besat, men der er brug for bredere opslag og kreative metoder for at tiltrække de rette kandidater. Stort set alle fagfelter på det tekniske område er ramt, således er der høj personaleomsætning på myndighedsområdet og problemer med at rekruttere på anlægsområdet. Det er tilsvarende problematisk at rekruttere og fastholde medarbejdere på det tekniske område, jurister, digitaliseringskonsulenter, økonomicontrøller osv.

Både den private og den offentlige sektor oplever en betydelig personaleomsætning på en række områder, hvilket medfører lønpres, videns- og produktionstab/manglende ressourcer, når nye medarbejdere skal introduceres/oplæres. Rekrutteringsprocessen er bekostelig pga. den tid, der investeres i processen hver gang. Afhængig af jobfunktion, estimeres det, at jobtageren skal have været ansat i sin nye rolle i mindst seks måneder – nogle gange længere – før den nye medarbejder for alvor er produktiv. Hertil kommer den tid, som det tager for arbejdspladser med høj personaleomsætning, at skabe sociale strukturer, som kan bidrage til at fastholde medarbejdere og skabe stærke relationer.

Trepartsaftale

Med sigte på at øge omfanget af arbejdskraft i sundheds- og ældreplejen og understøtte trygge rammer for børn, unge og sårbare borgere indgik regeringen i december 2023 en trepartsaftale med Kommunernes Landsforening (KL) og de faglige organisationer. En del af aftalen implementeres ved de kommende overenskomstforhandlinger (OK24), mens andre implementeres af Greve Kommune.

Det er en forudsætning for, at trepartsaftalen kan rykke på beskæftigelsesgraden, at der lokalt i kommunerne arbejdes med at gøre fuldtid attraktivt for medarbejderne og muligt for arbejdspladserne at tilbyde, så det hænger sammen med driften. Aftalen indeholder følgende elementer, som forventes udmøntet konkret ved OK24:

- Lønløft til social- og sundhedsassistenter og social- og sundhedshjælpere.
- Lønløft til pædagoger og socialpædagoger.
- Lønforbedring til medarbejdere på døgnområdet i den kommunale sundheds- og ældrepleje, der yder en indsats om natte, aftenen og/eller i weekenden.
- Lønforbedring til medarbejdere på det pædagogiske og socialpædagogiske døgnområde, der yder en indsats om natten, aftenen og/eller i weekenden.

Derudover går en række af initiativerne på tværs af flere overenskomstområder og har en karakter, som gør, at der allerede nu kan arbejdes med den konkrete implementering i Greve Kommune. Konkret drejer det sig om følgende initiativer, der går på tværs af sundheds- og ældreområdet og bl.a. daginstitutionsområdet:

- Flere på fuld tid (tilbud til alle i 2024, 2027 og 2030)
- Stillinger slås op på fuld tid
- Mulighed for 12-timers-vagter
- Lokale aftaler om nedsættelse af hviletiden til 8 timer
- Nye principper for seniorordninger (seniorordninger indekseres med hævelse af folkepensionsalderen) seniordage udbetales som udgangspunkt.

Beskæftigelsesgrad

Greve Kommune opgør hvert år beskæftigelsesgraden for kommunens ansatte. Beskæftigelsesgraden er et udtryk for, om personalet arbejder på fuld eller nedsat tid. Beskæftigelsesgraden varierer efter overenskomstområde. Indenfor administration og IT er de fleste medarbejdere ansat på fuld tid, mens under halvdelen af det pædagogiske personale og personalet på social- og sundhedsområdet arbejder på fuld tid. På disse områder er der mange, der arbejder mellem 32 og 26 timer om ugen, eller er ansat som timelønnet personale.

I nedenstående tabel ses fordelingen af medarbejdernes beskæftigelsesgrader i 2022 på 4 udvalgte overenskomstområder og i sammenligning med omegnskommuner og hele Danmark.

I omegnskommunerne og hele Danmark ses den samme udvikling, nemlig at der indenfor administration er mange, der arbejder på fuld tid, mens beskæftigelsesgraden på velfærdsområderne generelt er lavere. Dog arbejder lidt flere på det pædagogiske område i Greve Kommune på fuldtid end i omegnskommunerne og i resten af landet.

Beskæftigelsesgrader - december 2022

Overenskomstområde	Antal medarbejdere ansat på					
	Fuldtid	Timeløn	32-36 timer	28-31 timer	20-27 timer	0-19 timer
Administration og it mv. - GK	71,4%	0,4%	8,9%	9,8%	2,2%	7,1%
Administration og it mv. - Omegn	70,6%	0,7%	13,0%	7,1%	2,9%	5,7%
Administration og it mv. - Danmark	72,0%	1,0%	11,6%	7,0%	3,3%	5,0%
Pæd. pers., daginst./klub/skolefr. - GK	47,8%	3,8%	33,0%	10,7%	2,3%	2,3%
Pæd. pers., daginst./klub/skolefr. - Omegn	44,0%	2,8%	38,5%	9,2%	2,5%	2,9%
Pæd. pers., daginst./klub/skolefr. - Danmark	41,4%	4,3%	36,2%	12,0%	2,7%	3,4%
Pædagogmedhj. og pædagogiske assistenter - GK	23,0%	34,0%	25,4%	10,2%	4,2%	3,3%
Pædagogmedhj. og pædagogiske assistenter - Omegn	26,2%	31,6%	24,7%	10,1%	3,4%	4,0%
Pædagogmedhj. og pædagogiske assistenter - Danmark	20,9%	36,7%	22,7%	11,1%	5,2%	3,3%
Social- og sundhedspersonale - GK	17,6%	17,6%	25,8%	26,3%	3,2%	9,6%
Social- og sundhedspersonale - Omegn	14,1%	20,3%	28,8%	27,0%	2,6%	7,3%
Social- og sundhedspersonale - Danmark	15,3%	17,8%	28,0%	30,7%	3,6%	4,7%

Kilde: Kommunernes og Regionernes Løndatakontor, KRL, vist i Greve Kommunes personalepolitiske redegørelse 2022

Alder

I 2022 var gennemsnitsalderen for ansatte i Greve Kommune 45,3 år. Til sammenligning var gennemsnitsalderen i 2021 45,5 år.

Størstedelen af de ansatte befinder sig i aldersgruppen 30 til 60 år, hvilket vidner om en erfaren medarbejdergruppe.

I nedenstående tabel ses aldersfordelingen i 2022 fordelt på overenskomstgrupper med 10 års-intervaller. I tabellerne er aldersgrupper med flest medarbejdere markeret med grøn.

Af tabellen fremgår, at en tredjedel af overenskomstgruppen chefer, dagplejere og pædagogiske ledere er over 60 år, mens en tredjedel eller mere fra overenskomstgruppen ergo-, fysio- og jordemødre, musikskolelærere samt socialrådgivere er under 40 år.

Aldersfordeling - Greve - dec 2022								
Overenskomstområde	Gns. alder	Fuldtid 10-19	Fuldtid 20-29	Fuldtid 30-39	Fuldtid 40-49	Fuldtid 50-59	Fuldtid 60-69	Fuldtid 70-74
Ialt	45,3		11%	23%	27%	26%	13%	
Administration og it mv., KL	48,3		5%	20%	26%	28%	20%	
Akademikere, KL	43,6		12%	26%	34%	18%	9%	
Chefer, KL	54,0				39%	30%	31%	
Dagplejere	54,8			5%	18%	40%	38%	
Ergo- Fysio- og Jordemødre, basis KL	40,8		14%	39%	24%	18%	5%	
Husassistenter, KL	50,2	1%	4%	17%	16%	41%	21%	
Ledere m.fl., undervisningsområdet	50,9			3%	43%	43%	11%	
Ledere/mellemledere v. komm. ældreomsorg	51,0				45%	45%	9%	
Lærere m.fl. i folkesk. og spec.underv.	44,7		8%	27%	30%	25%	10%	
Musikskolelærere	42,1		3%	44%	44%	2%	7%	
Oms.- og pæd.medhj. samt pæd. ass., KL	49,7		2%	17%	26%	46%	9%	
Pæd. pers., daginst./klub/skolefr.	43,3		13%	27%	28%	22%	10%	
Pæd. pers., forebyg. og dagbehandl. omr.	50,1			17%	31%	40%	12%	
Pædagogisk uddannede ledere	54,8			3%	19%	42%	36%	
Pædagogmedhj. og pædagogiske assistenter	39,9	4%	26%	18%	24%	20%	9%	
Social- og sundhedspersonale, KL	45,7		12%	21%	25%	27%	15%	
Socialpædagoger og pæd.pers.døgninst.mv.	48,4		7%	10%	34%	33%	16%	
Socialrådg./socialformidlere, KL	42,9		12%	34%	16%	26%	12%	
Syge- og Sundhedspersonale, basis KL	47,0		5%	26%	22%	33%	14%	
Syge- og Sundhedspersonale, ledere KL	50,4			8%	33%	50%	8%	
Tandklinikassistenter, KL	46,3		12%	22%	18%	35%	12%	
Teknisk Service	51,2		6%	10%	29%	31%	24%	1%

Kilde: Greve Kommunes personalepolitiske redegørelse 2022

Personaleomsætningen

Personaleomsætningen var i Greve Kommune i 2022 i gennemsnit 19,1 pct. Dette er en stigning fra 2020 på 3,5 procentpoint. Til sammenligning er personaleomsætningen 20,3 pct. i de geografisk tættest beliggende kommuner.

I nedenstående tabel ses personaleomsætningen målt som afgang i 2020 til 2022 fordelt på overenskomstområder. Opgørelsen indeholder alle fratrædelser, også interne jobskifter, hvor en leder eller medarbejder skifter fra en arbejdsplads i Greve Kommune til en anden i Greve Kommune. Interne jobskifter udgør 1-2 pct. af personaleomsætningen. I personaleomsætningen er kun medregnet månedslønnede, overenskomstsansatte og tjenestemænd. Elever og det rummelige arbejdsmarked er ikke medregnet.

Personaleomsætningen var i 2022 særlig høj på administrationsområdet, for rengørings- og husassistenter, ledere på undervisningsområdet, for omsorgs- og pædagogmedhjælper samt pædagogassistenter, social- og sundhedspersonale, for syge- og sundhedspersonalet samt teknisk service. Her lå afgang på områderne mellem 20,3 pct. og 34,2 pct. Se markering med klar rød.

En stor personaleomsætning i en lille personalegruppe kan give en meget høj procentvis personaleomsætning. Dette gør sig fx gældende for musikskolelærere.

Personaleomsætning målt som fratrådte fordelt på overenskomstområder 2020 til 2022

Personaleomsætning - Greve			
Overenskomstområde	Dec. 20-19	Dec. 21-20	Dec. 22-21
Administration og it mv., KL	16,5%	22,6%	20,3%
Akademikere, KL	17,5%	19,5%	17,5%
Chefer, KL	14,3%	7,7%	16,7%
Dagplejere	2,5%	0,0%	13,3%
Ergo- Fysio- og Jordemødre, basis KL		10,7%	10,9%
Husassistenter, KL	26,3%	15,2%	24,3%
Ledere m.fl., undervisningsområdet	15,0%	11,1%	26,3%
Lærere m.fl. i folkesk. og spec.underv.	12,3%	13,8%	12,1%
Musikskolelærere	19,4%	27,6%	19,0%
Oms.- og pæd.medhj. samt pæd. ass., KL	0,0%	18,8%	33,3%
Pæd. pers., daginst./klub/skolefr.	14,0%	19,7%	18,6%
Pæd. pers., forebyg. og dagbehandl. omr.	27,3%	0,0%	7,1%
Pædagogmedhj. og pædagogiske assistenter	21,6%	29,3%	24,5%
Rengøringsassistenter, KL	0,0%	71,4%	0,0%
Social- og sundhedspersonale, KL	15,4%	22,2%	21,5%
Socialpædagoger og pæd.pers.døgninst.mv.	11,9%	8,6%	11,1%
Socialrådg./socialformidlere, KL	21,4%	19,8%	15,3%
Syge- og Sundhedspersonale, basis KL		14,1%	21,0%
Syge- og Sundhedspersonale, ledere KL		0,0%	18,2%
Tandklinikassistenter, KL	10,5%	5,3%	19,0%
Teknisk Service	20,0%	6,9%	34,2%
Ialt	15,6%	19,0%	19,1%

Kilde: Kommunernes Regionernes Løndatakontor, KRL, vist i Greve Kommunes personalepolitiske redegørelse 2022

Grønne farver markerer en personaleomsætning på mellem 0 og 10 pct., mens røde farver indikerer en personaleomsætning over 10 pct. En klar rød farve indikerer en personaleomsætning på over 20 pct.